

FÖRSLAG

TILL

KUNGÖRELSE ANGÅENDE STÄMPELAFGIFTEN

UTARBETADT INOM KONGL. FINANSDEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG.

1881.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Finansdepartementet.

Sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 14 maj 1880 anhållit, det täcktes Kongl. Maj:t låta genom sakkunnige män utarbета och så snart ske kunde för Riksdagen framlägga fullständigt förslag till ny förordning angående stämpelpappersafgiften, uppdrog Herr d. v.

Statsrådet och Chefen för Kongl. Finansdepartementet, efter erhållet nådigt bemyndigande att för handläggning af detta ärende inom vederbörande byrå af Finansdepartementet tillkalla särskilda biträden, åt f. d. advokatfiskalen m. m. T. A. Billbergh och undertecknad Lilienberg att gemensamt med undertecknad Wachtmeister, kanslisekreterare i nämnde departement, uppgöra förslag till sådan förordning. För fullgörande af detta uppdrag sammanträdde de sålunda utsedda komiterade i Stockholm den 16 oktober 1880 och åtskildes åter den 29 påföljande november. Sedan advokatfiskalen Billbergh under den 7 maj innevarande år förklarar sig förhindrad att i komiterades arbete vidare deltaga och undertecknad Zachrisson förordnats att i Billberghs ställe med samma arbete taga befattning, sammanträdde komiterade ånyo den 15 nästlidna juli, jemlikt Kongl. Maj:ts nådiga medgifvande i Ronneby.

Vid fullgörandet af sitt uppdrag hafva komiterade, i öfverensstämmelse jemväl med bemälde Herr Statsråds muntliga föreskrifter, såsom mål för sitt arbete uppställt, att, utan väsentligare rubbningar af de grunder, enligt hvilka stämpelavgiften för närvarande utgår, uppbäres och redovisas, söka åstadkomma öfverskådlig och klarhet i författningens uppställning i förening med följdriktighet och tydlighet i dess särskilda bestämmelser.

Komiterade hafva dervid i första rummet haft att fästa sig vid den egentliga stämpeltariffens uppställning.

Om man i allmänhet på en offentlig författning bör ega rätt att ställa den fordran, att dess särskilda bestämmelser må meddelas i en så vidt möjligt följdriktig ordning och öfverskådlig form, gäller detta icke minst om författningar, som lemna föreskrifter om utgörandet af afgifter till det allmänna. Det ligger nemligen i sakens natur, att sådana författningar — helst om de under form af taxor eller tariffer påbjuda afgifter att utgöras vid ett större antal i den allmänna rörelsen förekommande tillfällen — oftare, än de flesta andra författningar, skola komma att rådfrågas af en större, icke juridiskt bildad allmänhet, för hvilken det måste vara af synnerlig vikt, att författningarne äro så uppställda, att ej mindre de olika skatteobjekten deruti med lätt-het återfinnas, än äfven de i hvarje fall tillämpliga skattesatserna tydligt och bestämdt angifvas.

Af en stämpeltariff bör man derföre först och främst fordra *enhet* i uppställningen. Om de stämpel underkastade handlingarne äro sinsemellan af så olika beskaffenhet, att de icke alla kunna uppföras i *en* tariff, bör man åtminstone låta sig angeläget vara att för deras fördelning i särskilda tariffer utfinna en sådan grund, att redan tariffernas rubriker må bestämdt angifvas, inom hvilken tariff man har att söka

skattesatsen för en viss gifven handling. Indelningsgrunden bör derföre sökas uti vissa hos sjelfva handlingarne förefintliga kännetecken.

Om man för att finna, huruvida nu gällande stämpelförordning uppfyller dessa fordringar, granskar den egentliga stämpeltariffen, visar det sig, att denna sönderfaller i fyra underafdelningar. Den första (§ 3 i författningen) handlar om stämpel å fullmakter, konstitutioraler, förordnanden och afsked, som af Kongl. Maj:t meddelas, den andra (§ 4) om stämpel å handlingar af omförmälda slag, då de från rikets embetsverk och andra offentliga myndigheter utgifvas, den tredje (§ 5) om stämpel dels å domar, utslag, resolutioner och andra dylika handlingar, som utfärdas af domstolar, embetsverk och myndigheter, dels ock till handlingar, som dit inlemnas eller derstädes företes, och den fjerde (§ 6) om stämpel till åtskilliga skrifter och handlingar, som dermed skola förseas, utan annan förändring af beloppet, hvarhelst de företes eller utgifvas, än i afseende å bouppteckningar. Den första och den andra af ifrågavarande fyra underafdelningar äro tydligen intet annat än specialrubriker, som blifvit utbrutna från den tredje afdelningen, utan att för en sådan utbrytning eller för dessa båda afdelningars särskiljande från hvarandra, något annat skäl torde kunna uppletas än den synnerliga utförlighet, hvarmed dithörande taxerubriker blifvit behandlade — de upptaga tillsammans icke mindre än $7\frac{1}{2}$ sidor af den egentliga tariffens $17\frac{1}{2}$. Den egentliga indelningsgrunden bör alltså sökas uti den åtskilnad, som kan förefinnas mellan tredje och fjerde afdelningarne. Jemför man emellertid rubriken till tredje afdelningen med de specialrubriker, som äro upptagna under den fjerde, skall man finna, att nämnde specialrubriker — med undantag i vissa fall af rubrikerna försäkringsbref, vexas och anvisningar, äfvensom af de rubriker, som afse köpe-, bytes- och gåfvobref om fartyg, lösöreköp och skogsafverkningskontrakt — samtliga äro af beskaffenhet att kunna hänföras under tredje afdelningens rubrik. Redan detta förhållande häntyder, om icke på en origtig indelningsgrund, åtminstone på en felaktig formulering af nyssnämnde rubrik. I rubriken till fjerde afdelningen är emellertid den tanke uttalad, som legat till grund för tariffens indelning. Såsom af denna rubriks lydelse framgår, skulle skilnaden emellan de båda afdelningarne ligga deruti, att beloppet af stämpeln till de handlingar, som under tredje afdelningen omförmälas, vore vaxlande efter den myndighet, hvarest desamma företeddes eller utgäfves, hvaremot de under fjerde afdelningen hänförda handlingar skulle oberoende häraf draga stämpel till lika belopp.

Oafsedt att denna indelning så litet kunnat i författningen vidhållas, att sjelfva rubriken till fjerde afdelningen, som skulle afse sådana

handlingar, hvilka, hvar helst de företes eller utgifvas, borde lika stämpelbeläggas, måst, på sätt ofvan blifvit nämndt, göra ett undantag för bouppteckningar, finnas dessutom i samma afdelning upptagna dels vidare andra handlingar, hvilka, såsom borgarebref och tillståndsbrief att hålla näring och kaffe, draga stämpel till olika belopp efter den myndighet, hvarifrån de utgifvas, dels ock sådana handlingar, såsom utrikes vaxlar med flere, hvilka böra stämpelbeläggas oberoende deraf, huruvida de vid offentlig myndighet uppvisas eller icke. Och af det sålunda anmärkta förhållandet, hvaraf jemväl framgår, att indelningsgrunden blifvit sökt uti det sätt, hvarpå handlingarne i afseende på stämpelbeläggningen af lagen behandlas och icke, såsom vederbort, uti någon kännetecknande egenskap hos de stämpelpligtiga handlingarne sjelfve, har ock vållats, att ändamålet med indelningen i väsentlig mån förfelats, i det upplysning om stämpelsatsen å en handling icke kunnat med någon trygghet sökas under någon bestämd rubrik, utan varit att vinna allenast medelst genomgående af tariffen i dess helhet.

I nära sammanhang med frågan om en riktig uppställning af stämpeltariffen står frågan om den rätta platsen för meddelandet af bestämmelserna om stämpelfrihet för vissa slag af handlingar, en fråga, hvars ändamålsenliga lösning, till följd af det stora antalet sådana bestämmelser, är af icke oväsentlig betydelse för vinnande af öfverskådlighet i tariffen. De klagomål, som försports öfver tariffens bristfällighet i detta hänseende, hafva ock utan tvifvel i icke ringa mån varit föranledda af det sätt, hvarpå i fråga varande bestämmelser meddelats. Uti författningens § 7 hafva nämligen blifvit i bokstafs följd sammanförda icke blott sådana undantag, som omfatta större grupper af handlingar eller medgifva vissa rättssubjekt frihet från stämpel i alla dem rörande transaktioner, utan äfven från tariffens olika specialrubriker medgifna undantag, jemväl då dessa varit af sådan beskaffenhet, att de med skäl bort upptagas såsom konstitutiva bestämmelser vid den stämpelpligtiga handlingens karakteristik (såsom t. ex. att stämpelpligtigheten för ett skuldebref inträder först, då kapitalet uppgår till 500 kronor m. m.) Lägges härtill, att förfaringssättet vid undantagens uppställande icke alltid varit konsekvent, så till vida som vid vissa tariffrubriker undantagen från skattskyldigheten finnas omförmälda, men vid andra, utgörande det vida större antalet, icke, och vid somliga rubriker vissa undantag upptagas, andra åter icke (se t. ex. rubriken skuldebref) torde — med afseende derjemte på det betydliga antalet af undantagsbestämmelser, hvilka, upptagande 6 sidor i författningen, måste genomgå för vinnande af visshet, huruvida en handling bör förses med stämpel eller ej — icke kunna förnekas, att klagomålen

öfver författningens i detta afseende invecklade och vilseledande uppställning icke saknat fog.

Innan komiterade, i sammanhang med frågan om en förändrad indelning af tariffen, öfvergå till angifvande af sättet för åvägabringande af en mera tillfredsställande ordning i sist omnämnda hänseende, anse sig komiterade böra redogöra för det sätt, hvarpå i äldre stämpelförordningar tariffen varit indelad, och få komiterade i detta afseende anföra följande.

Stämpelförordningen af den 8 Januari 1824 afhandlar

i § 4: kartering af rättegångs- och andra offentliga skrifter, dervid i sju underafdelningar för olika kategorier af embetsverk till en stor del samma handlingar uppräknas i de olika afdelningarne;

i § 5: kartering af öppna bref, fullmakter, konstitutorialer m. m. och afsked;

i § 6: undantag ifrån och lindring uti föregående stadganden;

i § 7: kartering af kontrakt, köpeafhandlingar och förbindelser m. m. emellan enskilda personer;

i § 8: kartering af lysningssedlar; och

i § 9: stämpling af tidningar.

Den dernäst följande stämpelförordningen af den 23 Januari 1830 sönderdelar § 4 (med rubrik: kartering af rättegångs- samt andra skrifter och handlingar) i tvenne afdelningar, af hvilka den första upptager särskilda kolumner för de sju olika kategorierna af embetsverk, den andra åter afhandlar skrifter och handlingar, som karteras utan förändring, »ehvarest de företes eller utgifvas». I öfrigt är uppställningen oförändrad.

I stämpelförordningen af den 16 maj 1835 tillkommer en ny afdelning under § 4, i det från första afdelningen vissa handlingar, som alltid draga lika stämpel, blifvit utbrutna och sammanförda till en andra afdelning, medan den tredje afdelningen bibehållits väsentligen oförändrad.

Endast med den i stämpelförordningen af den 14 november 1845 först vidtagna förändringen, att bestämmelserna om de från Kongl. Maj:ts kansli utfärdade fullmakter, konstitutorial m. m. utbrötos till en särskild § — hvilken förändring föranleddes deraf, att de förr inom kansliet utgående kansligebür och sportler vid 1834—1835 årens riksdag blifvit utbytta mot stämpelafgifter, och, efter att först hafva varit uppförda i en särskild §, i 1845 års förordning sammanslogos med de allmänna stämpelafgifterna — bibehölls den ofvan omnämnda indelningen af stämpeltariffen ända till 1859—1860 årens riksdag. I den vid denna riksdag beslutade, den 30 november 1860 utfärdade stämpel-

förordningen infördes — i öfrigt utan att Bevillningsutskottet, på hvars hemställan förändringen vidtogs, härför anförde några särskilda skäl — den ännu gällande indelningen af tariffen, hvilken åstadkoms derigenom, att de om stämpel till fullmakter m. m. handlande båda §§ sattes främst i författningen, att de båda senare afdelningarne af § 4, om stämpel till »rättegångs- samt andra skrifter och handlingar», sammanslogos med § 5, om stämpel till »kontrakter, köpeafhandlingar och förbindelser m. m.», samt att undantagen hänfördes till *samtliga* §§, som innefattade bestämmelser om stämpelavgifter; hvarjemte vid samma riksdag stämpeln till lysningssedlar afskaffades och bestämmelserna om tidningsstämpeln flyttades till en särskild författning.

Komiterade kunna för sin del icke finna att den år 1860 genomförda förändringen i stämpeltariffens uppställning obetingadt utgjort en förbättring. Fastmera anse komiterade — under erkännande för öfrigt, att den äldre uppställningen, långt ifrån att vara mönstergill, lemnade mycket öfrigt att önska i reda och klarhet — att den tanke, som väsentligen legat till grund för den i 1824 års förordning först införda indelningen, eller åtskilnaden mellan offentliga och enskilda handlingar, förtjenat att bevaras och vidare utvecklas.

Då det för en stämpelskatt kännetecknande ligger uti den *form*, hvarunder skatten uppbäres, och denna form är af beskaffenhet att kunna användas för uppbörden af de mest olikartade skatter, låter stämpelskattens *väsen* icke med samma bestämdhet som öfriga skatters på förhand angifva sig. Men granskar man stämpelskatten, sådan den faktiskt består så väl i Sverige som i öfriga länder, kan man utan svårighet uti densamma särskilja tvänne element, hvilka, oaktadt det gemensamma uppbördssättet, sinsemellan förete ganska väsentliga skilljaktigheter. Genomgår man nämligen — i den svenska stämpeltariffen eller i hvilken som helst annan — de olika stämpelsatserna, finner man, att vid vissa satser skatteelementet träder i bakgrunden och afgiften hufvudsakligen ikläder sig egenskapen af ersättning till staten för af honom den enskilde direkt lemnade tjänster, medan åter vid andra, der antingen alldeles icke någon sådan af staten lemnad tjänst förekommer eller ock afgiftens belopp icke står i förhållande till tjänstens storlek, alla kännemärken på en verklig skatt — en *skatt på transaktioner* — förefinnas. Stundom kunna väl vid en och samma stämpelsats de båda elementen samtidigt förefinnas, så att det ofta nog kan vara förenadt med svårighet att afgöra, hvilketdera som eger öfvervigten. Hvad särskildt den svenska stämpellagstiftningen beträffar, är detta likväl i allmänhet icke fallet. I de fall, då afgiften utgöres för handlingar, hvilka förutsätta en af staten omedelbart lemnad tjänst,

d. v. s. för expeditioner från offentliga myndigheter och för inlagor till sådana myndigheter, är afgiften i allmänhet icke satt till högre belopp, än att denna kan anses såsom godtgörelse — vid inlagorna i förskott lemnad — för det besvär och den utgift som af den utaf den enskilde påkallade åtgärden i det särskilda fallet vållas det allmänna. Egenskapen af egentliga skatter måste därför fränkännas afgifterna för nämnda expeditioner och inlagor, sådana de äro bestämda i vår stämpelförordning — med undantag blott för stämpelavgifterna till fullmakter m. fl. handlingar, hvarigenom embeten och tjänster tillsätts, hos hvilka egenskapen af skatt, jemte den af godtgörelse för en af staten lemnad prestation, är omisskänlig.

Hvad derefter beträffar stämpelavgifterna till andra handlingar än expeditioner från och inlagor till offentliga myndigheter, kunde det, då stämpeln till dessa andra handlingar med några få undantag skall utgöras först när och så framt handlingarne företes inför domstol eller annan myndighet, vid första betraktelsen förefalla såsom skulle äfven för dessa handlingar afgiften vara att betrakta såsom en godtgörelse för den prestation af staten, som vid handlingens företeende påkallas. Mot en sådan uppfattning kan likväl anmärkas, att äfven i de fall, hvarom nu är fråga — t. ex. då ett köpebref lagfares, ett skuldebref eller ett arrendekontrakt in-tecknas — af vederbörande myndighet till parten utlemnas en expedition, för hvilken stämpel såsom för andra expeditioner skall utgöras. Ville man nu betrakta äfven den stämpel, som för sjelfva fängeshandlingen eller fordringsbeviset utgöres, såsom en godtgörelse för den prestation, som af staten lemnas, komme i dessa fall godtgörelsen att beräknas efter en dubbel grund, hvilket måste anses så mycket obilligare, som prestationen här, i motsats mot förhållandet vid rättstvister och ett flertal förvaltningsärenden, i allmänhet inskränker sig till en enkel inregistreringsåtgärd. En sådan uppfattning torde dock icke vara riktig. Granskar man nemligen det sätt, hvarpå afgiftssatserna för nu ifrågavarande handlingar äro bestämda, finner man att dessa i allmänhet äro satta i viss proportion till det i handlingarne uttryckta värdet, hvilket förhållande, äfvensom sjelfva valet af skattepliktiga handlingar, tydligt nog ådagalägger, att afgiften i dessa fall är att betrakta som en verklig skatt på öfverflyttning af värdebelopp från en hand till en annan, medan godtgörelsen för det allmännas biträde härvid ligger uti stämpelavgiften för den expedition, hvaruti vederbörande myndighets åtgärd i ärendet finnes omförd. Att skatten blott utgöres, då handlingen företes inför offentlig myndighet och den skedda transaktionen derigenom så att säga officiellt brin-

gas till det allmännas kännedom, har sin grund deruti, att man dels funnit svårigheterna för transaktionens beskattande i andra fall allt för stora, dels äfven velat bespara allmänheten ett inquisitoriskt forskaude efter skattepliktiga förhandlingar. Historiskt styrkes detta äfven deraf, att stämpelskatten för nu ifrågavarande slag af handlingar ursprungligen skolat utgöras oberoende deraf, huruvida handlingarne företeddes inför offentlig myndighet eller icke. Sålunda finnas i stämpelpappersförordningen af den 4 december 1660 — den äldsta hos oss utfärdade — stämpelsatser bestämda för arrende- och hyreskontrakt, skuldebref, köpe-, bytes- och morgongåfvobref angående fast egendom, m. m., utan att stämpelpliktighetens inträde göres beroende af handlingens uppvisande inför offentlig myndighet. Berörda inskränkning i stämpelpliktigheten vidtogs beträffande skuldebref först i stämpelförordningen af den 23 September 1736 och beträffande köpe- och bytesbref i förordningen af den 10 Juni 1803; hvad arrende- och hyreskontrakt angår, infördes inskränkning i förordningen af den 23 September 1736, men uteslöts åter ur den dernäst följande af den 14 Januari 1748 och återinfördes först i förordningen af den 30 November 1860. Uppenbart är, att sjelfva grunden för skattens utgörande icke kan hafva vexlat med de sålunda meddelade vexlande bestämmelserna om tiden och sättet för uppbörden deraf. Förhållandet uttryckes, med lagens egna ord, rigtigast sålunda, att skatten utgöres *då* handlingen företes inför offentlig myndighet, icke *derföre* att detta sker.

På grund af det anförda anse sig komiterade uti åtskilnaden mellan å ena sidan expeditioner från och inlagor till offentliga myndigheter och å andra sidan öfriga stämpelpliktiga handlingar ega en teoretiskt riktig grund för stämpeltariffens indelning i tvenne afdelningar.

Då likväl sammanförandet af alla stämpelsatser i en gemensam tariff — ungefär på enahanda sätt som de olika tullsatserna äro uppförda i tulltaxan — skulle medföra åtskilliga i ögonen fallande fördelar, uppstår frågan, huruvida det teoretiskt berättigade i stämpeltariffens fördelning enligt nyss angifna grund äfven motsvaras af ett praktiskt behof af en sådan fördelning. Komiterade, som icke ega att föreslå införandet af något nytt system för stämpelbeskattningen, utan vid fullgörandet af sitt uppdrag måst utgå från förutsättningen, att de nu gällande stämpelsatserna i allt väsentligt böra bibehållas, kunna, vid detta förhållande, icke finna annat, än att den uppställda frågan måste jakande besvaras. En granskning af den gällande stämpeltariffen gifver nämligen vid handen den väsentliga skilnaden mellan de båda kategorierna af stämpelpliktiga handlingar, att, medan enligt nämnde tariff stämpelskyldigheten för expeditioner från och inlagor till offent-

liga myndigheter är regel och stämpelfriheten undantag, förhållandet vid öfriga handlingar är omvänt. Hvad expeditioner och inlagor beträffar, framgår detta så väl af det uttryckliga stadgandet i § 5 af gällande stämpelförordning, att alla handlingar, som icke i 3, 4 och 6 §§ finnas omförmälda, skola, då de från offentliga myndigheter utgifvas eller dit inlemnas, vara försedda med stämpel till visst belopp, som deraf att i § 5 jemväl finnes bestämd en stämpelsats för "alla andra utgående handlingar" ände särskildt uppräknade; och, ehuruval, hvad inlemnade handlingar angår, undantagen från stämpelpligtigheten i senare tider erhållit en sådan omfattning, att den uti det nyss anförda lagrummet innefattade regel lidit väsentligt afbräck *), kunna de likväl icke sägas upphäffa samma regel, enär för åtnjutande af sådan frihet för dessa ej mindre än för de utgående handlingarne, författningen fortfarande fordrar en särskild bestämmelse derom, utan hvilken stämpelpligtigheten komme att inträda. Öfriga slag af handlingar åter äro underkastade stämpel endast så framt de i författningen speciellt upptagas såsom stämpelpligtiga; och en öfverblick öfver de särskilda tarifferubrikerna utvisar, att endast ett jemförelsevis mindre antal af sistnämnde handlingar äro underkastade stämpelskyldighet.

Komiterade hålla före, att denna olikhet mellan de båda kategorierna af stämpelpligtiga handlingar betingar en väsentlig olikhet uti uppställningen af tariffen för dem hvaradera. Redan ofvan hafva komiterade framhållit, att bland olägenheterna af stämpeltariffens nuvarande uppställning den minsta icke vore den, att samtliga undantagen från stämpelskyldigheten i en svåröfverskådlig följd upptoges i en särskild §. Sättet att undanröjda denna olägenhet ligger, hvad beträffar expeditioner från och inlagor till offentliga myndigheter — och de flesta undantagen afse denna kategori af handlingar — efter det ofvan anförda nära till hands. Då i fråga om dessa handlingar stämpelskyldigheten är regel, och författningen till följd deraf måste innehålla rubriker, under hvilka hvarje tänkbart slag af nämnda handlingar kan hänföras — vare sig till beskattande eller till befrielse från skatt — vinnes otvifvelaktigt större reda i uppställningen, om stämpelsatserna och stämpelbefrielserna, i stället för att söndras från hvarandra i två särskilda paragrafer, varda, såvidt ske kan, i fortlöpande bokstafs följd sammanförda i en tariff — en åtgärd, hvilken ock lämpligen kan vidtagas med den inskränkning allena, att fortfarande måste utom tariffen

*) Medan enligt äldre författningar stämpel skulle utgöras för inlagor till alla myndigheter, medgif förordningen af den 27 November 1857 stämpelfrihet för inlagor till de myndigheter, som för närvarande finnas upptagna under de tre första afdelningarne.

meddelas särskilda bestämmelser rörande sådana stämpelbefrielser, som äro af subjektiv art eller afse, icke vissa speciella slag af handlingar, utan samtliga handlingar i vissa slag af mål och ärenden. För vinnande af bättre öfversigt torde likväl denna tariff böra fördelas i tvenne underafdelningar, nämligen en för expeditioner och en för inlagor; och ett ytterligare skäl härför finna komiterade deruti, att, medan tariffen för expeditioner läser böra afslutas med en rubrik, innefattande en stämpelsats för alla icke särskildt nämnda handlingar af detta slag, tariffen för inlagor åter, med afseende på den stora omfattningen af de medgifna stämpelfriheterna, lämpligen kan till undvikande af allt för stor vidlyftighet afslutas med en rubrik, innefattande stämpelfrihet för alla icke särskildt nämnda inlagor.

Enahanda förfaringssätt kan deremot icke gerna användas vid uppställandet af tariffen för de stämpelsatser, som innefatta beskattning af transaktioner. Fastmera vore, enligt komiterades åsigt, ett sådant förfaringssätt här både teoretiskt origtigt och praktiskt olämpligt. Ville man sammanslå tariffen för dessa handlingar med tariffen för offentliga handlingar, nödgades man i tariffen införa en rubrik för hvarje tänkbart slag af handlingar, som innefattade aftal eller förbindelse mellan enskilda (eller mellan enskilda och staten i dennes egenskap af rättssubjekt) för att meddela bestämmelse om stämpelskyldighet eller stämpelfrihet. Då likväl, enligt hvad komiterade förut anfört, vår stämpelagstiftning icke innehåller någon allmän föreskrift om stämpelskyldighet för nyssnämnda slag af aftal och förbindelser, föreligger ingen grund för ett fullständigt uppräknande af dem; och stämpeltariffen komme derigenom visserligen icke att förenklas utan tvärtom att göras långt vidlyftigare än behovet kräfver. Komiterade anse derföre, att tariffen i denna del bör inskränka sig till ett angifvande af de *stämpelpligtiga* handlingarne.

Då stämpelfriheten här är regel, förekomma naturligen inga särskilda slag af handlingar, för hvilka sådan frihet särskildt behöfver medgifvas, utan de undantag, som kunna förekomma, måste afse antingen handlingar, som i och för sig äro stämpelpligtiga, men under vissa förhållanden befrias från skatt, eller ock vissa rättssubjekt, hvilka en sådan förmån förunnas. Bestämmelserna om det förstnämnda slaget af undantag kunna lämpligen inrymmas under de särskilda tariffrubriker, som af dem afses, hvaremot undantag af det senare slaget, så vidt sådana böra medgifvas, måste särskildt för sig upptagas.

Till ofvan anförda skäl för uppställande af särskilda tariffer för å ena sidan expeditioner från och inlagor till offentliga myndigheter och å andra sidan öfriga handlingar kommer ytterligare det, att, medan

stämpeln till förstnämnda slag af handlingar utgår med olika belopp vid olika myndigheter och tariffen för dem sålunda måste upptaga särskilda kolumner för olika kategorier af myndigheter, sjelfva den yttre anordningen af tariffen måste lägga hinder i vägen för upptagande i densamma af handlingar, för hvilkas stämpelpligtighet nyssnämnde indelning af myndigheterna saknar all betydelse.

Komiterade öfvergå härefter till det närmare bestämmandet af rubrikerna till de båda hufvudafdelningar, uti hvilka, enligt komiterades åsigt, tariffen bör fördelas.

Den första afdelningen borde, enligt hvad komiterade ofvan anført, afhandla expeditioner från och inlagor till offentliga myndigheter. Begreppet "offentliga myndigheter" kräfver likväl en närmare benämning. Det kan nämligen uppstå fråga derom, huruvida under detta begrepp böra innefattas både statsmyndigheter och kommunala myndigheter eller endast de förra. Denna fråga synes uti nu gällande stämpelförordning icke hafva fullt klart blifvit uppställd till besvarande, ett förhållande, hvartill orsaken torde få sökas deruti, att författningens bestämmelser blifvit affattade på en tid, då den kommunala organisationen ännu icke vunnit full stadga. I § 5 heter det först helt allmänt, att "domstolar, embetsverk och myndigheter indelas i afseende på den stämpel" o. s. v., men bland de derefter uppräknade myndigheterna nämnas inga andra kommunala, än de som kunna inrymmas under orden: "magistrater och andra styrelser samt öfriga verk och myndigheter i städer och köpingar"; under det att bland handlingar, som äro befriade från stämpel, i § 7 uppräknas "protokoll hos kommunalstyrelse å landet och i städerna, vid landsting samt hos kyrkostämman, kyrkoråd och skolråd, jemte utdrag derur". Af dessa stadganden lär otvetydigt framgå, att stämpel icke kan ifrågakomma till utgörande vid kommunala myndigheter å landet. Hvad förhållandet i städer och köpingar beträffar, synes en viss motsägelse ega rum mellan föreskrifterna i §§ 5 och 7, så till vida som det icke lär kunna förnekas att de delegationer, åt hvilka i städer och köpingar den kommunala administrationen är anförtrödd, falla under den omfattande rubriken: "styrelser samt öfriga verk och myndigheter"; och enligt hvad komiterade inhemtat, råder äfven i praxis ovisshet rörande rätta tillämpningen af berörda stadganden.

Ända till dess uti stämpelförordningen af den 27 November 1857 det nuvarande stadgandet om stämpel vid "magistrater och andra styrelser samt öfriga verk och myndigheter i städer och köpingar" infördes, saknades föreskrift om stämpel vid andra stadsmyndigheter, än rådhusrätter, magistrater och förmyndarekamrar. Såsom af Bevillnings-

utskottets betänkande N:o 8 vid 1856—58 årens riksdag kan slutas, infördes nyssnämnde, ur expeditionstaxan hemtade ord i stämpelförordningen för att åvägabringa större öfverensstämmelse mellan dessa båda författningar. Härvid bör likväl ihågkommas, att, om det än i vissa fall kan anses riktigt och ändamålsenligt, att under form af lösen någon ersättning utgår till kommunens myndigheter för den verksamhet dessa utöfva till enskilda parter förmån, dock någon billighetsgrund icke synes förefinnas, för att *staten* skulle ega uppbära afgifter för den verksamhet, som af *kommunens* myndigheter utöfvas. Då dessutom genom den i § 7 af gällande stämpelförordning medgifna stämpelfrihet för protokoll hos kommunalstyrelse i stad och å landet, i detta hänseende uttalats en bestämd grundsats, hvilken endast i afseende på vissa delegationer af kommunalstyrelsen i stad eller köping, till exempel helsovårdsnämnd, byggnadsnämnd, handels- och sjöfartsnämnd med mera, blifvit genom nyssnämnde ord något fördunklad, och det icke lär kunna bestridas, att samma grunder, som tala för fullständig stämpelfrihet vid de kommunala myndigheterna å landet, äfven kunna anföras för sådan frihet vid motsvarande myndigheter i stad eller köping, hafva komiterade ansett nyssnämnde grundsats böra fullständigt genomföras. I öfverensstämmelse härmed har rubriken till Art. I blifvit affattad sålunda, att den afser stämpel allenast på expeditioner från och inlagor till *statsmyndigheter*.

Då, såsom förut blifvit framhållet, någon allmän regel för andra handlingars än de nu afhandlades stämpelpliktighet icke låter uppställa sig, är det förenadt med någon svårighet att finna en rubrik, som med tillräcklig korthet och bestämdhet angifver, hvilka handlingar uti Art. II afses. En granskning af specialrubrikerna under denna artikel gifver emellertid vid handen, att samtliga rättsförhållanden, hvilka utgöra föremål för hithörande handlingar, kunna hänföras under endera af kategorierna: öfverlåtelse af egande- eller nyttjanderätt, öfvergång af egendom genom dödsfall, förskrifning af penningar eller penningars värde och har artikelns rubrik i öfverensstämmelse härmed blifvit affattad.

Sedan komiterade sålunda redogjort för de förändringar i stämpelförordningens allmänna uppställning komiterade ansett böra vidtagas, öfvergå komiterade till motiveringen af sina förslag till förändringar i författningens särskilda bestämmelser.

Såsom af bifogade förslag till ny författning framgår, hafva komiterade funnit författningens rubrik kunna något förenklas; likasom komiterade ansett sjelfva afgiften, utan fara för förvexling, kunna, i öfverensstämmelse med hvad i den allmänna finansvetenskapen och de flesta öfriga länders lagstiftningar är brukligt, betecknas med den förkortade benämningen: *stämpelafgift*, en förändring, hvartill komiterade i öfrigt hemtat särskild anledning deraf, att en dylik benämning i texten äfven till nu gällande författning i ämnet på de flesta ställen användes.

Såsom komiterade ofvan anført, kan man vid granskning af gällande stämpelsatser väl leda sig till den allmänna regel, att expeditioner från och inlagor till statsmyndigheterna äro underkastade stämpel, men deremot icke för handlingar af mera privaträttslig egenskap uppställa någon regel af samma allmänna art. I full öfverensstämmelse härmed egde uti de närmast före år 1860 utfärdade stämpelförordningarne det i § 1 innefattade "allmänna stadgande" följande lydelse: "Alla handlingar och skrifter, hvilka till domstolar, embetsverk eller andra myndigheter ingifvas, der företes eller utfärdas, äfvensom alla *här nedan omförmälda* *), emellan enskilde personer upprättade kontrakter, öfverenskommelser eller förbindelser, samt lysningssedlar till äktenskap skola antingen skrivas på stämplat paper eller ock dermed beläggas till det belopp, på det sätt, med de undantag och vid det ansvar, denna författning vidare stadgar." För att denna § måtte erhålla "ett i öfverensstämmelse med sin öfverskrift allmänligare innehåll" **) gafs åt densamma i 1860 års stämpelförordning dess nuvarande lydelse: "Alla här nedan omförmälda skrifter och handlingar skola med stämpel förses till det belopp, på det sätt, med de undantag och vid det ansvar för underlåtenhet eller försummelse, som denna författning närmare bestämmer." Då detta stadgande icke torde böra i sin nuvarande, fullkomligt intetsägende lydelse bibehållas, men å andra sidan någon allmän regel för handlingars stämpelpliktighet, på sätt komiterade flere gånger förut framhållit, icke kan uppställas, hafva komiterade helt och hållet uteslutit paragrafen. Något "allmänt stadgande" är ej heller erforderligt, då stämpelpliktigheten för vissa slag af handlingar, stämpelfriheten för andra samt ansvaret för stämpelförseelser med erforderlig bestämdhet framgå af författningens särskilda föreskrifter.

Nu gällande stämpelförordning indelar, i afseende på stämpeln

*) Kursiveringen af komiterade.

**) Bevillnings-utskottets betänkande N:o 22 vid 1859—60 årens riksdag.

till utgifna och inlemnade handlingar, myndigheterna i sex afdelningar. Komiterade kunna icke för sig dölja, att denna indelning, betraktad endast såsom grund för stämpelberäkningen och utan hänsyn till andra dermed sammanhängande förhållanden, i mer än ett afseende företer väsentliga oegentligheter. Ursprungligen låg till grund för indelningen myndigheternas *värdighet*, så att de lägsta myndigheterna hänförts till första afdelningen, de dernäst högre till andra o. s. v., med successivt stegrade stämpelsatser för hvarje afdelning. Men denna grundsats eger å den nuvarande indelningen blott en tämligen inskränkt tillämplighet. De i senare tider för en mängd embetsverk och myndigheter vidtagna löneregleringarne, vid hvilka den förut utgående expeditionslösen till större eller mindre del utbyts mot stämpelafgifter, hafva nämligen vållat, att den äldre indelningen efter embetsverkens *värdighet* i icke obetydlig mån blifvit rubbad. Med undantag för afgifterna för domar, utslag och resolutioner med rubrik i femte och sjette afdelningarne förete nämligen stämpelsatserne för olika slag af handlingar icke någon genomgående stegring från de lägre till de högre afdelningarne — satserna äro till och med i fjärde afdelningen i allmänhet lägre än i de tre första — och embetsverk af lägre *värdighet* hafva uppflyttats ofvan verk af en högre *värdighet*. På detta sätt hafva så väl embetsverkens gruppering som stämpelsatsernas deraf beroende belopp kommit att förete en ganska brokig bild, hvilken, betraktad utan sammanhang med frågan om expeditionslösen, måste synas behäftad med stora godtyckligheter. Det nära sammanhanget emellan expeditionslösen och stämpelafgifter är utan tvifvel för en tillfredsställande affattning af stämpeltariffen synnerligen menligt, såsom förhinderande uppställandet af bestämda och konsekvent genomförda regler för expeditioners stämpelpliktighet och vållande täta rubbningar i tariffens anordning, hvarom de senast utfärdade stämpelförordningarne bära talrika vittnesbörd.

Om, ehuru, enligt komiterades åsigt, en förenkling af tariffen i anförda hänseende vore högeligen önskvärd, komiterade likväl icke tilltrött sig att afgifva förslag till en sådan mera genomgripande förenkling, har detta berott derpå, att utsigterna för genomförandet af en dylik förändring under nuvarande förhållanden måste anses synnerligen ringa. Åtgärden skulle nämligen innebära ett mer eller mindre fullständigt upphäfvande af de anordningar i fråga om expeditionslösens utbytande mot stämpelafgifter, hvilka utgjort väsentliga förutsättningar för flere af de under senare åren genomförda löneregleringar, och komiterade hafva nu, så kort tid efter dessa anordningars vidtagande, så

mycket mindre ansett sig böra föreslå en genomgripande förändring i dem, som uppgifter angående de belopp, hvar till stämpelavgifterna för vissa de viktigaste bland nu ifrågakvarande handlingar, t. ex. protokoll, bevis m. m. vid olika embetsverk under senare åren uppgått, icke stå att erhålla, så att komiterade icke skulle kunnat grunda sitt förslag på någon fullt tillfredsställande utredning af dess finansiella verkningar. Komiterade hafva därför här måst inskränka sig till ett uttalande af sin åsigt om önskvärdheten deraf, att tariffen för expeditioner från statsmyndigheterna måtte, då omständigheterna sådant medgifva, bringas till en mera förenklad och följdriktig affattning.

En härmed sammanhängande oegentlighet af mera fristående beskaffenhet hafva komiterade likväl ansett redan nu kunna och böra afhjelpas.

Sedan vid 1859—60 årens riksdag löneförhöjningar beviljats åt civile embets- och tjenstemän i allmänhet, stadgades genom Kongl. cirkuläret den 9 November 1860 punkt 1:o, såsom vilkor för åtnjutande af de högre lönerna, bland annat, att löntagare, så vidt de tillhörde rikets kollegier, icke skulle åtnjuta sportler af lösen för verkens utgående expeditioner — hvarmed dock diariibevis och afskrifter icke förstodes — utan att sportlerna skulle årligen redovisas till kronan och aflemnas till Statskontoret emot provision af sex procent utaf de influtna beloppen. Sedermera har, i sammanhang med den år 1879 för Kammarkollegium och Kamrarrätten verkställda lönereglering, blifvit förklaradt, att den till statsverket ingående lösen för dessa embetsverks expeditioner skulle upphöra att utgå, men vid öfriga embetsverk, hvilka äro eller varit att hänföra till rikets kollegier, eller blifvit från embetsverk af sådan egenskap utbrutna, nämligen Arméförvaltningen, Marinförvaltningen, Lotsstyrelsen, Kommerskollegium, Statskontoret och Medicinalstyrelsen, ingår alltjemnt med ofvan nämnda undantag, expeditionslösen till statsverket. Jemlikt Kongl. brefvet den 16 Mars 1858 eger enahanda förhållande rum vid Fångvårdsstyrelsen; och likaledes har, enligt hvad komiterade inhemtat, lösen för Skogsstyrelsens expeditioner, med undantag af diariibevis och afskrifter, allt sedan detta embetsverk inrättades ingått till statsverket. Vidare är genom Kongl. brefvet den 22 Februari 1867 förklaradt, att lösen för Generalpoststyrelsens expeditioner skall ingå till postkassan, och således medelbart till statsverket, hvarjemte genom Kongl. kungörelsen den 31 Maj 1878 stadgats, att den inkomst af lösen, som för det dåvarande tillfälle tjenstemännen i Generallandtmäterikontoret, skulle ingå och redovisas till statsverket. Hvad slutligen beträffar den genom nådiga instruktionen

den 22 November 1878 från Landtmäteristyrelsen utbrutna Justeringsstyrelsen, bestämdes vid styrelsens organisation, att lösen för dess expeditioner skulle ingå till statsverket; dock bemyndigades genom Kongl. brefvet den 23 Maj 1879 Justeringsstyrelsen att emot redovisning i behörig ordning af styrelsens uppbörd af justeringsafgifter och lösen använda erforderligt belopp till i fråga kommande vikariatsersättningar och bekostande af nödigt arbetsbiträde.

Af det anförda framgår, att för flertalet expeditioner från nu omfördälda embetsverk skola erläggas två särskilda till statsverket ingående afgifter, af hvilka den ena redovisas genom stämplat och den andra medelst särskildt förda räkenskaper. Otvifvelaktigt medför denna olikhet i redovisningssättet för tvenne afgifter, hvilka i sjelfva verket äro af aldeles enahanda natur, ett mödosamt och tidsödande arbete för vederbörande tjenstemän, utan att derigenom någon fördel för statsverket vinnes. Berörde olägenhet torde likväl utan synnerlig svårighet kunna undvikas genom den till statsverket ingående expeditionslösens utbytande mot stämpelafgifter, och hafva komiterade icke ansett för sitt uppdrag främmande att till ett sådant utbyte framställa förslag.

I afseende härå förekommer, att ett aritmetiskt noggrant utbyte af berörde lösen mot stämpel icke kan ega rum utan införande i Art. I af två nya afdelningar af embetsverk. Då emellertid det redan nu betydliga antalet afdelningar icke torde böra utan trängande nödvändighet ytterligare ökas, hafva komiterade föreställt sig, att målet, utan större rubbning af bestående förhållanden, kunde vinnas genom förhöjning af stämpelsatserna för fjerde afdelningen så, att dessa komme att i allmänhet motsvara sammanlagda beloppet af nu utgående lösen och stämpel. Härför erfordras, att Landtmäteristyrelsen öfverflyttas från första till fjerde afdelningen, samt att Telegrafstyrelsen, Generaltullstyrelsen och krigsöfverdomstolar, vid hvilka embetsverk lösen icke ingår till statsverket, deremot öfverflyttas från fjerde till första afdelningen, hvarefter, då, enligt hvad komiterade nedan föreslå, akademikantersementen, direktionen för Serafimerlasarettet och icke särskildt uppräknade, af Kongl. Maj:t tillsatta myndigheter borde hänföras under första afdelningen, i den fjerde endast komme att qvarstå sådana myndigheter, vid hvilka lösen ingår till statsverket. Ehuru naturligtvis genom de sålunda föreslagna öfverflyttningarne af embetsverk någon förändring i kostnaden för expeditioner från samma embetsverk och i stämpelskyldigheten för inlagor till dem komme att ega rum, torde likväl, med afseende så väl å den mindre väsentliga olikheten mellan de hittills varande stämpelsatserna i första och fjerde afdelningarne, som å det jemförelsevis ringa antalet stämpelpligtiga expeditioner från

och inlagor till de öfverflyttade myndigheterna, de inträdande rubbnin-
garne icke vara af synnerligen afsevärd betydelse. Ej heller torde den
omständighet, att lösen för Generalpoststyrelsens expeditioner för när-
varande ingår till *postkassan*, vara egnad att ingifva betänklighet, då
berörde lösen redan nu, ehuru indirekt, kommer statskassan till godo,
och beloppet af samma lösen *) icke är af den betydenhet, att dess
öfverförande till statsverket kan utföra något som helst inflytande på
postverkets finansiella ställning. Likaså torde, ehuru, på sätt ofvan
blifvit förmäldt, Justeringsstyrelsen eger till vikariatersättningar och
bekostande af arbetsbiträde disponera, förutom justeringsafgifter, äfven
inflytande lösen för styrelsens expeditioner, detta icke böra utgöra
hinder för utbytande äfven vid berörde styrelse af lösen mot stämpel,
då af ifrågavarande uppbörd, hvilken under år 1880 utgjort i justerings-
afgifter 2,310 kronor 2 öre och i lösen 249 kronor, styrelsen för nyss-
nämnde ändamål under samma år allenast behöft använda 626 kronor
73 öre, och, enligt hvad komiterade inhemtat, beloppet så väl af in-
fluten lösen som af kostnad för arbetsbiträde m. m. under år 1880 till
följd af särskilda förhållanden varit icke obetydligt högre än hvad i
allmänhet plägar vara fallet.

Vid ett och annat af hithörande embetsverk förekomma till stats-
verket ingående afgifter, hvilka, om än egande frändskap med expe-
ditionslösen, likväl icke torde lämpligen böra mot stämpel utbytas, t. ex.
den i taxan på arfvode för landtmäteriförrättningar den 10 Juni 1881
stadgade lösen för kartor, som från Generallandtmäterikontoret utgifvas.
Komiterade hafva derföre ansett åtgärden allenast böra afse den lösen,
som finnes påbjuden i Kongl. Förordningen om expeditionslösen den
30 November 1855 samt i de senare författningar, som till nämnde
förordning meddelat tillägg eller deruti gjort ändring.

Enligt hvad ofvan blifvit antydt voro före de senaste löneregle-
ringarne Kammarkollegium och Kammarrätten i afseende på expeditions-
lösens redovisande till statsverket alldeles likställda med de nu omför-
mälda embetsverk, vid hvilka sådan redovisning fortfarande eger rum.
Då i sammanhang med berörde löneregleringar enahanda åtgärd med
expeditionslösens utbytande mot stämpel vidtogs för Kammarkollegium
och Kammarrätten, som nu blifvit af komiterade ifrågasatt för öfriga
hithörande embetsverk, skedde detta derigenom att bemälda båda kol-
legier uppflyttades från *fjerde* till *femte* afdelningen, der förut endast

*) Detta belopp uppgick
år 1878 till 1,047 kronor,
,, 1879 ,, 1,026 ,,
,, 1880 ,, 900 ,,

Rikets Hofrätter varit upptagna. Vid hofrätterna eger emellertid, enligt Kongl. kungörelsen den 22 September 1876, det förhållande rum, att vederbörande tjänsteman derstädes eger åtnjuta lösen för sådana expeditioner, som part på egen begäran erhåller och eljest icke författningsenligt är pliktig att lösa, medan deremot tjänsteman vid Kammarkollegium eller Kammarrätten endast eger uppbära lösen för afskrifter och diariibevis. Då Kammarkollegium och Kammarrätten icke desto mindre blifvit hänfödda till samma afdelning som hofrätterna, har derigenom uppstått den oegentlighet, att stämpelsatserna för protokoll, utslag och resolutioner från hofrätt, som part författningsenligt icke är pliktig att lösa — hvilka stämpelsatser blifvit bestämda till sitt nuvarande belopp med hänsyn dertill att för berörde expeditioner lösen i hofrätterna *derjemte* utgår — äfven kommit att tillämpas på motsvarande expeditioner från Kammarkollegium och Kammarrätten, oakadt lösen för dem icke utgår. Ifrågavarande expeditioner från Kammarkollegium och Kammarrätten hafva sålunda genom den skedda öfverflyttningen, utan någon i förhållandena grundad orsak, blifvit för parten vida billigare än enahanda expeditioner från hofrätterna. Denna oegentlighet skulle försvinna, derest Kammarkollegium och Kammarrätten åter flyttades till fjerde afdelningen, hvarför skäl torde så mycket mer förefinnas, som berörde kollegier förut derstädes haft sin plats och den åtgärd, som enligt komiterades förslag skulle vidtagas i afseende på utbyte af lösen mot stämpel vid dithörande embetsverk, går i enahanda riktning med den, som förut blifvit i fråga om samma kollegier vidtagen, men här kan företagas utan att förhållandena vid andra embetsverk, hvilka, såsom hofrätterna, i fråga om expeditionslösen intaga en helt annan ställning, å åtgärden utöfva en störande inverkan. Då komiterade sålunda ansett Kammarkollegium och Kammarrätten böra öfverföras till fjerde afdelningen, hafva komiterade visserligen icke förbisett, att stämpeln för de från dem utgående utslag och resolutioner, hvilka part författningsenligt är pliktig att lösa, komme att icke obetydligt minskas från det belopp, hvartill densamma för vinnande af likhet med stämpeln för enahanda expeditioner från hofrätterna vid senaste öfverflyttningen höjts, men den minskning i statsinkomst, som härigenom uppstår, torde kunna åtminstone i någon mån motvägas dels genom någon förhöjning i stämpeln för sådana utslag och resolutioner i fjerde afdelningen, dels äfven derigenom, att stämpeln för protokoll, utslag och resolutioner, dem part icke är pliktig att lösa, på sätt ofvan är antydt, kommer att till följd af den föreslagna öfverflyttningen utgå med högre belopp.

Till de förändringar i gällande stämpelsatser, som påkallas af nu

omförmälda anordningar, återkomma komiterade vid behandlingen af vederbörande specialrubriker.

Förutom den förändring i nu gällande bestämmelser om embetsverkens indelning komiterade sålunda ansett sig böra föreslå, hafva komiterade funnit den i § 5 af gällande stämpelförordning intagna förteckningen å embetsverken böra något fullständigas och bringas till större öfverensstämmelse med nuvarande förhållanden. Då komiterade med de handlingar, som nu afhandlas i § 5 och hvilka ensamma beröras af embetsverkens gruppering i afdelningar, till *en* tariff sammanfört så väl de i §§ 3 och 4 upptagna handlingar, som en stor del af de under § 6 omförmälda, har det jemväl varit nödigt att uti förteckningen öfver embetsverken upptaga vissa myndigheter, hvilka hittills der saknats, emedan stämpelpflichtighet blott egt rum för andra från dem utgifna handlingar än sådana, som under § 5 afhandlas. Af denna anledning hafva i första afdelningen upptagits notarii publicii, Fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret samt i sjetten Justitiekanslers-embetet, Riksdagens Justitieombudsman och sekreterarembetet vid Kongl. Maj:ts Orden. Någon nämnvärd förändring i de från dessa myndigheter utgifna handlingars stämpelpflichtighet har härigenom icke inträffat. Den nu för "notariatsbref eller bevis och protester, som notarii publici utgifva" gällande stämpelsatsen af 50 öre för hvarje ark (§ 6) är nämligen lika med den, som utgöres för "annat bevis", utgifvet från de i första afdelningen af § 5 upptagna myndigheter, hvarföre genom bemälda funktionärers uppförande i första afdelningen särskild rubrik för notariella handlingar varder obehöflig. Bland de af styrelserna öfver Riksbanken och Riksgäldskontoret till enskilda parter utgifna handlingar hafva hittills endast fullmakter och andra handlingar, hvarigenom tjänster tillsättas, varit underkastade stämpel. Någon egentlig grund för den stämpelfrihet, som för andra handlingar än de nyssnämnda för närvarande åtnjutes, lär dock icke kunna utfinnas, och komiterade hafva så mycket mindre ansett sig böra stadga ett särskildt undantag för dem, som, enligt hvad komiterade inhemtadt, från Fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret allenast utgifves ett ytterst obetydligt antal sådana handlingar, hvilka kunna ifrågakomma att stämpelbeläggas — hufvudsakligen blott ett och annat protokollsutdrag — och den föreslagna stämpelpflichtigheten således icke blefve för allmänheten i något afseende betungande. Deremot hafva komiterade (§ 8 i förslaget till författning) bibehållit den hittills medgifna allmänna stämpelfriheten för handlingar i ärenden, som tillhöra Justitiekanslers-embetets och Riksdagens Justitieombudsmans embetsåtgärd, ehuru, med afseende derå att af dem utgifna fullmakter m. m. äro

underkastade stämpel, nämnde myndigheter bort i förteckningen öfver embetsverken upptagas. Med hänsyn till den för utnämningssbref till riddare och kommandörer af de olika ordnarne bestämda stämpel, hafva komiterade, som icke ansett sig böra ingå i pröfning af lämpligheten utaf stämpelafgift i detta fall, funnit sig icke kunna undgå att i nämnde förteckning upptaga äfven sekreterarembetet vid Kongl. Maj:ts Orden. Härigenom sker likväl icke någon utsträckning af stämpelpligtigheten, då, enligt inhemtade upplysningar, embetsmännen vid Kongl. Maj:ts Orden icke utfärda andra expeditioner än nämnde utnämningssbref.

I öfrigt inskränka sig de af komiterade vidtagna förändringar i förteckningen öfver embetsverken till följande. För att undanröjda all tvekan, huruvida de under senare tider inrättade förvaltnings- och öfriga direktorier vid armén och flottan vore att hänföra till de myndigheter, vid hvilka kartering af handlingar borde ega rum, har uttrycket »civile tjänstemän vid armén och flottan» utbytt mot »förvaltande myndigheter vid armén och flottan». Rubrikerna: »chefsembetet vid krigsskolan»; »konsistorierna» (så vidt dermed afses akademiska konsistorier); »rektorsembeten och fakulteter vid universiteten»; samt »tekniska högskolan» i första afdelningen samt »akademikanslersembeten» i fjärde afdelningen hafva ansetts kunna uppgå uti en allmänare rubrik: »myndigheter, som handhafva styrelsen eller förvaltningen vid statens undervisningsverk», som blifvit hänförd till första afdelningen, hvarigenom, då komiterade bibehållit den hittills medgifna stämpelfriheten för betyg från skolor och elementarläroverk, någon annan ändring i sak icke eger rum än den föga nämnda, som förorsakas af akademikan-slersembetenas öfverflyttning från fjärde till första afdelningen. Rubriken »konsistorierna», hvilken är olämplig såsom innefattande så vidt skilda myndigheter som de akademiska och de ecklesiastika konsistorierna, har uteslutits och ersatts dels med den nyssnämnda rubriken: »myndigheter, som handhafva styrelsen eller förvaltningen vid statens undervisningsverk», dels med »domkapitlen», »Stockholms stads konsistorium» och »hofkonsistorium», hvarjemte, af den anledning att i vissa fall biskop eger utföra en af domkapitlets oberoende myndighet, tilllagts rubriken »biskopsembeten». Då tulldistriktschefsembetena numera, med undantag af det i sydöstra distriktet, äro indragna och äfven det ännu qvarstående kommer att vid nuvarande innehafvarens afgång indragas, har denna rubrik uteslutits, hvilket utan olägenhet kunnat ske, då på grund af den allmänna rubrik, hvilken enligt hvad här nedan säges, upptagits under första afdelningen, föreskrift om stämpel till de från ifrågavarande embete utgifna handlingar icke kommer att saknas. Den i första afdelningen förekommande rubriken »samtliga underdom-

stolar, hvilka icke finnas under andra afdelningen upptagna" har blifvit utbytt mot rubrikerna "underdomstolar i stad" och "krigsdomstolar", under hvilken sistnämnda beteckning äfven de hittills under fjerde afdelningen uppförda krigsöfverdomstolarne innefattas. I fjerde afdelningen har den numera från Marinförvaltningen utbrutna Lotsstyrelsen blifvit uppförd, hvaremot direktionen för Serafimerlasarettet, såsom hänförlig under den allmänna rubriken i första afdelningen, icke synts behöfva särskildt upptagas. Inom de fem första afdelningarne hafva myndigheterna sammanförts efter de departement, under hvilka de sortera, med iakttagande af den vedertagna ordningsföljden mellan departementen.

Vid tillämpningen af gällande stämpelförordning har tvekan stundom vållats deraf, att, medan vissa underordnade myndigheter finnas i förteckningen öfver embetsverken upptagna, andra åter derstädes saknas. Så vidt dessa underordnade myndigheter varit af Kongl. Maj:t tillsatta, skulle de enligt ordalydelsen af stadgandet i § 5, varit att hänföra under fjerde afdelningen. Af en sådan tolkning, konsekvent genomförd, skulle likväl vållas åtskilliga oegentligheter. Sålunda skulle, för att endast nämna ett exempel, karteringen vid de tullkamrar, hvilkas föreståndare utnämnas af Kongl. Maj:t (Instr. för Generaltullstyrelsen den 1 Nov. 1878, § 20) ega rum efter stämpelsatserna för de under fjerde afdelningen upptagna embetsverk, under det att, enligt nu gällande föreskrifter, anledning saknas att tillämpa dessa satser vid öfriga tullkamrar, hvarigenom en olikhet i beskattningen för aldeles samma slag af handlingar, utfärdade från samma slag af myndigheter möjligen kunde uppstå. I detta särskilda fall har ej heller författningen blifvit på nyssnämnde sätt tolkad. Genom skrifvelse af den 18 Februari 1843 har nämligen Generaltullstyrelsen förklarat, att, "derest utom tullkammarepass till utrikes ort, för hvilka charta-sigillatæ-förordningen innehåller särskild bestämmelse, några handlingar af tullkamrarne utfärdas, som böra beläggas med charta sigillata, må desamma icke kunna beräknas till högre belopp än sådana för första afdelningen i 4 (numera 5) § af nyssnämnde författning är stadgadt, enär tullkamrarne ej finnas i någondera afdelningen upptagne", och har genom skrifvelse af den 31 Juli 1874 enahanda förklarande blifvit meddeladt för tulldirektören i Göteborg *).

Till undanrödjande af sådana och likartade oegentligheter hafva

*) Anmärkas bör, att, då det förstnämnda förklarandet meddelades, den rubrik i då gällande stämpelförordning, som motsvarade den nuvarande generela rubriken i fjerde afdelningen blott upptog: "alla af Kongl. Maj:t tillförordnade styrelser och komitéer" och sålunda icke gerna kunde tillämpas på tullkamrarne.

komiterade ansett samtliga myndigheter, hvilka icke finnas i förteckningen särskildt uppräknade, böra å ett ställe sammanföras; och torde, med afseende derå, att det öfvervägande antalet hithörande myndigheter torde vara att hänföra till lägre instanser, den nya generela rubriken böra uppföras i första i stället för i fjerde afdelningen.

Gällande stämpelförordning stadgar icke uttryckligen, huru förhållas bör med stämpel till handlingar, som af de vid de särskilda myndigheterna anstälde embets- och tjenstemän å tjenstens vägnar, men i eget namn, utfärdas. Dermed har väl allmänneligen förfarits sålunda, att samma stämpel användts som för de i myndigheternas namn utfärdade handlingar, men för fullständighetens skull har dock, i öfverensstämmelse med hvad i expeditionstaxan egt rum, uttryckligt stadgande derom blifvit i förslaget till författning infördt (§ 2).

Efter förutskickande af den anmärkning, att komiterade vid de olika tariffrubrikerna infört alla sådana bestämmningar, som äro af beskaffenhet att grundlägga eller inverka på sjelfva stämpelpligtigheten, men deremot till särskilda, tarifferna efterföljande, paragrafer hänfört de närmare föreskrifterna om hvad vid karteringen af vissa särskilda slag af handlingar är att iakttaga, öfvergå komiterade till motiveringen af de förändringar komiterade ansett sig böra föreslå uti de speciela rubriker, som böra hänföras till tariffen under Art. I.

Bland handlingar, som åtnjuta stämpelfrihet, upptagas i § 7 af gällande stämpelförordning "*antagnings- och edgångsbevis, som för sjömän af sjömanshus utfärdas*". Enär den i Kongl. reglementet den 30 Mars 1748 för sjöfolk föreskrifna edgång numera icke eger rum, och det bevis öfver verkställd inskrifning vid sjömanshus, som af dettas direktion utfärdas, enligt Kongl. reglementet för sjömanshusen i riket den 4 Mars 1870, benämnes *sjöfartsbok*, har, med uteslutande af den äldre rubriken, sistnämnde handling såsom stämpelfri i tariffen införts, hvarjemte, i öfverensstämmelse med en redan iakttagen praxis, stämpelfrihet tillförsäkrats det *afflyttningsbetyg*, hvilket enligt § 11 e) i åberopade reglemente, af sjömanshus meddelas vid sjömanshus inskrifven person, som anmäler sig vilja ingå uti allmän tjänst eller uti annan än till sjömansyrket hörande verksamhet, eller till annat sjömanshus afflytta, och af sådan anledning sjöfartsboken återställer.

Jemte det, med uteslutande af den numera icke brukliga benämningen "*Folkpass*", hittills gällande bestämmelser i fråga om stämpel till *sjömansrulla* bibehållits, har, i öfverensstämmelse med redan iakttagen praxis, stämpelfrihet tillförsäkrats *motbok med sjöman* och *skeppsdagbok* äfvensom *bevis öfver på- eller afmönstring af sjöman*.

Afsked skall, enligt §§ 3 och 4 i gällande stämpelförordning, då

den afskedstagande hugnas med förhöjning å karakteren, förses med stämpel till det belopp, som för karaktर्सfullmakter är stadgadt, och, enligt § 3, då Kongl. Maj:t, på grund af förekommande särskilda omständigheter, tillåter den afskedstagande att bibehålla antingen hela eller någon del af den lön, han innehar, förses med stämpel å 6 kronor, hvaremot afsked, enligt § 7, är stämpelfritt, då dermed icke förhöjning å karakteren eller några löne- eller pensionsförmåner följa, äfvensom då endast sådan pension dervid tillägges, hvartill den afskedstagande enligt författningarna är berättigad eller för hvars erhållande han sjelf gjort tillskott. Öppet bref eller resolution på *pension*, som af Kongl. Maj:t utfärdas, drager 6 kronors stämpel.

Såsom en brist på öfverensstämmelse mellan föreskrifterna i § 3 och § 7 kan anmärkas, att, medan sistnämnde § förutsätter, att afskedet skall förses med 6 kronors stämpel då den afskedstagande deruti tillägges löne- eller pensionsförmåner, hvartill han icke författningsenligt är berättigad, men i annat fall vara stämpelfritt (så framt den afskedstagande icke vid afskedet erhåller högre karakter), förstnämnde § åter å ena sidan påbjuder berörde stämpelavgift för *afskedsbref* endast då den afskedstagande tillåtes bibehålla antingen hela eller någon del af den lön, han innehar, men å andra sidan för *pensionsbref* föreskrifver afgiftens utgörande oberoende deraf, huruvida pensionstagaren är författningsenligt berättigad till pensionen eller icke. Komiterade hafva derföre affattat rubrikerna afsked och pensionsbref så, att ofvanberörde i § 7 af gällande stämpelförordning förutsatta och, enligt hvad komiterade inhemtat, i praxis äfven tillämpade regel deraf bestämdt framgår, hvarvid komiterade likväl, då det numera icke torde ifrågakomma, att någon vid afskedstagandet tillåtes bibehålla hela eller någon del af sin lön, ansett sig kunna utesluta de härå syftande bestämmelserna. Då pension, hvartill någon icke författningsenligt är berättigad, icke lärers kunna beviljas af annan myndighet än Kongl. Maj:t, har stämpelsatsen blifvit utförd allenast i kolumnen för sjette afdelningen. Den bland undantagen i nyssberörde § 7 förekommande, från äldre tider, då afsked i allmänhet var belagdt med stämpel, qvarstående rubriken: "Afsked för soldater, båtsmän, spel i nummer med flere af gemenskapen vid militären", har, såsom numera obehöflig, blifvit utesluten.

Den stämpelfrihet, som enligt § 7 i gällande stämpelförordning är medgifven *afskrifter*, som för historiska och öfriga vetenskapliga upplysningar ur riksarkivet meddelas, hafva komiterade ansett böra utsträckas till alla afskrifter, som meddelas för vetenskapligt ändamål, utan hänsyn till den myndighet, från hvilken de utfärdas. För en så-

dan utsträckning talar det skäl, som af 1840—1841 årens Bevillnings-Utskott anfördes för medgifvandet af den nu bestående stämpelfriheten, eller att "det vore en skyldig gärd åt vetenskaperna, att materialier därför icke betungades med afgifter till staten", och torde, då begärd afskrift icke lærer stämpelfritt utlemnas, utan att den sökande på tillfredsställande sätt styrker sin egenskap af vetenskaplig forskare, missbruk af den föreslagna utsträckningen icke vara att befara, lika litet som, vid det förhållande att för sådan afskrift expeditionslösen fortfarande skall utgöras, samma rätt icke lærer komma att begagnas i sådan vidd, att vederbörande myndigheter deraf blifva oskäligen betungade.

Gällande stämpelförordning stadgar stämpelfrihet för det dokument, benämndt *apotekarebref*, hvilket, enligt Kongl. reglementet den 11 Augusti 1819, § 10, skulle åt farmacie studiosus, som var laglig egare af apotek, efter föregången examen och aflagd apotekareed, af Sundhetskollegium meddelas. Då, enligt hvad komiterade inhemtat, sådant bref numera icke plägar utfärdas, har den derå syftande bestämmelsen blifvit utesluten.

Deremot saknas i stämpelförordningen föreskrift om stämpel till det *apoteksprivilegium*, hvarmed apotekare, såsom vilkor för rätten att idka apoteksrörelse, skall af Kongl. Maj:t förses. I fråga om de grunder, hvarefter berörde privilegier hittills stämpelbelagts, hafva komiterade inhemtat följande. Då apotekare efter aflagd examen af Sundhetskollegium anmäldes hos Kongl. Maj:t till erhållande af privilegium å visst apotek, skulle de fordom i bemälda kollegium erlägga "gebühr" efter en handskrifven tariff, i hvilken apoteken voro upptagna i fyra klasser efter städernas invånareantal med olika satser för ärfda och för köpta privilegier, nämligen:

i första klassen för ärfda	24 Rdr och för köpta	18 Rdr banko
„ andra „ „ „	21 „ „ „ „	15 „ „
„ tredje „ „ „	18 „ „ „ „	14 „ „
„ fjärde „ „ „	12—15 „ „ „ „	6—9 „ „ ;

i sistnämnde klass med de olika beloppen allt efter "städernas ungefära rörelse". Af orsak, om hvilken komiterade icke förmått vinna upplysning, lærer emellertid omkring år 1830 den förändring hafva inträffat, att nyssnämnde gebühr derefter skolat erläggas i ecklesiastik-expeditionen vid privilegiets utfärdande. För sådant ändamål öfverlemnades ofvan omförmälda handskrifna tariff till bemälda expedition, der densamma allt sedan tjenat till efterrättelse, allenast med de förändringar, att skilnaden mellan ärfda och köpta apoteksprivilegier upp-

hört; att beloppen blifvit afjemnade i första klassen till 37 kronor 50 öre, i andra till 33 kronor, i tredje till 31 kronor 50 öre och i fjärde till 19 kronor 50 öre; att nytillkomna apotek hänförts till fjärde klassen, och slutligen att afgifterna numera utgöras under form af stämpel. Föreskrift om dessa afgifters utbytande mot stämpel förekommer icke i någon stämpelförordning, ej heller i någon annan till komiterades kännedom kommen författning; måhända torde kunna antagas, att, då i följd af 1834—35 årens riksdags beslut kansligesbübren inom Kongl. Maj:ts kansli upphörde och i allmänhet utbyttes mot stämpel, denna åtgärd ansetts böra tillämpas äfven å nu ifrågavarande gebühr, ehuru uttrycklig föreskrift derom icke meddelats.

Af det anförda torde framgå, att föreskrift i stämpelförordningen om grunden för apoteksprivilegiens stämpelbeläggning är af behovet påkallad. Då emellertid den i den hittills tillämpade tariffen förekommande klassifikation af apoteken numera till följd af inträdda förändringar i städernas invånareantal är alldeles föråldrad, kan densamma icke vidare läggas till grund för bestämmandet af stämpelbeloppen för olika apotek utan borde, derest stämpeln fortfarande skulle utgå med olika belopp för olika klasser af apotek, ny klassifikation verkställas. Att finna en tillfredsställande grund för en sådan klassifikation är likväl förbundet med svårighet, då, oafsedt att apotek flerstädes förekomma å landsbygden, städernas invånareantal allena icke lärer kunna utöfva bestämmande inflytande på klassifikationen. Med afseende ej mindre härå än äfven å de täta förändringar en en gång verkställd klassifikation komme att vara underkastad, hafva komiterade ansett stämpelafgiften för apoteksprivilegier böra sättas till ett för alla apotek lika belopp; och hafva komiterade ansett detta belopp lämpligen kunna bestämmas till 25 kronor.

Betyg från skolor och elementarläroverk åtnjuta för närvarande stämpelfrihet, medan deremot å betyg från andra undervisningsanstalter den allmänna stämpelsatsen för "annat bevis" (§ 5) är tillämplig, så framt anstalterna äro att hänföra till de institutioner, som i nämnde § afses. Dock äro de *testimonia academica* eller akademiska vittnesbörd, hvarom i § 39 af gällande statuter för universiteten i Upsala och Lund handlas, från stämpel fria. Till förebyggande af den tvekan, som angående rätta tolkningen af nu anförda bestämmelser kan uppstå dels till följd af det obestämda omfånget af uttrycket skolor, dels till följd deraf, att åtskilliga undervisningsanstalter icke finnas i § 5 upptagna, hafva komiterade uttryckligen stadgat stämpelfrihet för betyg från alla offentliga läroverk med undantag af universiteten, för hvilka den hittills gällande stämpelsatsen af 50 öre bibehållits. Då, enligt hvad

komiterade ega anledning antaga, "akademiska vittnesbörd" numera endast jemförelsevis sällan utfärdas, har särskildt undantag för detta slag af akademiska betyg icke längre synts vara af behovet påkalladt.

Med anledning af den år 1874 vidtagna löneregleringen för härads-höfdingarne meddelades i stämpelförordningen af den 2 Oktober samma år föreskrift derom, att alla andra *bevis* än om meddelande af första uppbud, vederhäftighetsbevis och bevis öfver inlemnande och inregistrerande af bouppteckning, skulle, då de utfärdades af domare eller underdomstol å landet, beläggas med stämpel till samma belopp, som den för beviset utgående lösen. Under anförande, att de sålunda meddelade föreskrifterna icke blott för domhafvande på landet medfört synnerligt tidsödande arbete, utan ock haft den påföljd, att handlingar, hvilka redan efter andra grunder blifvit stämpelbelagda, tillika skolat för derå tecknade bevis, såsom om lagfart, beviljande, förnyande eller relaxerande af in-teckning förses med stämpel, föreslog Bevillnings-utskottet vid 1876 års riksdag, att — jemte det föreskrift meddelades, att bevis i allmänhet, som af embetsmyndigheter utfärdades, skulle stämpelbeläggas — stämpelfrihet måtte medgifvas för "bevis, tecknadt å företedd handling om lagfart, om fastställelse, förnyelse, dödande, relaxering eller postposition af in-teckning, om testamentsbevakning, om ingifvande af äktenskapsförord, morgongåfvobref och köpeafhandling om lösören eller om fastställelse af egoskifte och egoutbyte, äfvensom att rågångsför rättning vunnit laga kraft", hvilken hemställan ock blef af Riksdagen bifallen. Enahanda stämpelfrihet medgafs år 1878 för bevis om inregistrering af bouppteckningar, hvilka bevis år 1876 af förbiseende blifvit utelemnade. För vederhäftighetsbetyg, som skrivas på företedda förbindelser, åtnjutes jemväl, enligt särskild föreskrift, stämpelfrihet. Om således flertalet af de bevis, som vid domstolarne tecknas å företedda handlingar, äro befriade från stämpel, förekomma likväl ännu åtskilliga bevis af nämnde slag, hvilka måste förses med stämpel såsom till exempel bevis tecknadt å testamente eller annan handling om vittnesförhör för dödsfalls skull, om handlingens intagande i domboken med mera. Så väl af de skäl, som för den år 1876 medgifna stämpelbefrielsen anfördes, som för vinnande af konsekvens i författningens föreskrifter, hafva komiterade ansett stämpelfriheten böra utsträckas till bevis af alla slag, som tecknas å företedd handling, hvaremot å andra sidan, då det skäl, som väl hufvudsakligen föranledt den medgifna befrielsen, eller det tidsödande arbete, som af de ifrågasvarande bevisens stämpelbeläggning vållades domhafvande på landet, hvilka, ehuru deras tid är strängt upptagen af de egentliga domaregöromålen, sjelfva måste ansvara för karteringens verkställande, icke å

öfverrätterna eger tillämplighet, stämpelfriheten blifvit inskränkt till bevis, som meddelas af underdomstol eller derstädes anstaldt tjensteman. Att, ehuru skälen för stämpelfrihetens medgifvande måhända icke ega fullt samma styrka i fråga om underdomstol i stad, som i fråga om underdomstol å landet, den nu ifrågavarande stämpelfriheten vid förstnämnda slag af domstolar blifvit bibehållen, har föranledts af hänsyn till önskvärdheten af likhet i bestämmelserna vid samtliga första instansens domstolar. Vid krigsrätter, som äfven omfattas af det föreslagna stadgandet, torde bevis af ifrågavarande slag sällan eller aldrig förekomma.

Enligt Kongl. Förordningen om expeditionslösen, skall bevis, att begärd expedition icke utbekommits, till vederbörande utlemnas utan lösen. Då äfven frihet från stämpel skäligen synes böra tillkomma sådant bevis, har bestämmelse derom blifvit i författningsförslaget införd.

Med bibehållande af den stämpelfrihet, som enligt § 7 i gällande stämpelförordning tillkommer "sundhetsbevis, som i följd af svenska karantänsförfattningarne utfärdas", hafva komiterade ansett sig böra förenkla lydelsen af denna rubrik till: "bevis af karantänstjensteman", hvarjemte komiterade ansett stämpelfrihet för läkarebevis uttryckligen böra stadgas, helst dessa bevis, då de utfärdas af i statens tjänst anställda läkare, otvifvelaktigt äro från offentliga myndigheter utgifna handlingar och såsom sådana, i brist af motsatta bestämmelser, underkastade stämpel.

Bland stämpelfria bevis upptagas i nyssnämnde § 7 jemväl "bevis af domare och embetsmän i militärärenden". Då emellertid, enligt hvad komiterade ega anledning antaga, de bestämmelser i stämpelförordningen, som åsyfta nämnde ärenden, till följd af ovisshet om rätta betydelsen af uttrycket "militärärenden" redan länge saknat tillämpning, torde stadgandet om frihet för berörde bevis kunna ur författningen uteslutas.

För bevis om förlagsinteckning, som af Kommerskollegium meddelas, utgör lösen 6 kronor. Då denna lösen bör utbytas mot stämpel, har särskild rubrik för ifrågavarande slag af bevis blifvit i tariffen utförd, dervid stämpelbeloppet, hvilket rätteligen bort utgöra 6 kronor 50 öre, synts kunna afjemnas till 6 kronor. Der sådant bevis meddelas af underrätt, är beviset stämpelfritt på grund af det allmänna stadgandet, att bevis, som af domare eller domstol tecknas å företedd handling åtnjuter frihet från stämpel, hvilken stämpelfrihet jemväl synts böra utsträckas till det fall, att förlagsinteckning meddelas af magistrat.

Vid de myndigheter, hvilka enligt komiterades förslag skulle komma att hänföras till fjärde afdelningen, utgör stämpeln för bevis 50 öre och lösen för icke särskildt nämndt bevis, då det tecknas å

företedd handling, 1 krona samt, då det särskildt utfärdas, 1 krona 50 öre. Enligt grundsatsen, att lösen vid fjerd afdelningen bör utbytas mot stämpel, torde stämpelsatsen för "annat bevis" i berörde afdelning lämpligen kunna bestämmas till 2 kronor.

Då för *diariibevis* lösen tillfaller vederbörande tjänsteman, bör någon tillökning i stämpeln för sådant bevis icke ega rum, af hvilken anledning särskild rubrik för sådant slag af bevis blifvit utförd.

Vägattester till låns erhållande skola enligt § 5 i gällande stämpelförordning fördes med 50 öres stämpel. Särskildt stadgande härom har icke behöft i förslaget till författning upptagas, då nyssnämnde stämpelsats är densamma som gäller för bevis i allmänhet äfvensom för icke särskildt nämnda expeditioner från första afdelningens myndigheter.

Gällande stämpelförordning upptager under § 6 stämpelsatser för *borgarebref*, dervid satsernas storlek växlar dels efter den kategori, till hvilken staden, deri burskap vinnes, hör, dels efter den näring, hvarå burskap erhålles — hvarigenom allt icke mindre än 30 olika stämpelsatser uppkommit. Sedan numera genom de under senare tider inträffade förändringar i lagstiftningen burskapet förlorat största delen af sin gamla betydelse, torde anledning saknas att för karteringen af de handlingar, hvarigenom burskap meddelas, längre bibehålla en så detaljerad tariff, som den ännu gällande. Komiterade hafva i öfverensstämmelse härmed ansett samtliga nu gällande stämpelsatser för borgarebref kunna ersättas med *en* stämpelsats, hvilken komiterade bestämt till det ungefärliga medeltalet mellan den högsta och den lägsta nu gällande eller 15 kronor. Visserligen hafva komiterade icke förbisett, att derigenom för de nu lägst beskattade borgarebrefven en betydlig stämpelförhöjning kommer att inträffa, men då dels, åtminstone i allmänhet, vissa förmåner ännu äro med burskapet förknippade, dels, i allt fall, borgarebref numera, särskildt i de mindre städerna, jemförelsevis sällan torde utfärdas, hafva komiterade icke ansett någon betänklighet härutinnan böra möta. Benämningen "borgarebref" har blifvit utbytt mot den i allmänna lagen, Handelsbalken kap. 3 § 1, nyttjade af "burbref".

Stämpeln för *fribref* utgör för närvarande 50 öre. För sådan handling skall derjemte enligt expeditionstaxan erläggas lösen enligt följande tariff:

för fartyg af till och med 50 ton	3 kronor,
öfver 50 " 100 d:o	4 "
" 100 " 200 d:o	6 "
" 200 	9 ";

hvarjemte är föreskrifvet, att för latinsk öfversättning af fribref jemte

signalbref skall erläggas tillsammans $\frac{1}{3}$ af lösen för fribrefvet. Ifrågavarande till statsverket ingående lösen har blifvit utbytt mot stämpel, dervid de särskilda stämpelsatserna afjemnats till respektive 4, 5, 7 och 10 kronor. Med afseende på den sålunda föreslagna förhöjningen i stämpeln för fribref, hafva komiterade ansett den särskilda lösen för latinsk öfversättning af fribrefvet äfvensom för signalbref icke behöfva med någon vidare förhöjning af stämpeln ersättas.

I § 6 af gällande stämpelförordning finnes påbjuden en afgift af 50 öre, utom för fribref för fartyg och båtar, jemväl för "derom utgifna *förbindelser*". Berörde handlingar, hvarmed lærer afsetts de certifikat öfver vissa edeligen ingångna förbindelser, hvilka enligt Kongl. Förordningen angående passhandlingar den 22 April 1829 utgjorde villkor för erhållande af fribref, motsvaras numera, enligt Kongl. Förordningen angående pass- och nationalitetshandlingar den 4 Juni 1868 § 2, af bevis om inför magistrat i stad eller häradsrätt eller domhavande å landet aflagd redareed. Då likväl ofvanberörde stämpelsats är lika med stämpelsatsen för bevis i allmänhet, utfärdadt från första eller andra afdelningens myndigheter, har särskild rubrik för detta slag af bevis icke behöft utföras.

De i §§ 3 och 4 af gällande stämpelförordning meddelade, synnerligen vidlyftiga bestämmelserna om stämpel till *fullmakter, konstitutionaler, förordnanden och andra handlingar, hvarigenom embeten eller tjänster tillsättas*, torde kunna underkastas väsentliga förenklingar. I detta afseende förekommer först, att, ehuru för ifrågavarande handlingar, med några mindre betydande undantag, numera hufvudsakligen enahanda bestämmelser gälla, dessa bestämmelser likväl äro fördelade på tvänne §§, allt efter som handlingarne utfärdas af Kongl. Maj:t eller af andra myndigheter. Den enda väsentliga skiljaktigheten mellan de båda kategorierna består deruti, att en af Kongl. Maj:t utfärdad fullmakt o. s. v. enligt regeln skall utöfver stämpel till 1 procent å lönen, förses med särskild stämpel af 6 kronor, hvilket icke är förhållandet med öfriga fullmakter. I fråga om uppkomsten af sistberörde särskilda stämpel tillåta sig komiterade anföra följande. Före 1834—1835 årens riksdag utgick stämpelafgiften för fullmakter, utfärdade vare sig af Kongl. Maj:t eller andra myndigheter, med lika belopp, nämligen 5 procent af lönen. Sedan emellertid vid nämnde riksdag beslut blifvit fattadt om utbytande mot stämpelpapper af de dittills till tjänstemännen i Kongl. Maj:ts kansli utgående kansligesbühr, sportler och sigillpenningar, infördes i stämpelförordningen den 16 Maj 1835 en berörde kansligesbühr och sportler motsvarande särskild stämpelsats af $7\frac{1}{2}$ procent af lönen för fullmakter m. m., utfärdade af Kongl. Maj:t, hvarigenom stämpelafgiften

i sin helhet alltså kom att uppgå till $12\frac{1}{2}$ procent. Härtill kom ytterligare en stämpelsats af 1 riksdaler banko, motsvarande de forna sigillpenningarne. Vid 1859—60 årens riksdag fäste Bevillnings-utskottet Rikets Ständers uppmärksamhet på obilligheten deraf, att, sedan kansligebühren i underordnade embetsverk dåmera afskaffats, de embets- och tjenstemän, för hvilka Kongl. Maj:t utfärdade fullmakter eller förordnanden m. m., fortfarande skulle, genom erläggande af stämpelafgift, motsvarande den forna kansligebühren och sigillpenningarne, bidra till bekostande af den aflöning, som för Kongl. Maj:ts kansli utginge, hvarföre utskottet ansåg, att stämpelbeloppet för berörde fullmakter m. m. borde nedsättas till likhet med hvad för fullmakter m. m., utfärdade af rikets embetsverk, funnes stadgadt. Då likväl den, som från rikets embetsverk och andra offentliga myndigheter erhöle fullmakt, konstitutorial eller förordnande å embete eller tjenst, vore skyldig att erlägga lösen för sjelfva expeditionen, hvilken lösen enligt expeditions-taxan utginge med 2 riksdaler för expedition från embetsverk tillhörande första afdelningen och med 3 riksdaler för expeditioner från embetsverk af andra afdelningen, ansåg utskottet, att ett lämpligt belopp borde, i stället för expeditionslösen, såsom stämpelafgift utgå för hvarje dylik expedition, hvilket belopp utskottet hemställde måtte bestämmas till 6 riksdaler. Hvad utskottet i berörde afseenden föreslagit blef af Rikets Ständer bifallet och iakttaget vid utfärdandet af stämpelförordningen den 30 November 1860.

Det skäl, som af 1859—60 årens Bevillnings-utskott anfördes för införandet af den särskilda 6-riksdalers-stämpeln för af Kongl. Maj:t utfärdade fullmakter, har emellertid till stor del upphört att ega giltighet. Vid flere af de löneregleringar, som under de senare åren öfvergått de flesta embetsverk och myndigheter har nämligen stadgats, att lösen för verkens expeditioner skulle upphöra att utgå, antingen helt och hållet eller ock för sådana expeditioner, hvilka part författningsenligt vore pliktig att lösa. Visserligen hafva i sammanhang härmed sådana åtgärder vidtagits, att den upphörda expeditionslösen i allmänhet blifvit ersatt med förhöjd stämpelafgift, men hvad särskildt angår fullmakter och dermed likställda handlingar, har motsvarande förhöjning af stämpelafgifterna icke egt rum. Då sålunda den dubbla afgiftsberäkningen vid ett flertal af de underordnade myndigheterna numera upphört, och komiterade icke anse skäl vara för handen att genom stadgande af en fix stämpelafgift utöfver den proportionela vid nämnde myndigheter återinföra densamma, hafva komiterade ansett den fixa stämpelafgiften äfven för af Kongl. Maj:t utfärdade fullmakter m. m. böra upphöra. Den förlust, som derigenom för statsverket uppkomme, torde,

om den ock icke blefve alldeles oansenlig, dock icke vara af tillräcklig betydighet att böra afhålla från undanrödjandet af den oegentlighet, som på grund af det anförda måste anses ligga i bibehållandet af den fixa fullmaktsstämpeln. Till ledning för beräkningen af berörde förlust få komiterade meddela, att, enligt hvad komiterade inhemtat, antalet från statsdepartementen utfärdade fullmakter, konstitutiorial och förordnanden, hvarigenom embeten eller tjänster blifvit *tillsatta*, under år 1880 utgjort:

Från Justitiedepartementet.....	22
„ Utrikesdepartementet *)	1
„ Landtförsvarsdepartementet	268
„ Sjöförsvarsdepartementet.....	24
„ Civildepartementet	64
„ Finansdepartementet	11
„ Ecklesiastikdepartementet	72

Summa 462,

för hvilket antal nu ifrågavarande stämpelbelopp alltså uppgått till 2,772 kronor.

Under förutsättning att den fixa 6-kronestämpeln afskaffas, upphör behovet af särskilda föreskrifter för fullmakter, utfärdade å ena sidan af Kongl. Maj:t och å andra sidan af öfriga myndigheter, liksom äfven den särskilda rubriken för fullmakter m. m., hvarigenom embeten eller tjänster vid de Kongl. hofven bortgifvas — hvilka fullmakter nu äro fria från berörde fixa stämpel — varder öfverflödig.

Justitiekanslerns fullmakter för lands- och stadsfiskaler förses, enligt gällande författning, med stämpel utan afseende på den med tjensten förenade aflöning, enligt följande beräkning:

för landsfiskaler	9 kronor.
„ stadsfiskaler i Göteborg samt 1:sta klassens städer	9 „
„ stadsfiskaler i 2:dra och 3:dje klassens städer	6 „
„ stadsfiskaler i 4:de och 5:te klassens städer	5 „

Någon grund torde emellertid icke kunna utfinnas, hvarföre ifrågavarande tjenstemän skola utgöra stämpel för sina fullmakter efter en annan och enligt regeln vida lägre beräkningsgrund än öfrige tjenstemän. Komiterade hafva ock, genom uteslutande af ofvan anförde särskilda bestämmelser, åstadkommit likställighet med hvad för tjenstemän i allmänhet är stadgadt.

Redan innan genom stämpelförordningen den 15 Oktober 1875

*) Af beskaffenhet att 6-kronestämpeln derför bort utgöras.

den proportionela stämpeln för fullmakter i allmänhet nedsattes från 5 till 1 procent af lönebeloppet, utgick sedan längre tid tillbaka för "underofficerare vid de värfvade regementena och flottan, för underbefäl och manskap vid militärkustbevakningskorpsen, för underbefäl vid telegrafkorpsen samt för handtverkare och inventarietimmermän vid flottan äfvensom för dem och deras vederlikar vid indelta armén", fullmaktsstämpeln med allenast 1 procent. Det särskilda stadgandet rörande nämnde tjänstemän, som ännu i § 4 af gällande stämpelförordning finnes bibehållet, innehåller för öfrigt allenast föreskrift angående beräkning i penningar af i persedlar utsatt lön och torde derför, då komiterade i sistnämnde hänseende föreslagit ett allmänt stadgande, såsom numera obehöfligt, kunna helt och hållet uteslutas.

Vid befordran till högre lön skall, enligt gällande stämpelförordning §§ 3 och 4, stämpel beräknas å "skilnaden mellan den lön, efter hvilken den utnämnde förut erlagt stämpelafgift, och den lön, som erhålles". Då författningen sålunda förutsätter, att den, som verkställer karteringen af utnämningensbrevet, skall ega kännedom om de stämpelbetalningar, den utnämnde för sina löneförmåner förut fullgjort, men icke tillika föreskrifver, huru sådan kännedom skall vederbörande beredas, hafva, enligt hvad komiterade erfarit, svårigheter stundom uppstått vid tillämpningen af nyssberörda föreskrift. Komiterade hålla före, att med de kontroller å utgörandet af fullmaktsstämpeln, som för närvarande finnas föreskrifna, det ytterst sällan torde inträffa, att någon undgår att för erhållna löneförmåner underkastas behörig stämpelbeskattning. Vid sådant förhållande hafva komiterade icke tvekat att föreslå ett stadgande, enligt hvilket stämpeln för vunnen löneförhöjning skall beräknas å skilnaden mellan den lön, den utnämnde näst förut innehaft, och den, som erhålles.

Så väl i § 3 som i § 4 af gällande stämpelförfattning stadgas, att, om någon undfår fullmakt å tjänst, hvilken han förut bestridt på förordnande, hvarför stämpelpappersafgift, motsvarande aflöningsförmåner, blifvit erlagd, skall stämpel å fullmakten beräknas blott för den tillökning i aflöning, som i följd af fullmakten erhålles. Berörda stadgande var ock af behovet påkalladt så länge för konstitutorial eller förordnanden på behaglig tid skulle utgöras en efter löneförmåner beräknad stämpelafgift, men saknar numera tillämplighet sedan genom stämpelförordningen den 4 December 1863 den proportionela stämpeln för nämnde konstitutorial eller förordnanden blifvit afskaffad, af hvilken anledning stadgandet ock blifvit uti bilagde författningsförslag uteslutet.

Enligt nyssberörda §§ böra uti löneberäkningen ingå äfven extra ordinarie inkomst eller sportler af ständig egenskap. Att med sist-

nämnde, något obestämda uttryck böra förstås sådana inkomster af ifrågavarande slag, hvilka äro af beskaffenhet att för dem bevillning efter andra artikeln bör utgöras, och att således bland dem icke böra inberäknas de inkomster, hvilka i 7 § 2 mom. af gällande bevillningsstadga omförmålas såsom fria från bevillning, lärer framgå deraf, att enligt omförmålde §§ i stämpelförordningen stämpelbeloppet i nu afhandlade fall skall beräknas efter medeltalet af de sista fem årens löneförmåner, för hvilka det kan styrkas att bevillning efter andra artikeln blifvit erlagd. Bestämdt stadgande i sådant syfte har emellertid blifvit i författningsförslaget infördt, hvarigenom och då enligt nyss återopade § i bevillningsstadgan officerares häst- och fouragemedel icke inberäknas i den bevillningsbara inkomsten, nuvarande i stämpelförfattningen meddelade föreskrift, att från löneinkomsten skola afräknas lönetillägg för tjenstehästar samt fourageringsersättning, kunnat, såsom obehöflig, uteslutas.

Vid utnämning till tjenst utan lön äfvensom vid förläning af titulärvärdighet skall, enligt näst sista punkten af 3 §, indelt lön uträknas efter näst föregående års markegång. Enahanda beräknings sätt skall, enligt 4 §, följas vid uppskattningen af underofficerares med fleres i persedlar utsatta aflöningsförmåner. Då det kan inträffa, att äfven i andra fall, än de nyssnämnda, naturapersedlar ingå bland aflöningsförmåner, hafva berörde speciela stadganden bort ersättas med en allmän föreskrift i enahanda syfte.

Sedan Kongl. Maj:t i nådig proposition till 1870 års riksdag fäst at uppmärksamheten derå, att dåvarande stadgande rörande stämpeln å diplom för agenter, generalkonsuler och konsuler blifvit så tilläpadt, att berörda afgift beräknats jemväl efter den del af lönen, som icke utginge af svenska medel, utan bestriddes af norska bidraget till den för begge rikena gemensamma konsulsfonden, men att sådant förfarande, hvarigenom till förmån för Sveriges allmänna statsbehof omförmålde lönedel beskattades, hvarken vore billigt eller öfverensstämde med föreskriften i gällande bevillningsstadgas § 8 mom. c), att alla under Utrikesdepartementet lydande embets- och tjenstemän skulle vara från utgörande af inkomstbevillning frikallade för den del af deras aflöning, som motsvarade norska statsverkets bidrag dertill, infördes i stämpelförordningen af den 23 September 1870 ett stadgande derom, att stämpeln å diplom för agenter, generalkonsuler och konsuler, hvilka åtnjuta traktamente eller lön, skall beräknas endast å svenska statsverkets andel i den beställningen tillagda aflöning. Som emellertid norska statsverket bidrager till aflöningen icke allenast af konsular- tjenstemännen utan äfven af samtliga öfriga under Utrikesdepartemen-

tet lydande tjänstemän, torde öfverensstämelsen så väl med nyssberörde redan meddelade stadgande, som med bevillningsstadgans föreskrifter fordra, att enahanda grund följes vid karteringen af utnämningssbrefven för samtliga nu ifrågavarande tjänstemän. Nu gällande bestämmelse om stämpel till diplom för konsulartjänstemän företer dessutom den oegentligheten, att enahanda lindring i afgiften vid befordringar, som i afseende å fullmakter vid andra stater, icke finnes medgifven, hvilken oegentlighet torde böra rättas. Under förutsättning å ena sidan, att den fixa 6-kronestämpeln för af Kongl. Maj:t utfärdade fullmakter — från hvilken diplomer för konsulartjänstemän redan nu äro fria — afskaffas och å andra sidan att nyssnämnde lindring medgifves äfven konsulartjänstemän, läser särskild rubrik för dessas utnämningssbref icke erfordras i vidsträcktare mån, än att vid rubriken diplom lemnas hänvisning till rubriken fullmakt, samt att under sistnämnde rubrik intages en bestämmelse om stämpelfrihet för konsulartjänstemän, som icke åtnjuta fast aflöning.

Då tjänstegrader i armén och flottan otvifvelaktigt äro att hänföra till sådana, i § 3 af gällande stämpelförordning afhandlade beställningar "af den beskaffenhet, att lön på stat dervid ej åtföljer eller först framdeles kommer att åtnjutas", hafva de icke framför andra med dem i sådant afseende likställda befattningar ansetts behöfva särskildt omnämnas.

Då *sockenskrifvare* numera knappast någonstädes torde förekomma, har särskild stämpelsats för antagningsbevis för dem ej längre ansetts erforderlig, likasom, då fullmakter för *folkskolelärare* icke af någon statens myndighet utfärdas, uttrycklig bestämmelse om stämpelfrihet för dem icke varit behöflig. Af enahanda orsak har den för närvarande gällande föreskriften om stämpelfrihet för "antagningsbevis, förordnanden och protokollsutdrag för städernas samt kyrko- och skolbetjente, när lönen på stat icke uppgår till 20 kronor," ej heller behöft vidare upptagas. Deremot har, då af domhafvande eller magistrat utgifven fullmakt för *riksdagsman* otvifvelaktigt är att anse såsom en från vederbörande myndighet utgående expedition, den stämpelfrihet, som hittills alltid medgifvits sådan handling, synts böra genom uttryckligt stadgande bekräftas.

Enligt Kongl. påbudet den 31 December 1689 skulle i allmänhet vid befordringar till Vadstena krigsmanshuskassa erläggas en afgift — s. k. advancementspenningar — till vissa i nämnde påbud uppgifna belopp. Genom Kongl. kungörelsen den 25 Januari 1844 föreskrefs sedermera, att nämnde afgifter för så väl militära som alla öfriga stater, der sådana afgifter borde utgöras, skulle erläggas med en procent af lönebeloppet, under iakttagande i öfrigt af hvad gällande författningar angående dessa afgifters beräkande och utgående innehölle.

För presterliga befattningar utgjordes befordringsavgifter enligt särskilda i Ecklesiastikdepartementet och konsistorierna förvarade tariff-fer, till dess genom Kongl. cirkuläret den 5 November 1880 förklarades, att 1844 års kungörelse skulle jemväl å ecklesiastikstaten tillämpas. Advancementspenningar skulle till krigsmanshuset erläggas äfven vid byten och transporter, jemväl då sådana från högre till lägre beställningar egde rum (Kongl. brefven den 28 Februari 1750 och den 5 Mars 1828), vid flyttning från högre till lägre beställningar (Kongl. brefvet den 17 Februari 1750), vid erhållande af löneförhöjning (Kongl. brefvet den 7 Maj 1707) äfvensom för karakterer, för hvilka ej åtnjötes någon lön (Kongl. resolutionen den 7 December 1698 och Kongl. brefvet den 23 Mars 1813.)

För konstitutorialer på behaglig tid eller förordnanden tills vidare med tillagda löneinkomster skulle ifrågavarande afgifter beräknas till hälften emot hvad för fullmakter eller konstitutorialer på verklig beställning belöpte.

Såsom af 1844 års kungörelse framgår, skulle emellertid icke inom alla stater advancementspenningar till Vadstena krigsmanshuskassa utgöras. *Flottans* stater voro derifrån frikallade, men skulle i stället, enligt reglementet för amiralitetskrigsmanskassan den 26 Oktober 1838 § 3 mom. 9 erlägga advancementspenningar eller befordringsavgift till sist nämnda kassa med *två* procent af tillavancerade gradens lön och för öppna bref å karakterer, dervid för lotsåldermän och fyrmästare afgiften skulle beräknas efter blifvande pensionsbeloppet samt för dem, som erhöllo karaktärsfullmakter, efter vederlikes löneförmåner. Enligt Kongl. brefven den 29 Oktober 1686 och den 30 Oktober 1690 skola "alla betjente, som under *Bergskollegium* lyda och der sina fullmakter undfå, de i krigsmanshusförfattningarne stadgade krigsmanshusavgifter till Bergskollegii armbössa erlägga". I Kongl. brefven den 12 och 23 April 1715 stadgas, att "*Bankobetjeningens* löner, gratialer, underhåll och beneficer äro från advancementspenningars erläggande befriade, såsom ock det honorarium, hvilket bankofullmäktiges företrädare, dem och deras efterkommande blifvit eller kan blifva tillagdt, må för all af-

gift till krigsmanshuset förskonas“. Enahanda frihet åtnjutes, enligt 1720 års stat för *Riksgäldskontoret*, af tjenstemännen i nämnda kontor. Avancementspenningarne af alla löner, som *borgmästare och råd samt stadens betjente i Stockholm* efter staten undfå, äro ansagna till stora barnhuset (aflöningsreglementet för Stockholms stad den 20 December 1695.) Avancementspenningarne af *Göteborgs stads betjente* erläggas till Göteborgs stads hospital (Kongl. brefvet den 19 Oktober 1695.)

Vid 1850—51 årens riksdag beslöts, att vissa till Vadstena krigsmanshuskassa och amiralitetskrigsmanskassan dittills ingående afgifter, och bland dem nu ifrågavarande advancementspenningar eller befodringsafgifter, skulle uppbäras af statsverket och kassorna i stället tilldelas bestämda statsanslag. Det anslag, som sålunda i stället för advancementspenningarne tilldelades Vadstena krigsmanshuskassa, uppgick, ersättningen för de till ringare belopp uppgående inskrifningspenningarne, afskedspenningarne, sventjenareafgiften, afgiften för gåfvor, förläningar och pensioner, afgiften för ärftliga värdigheter samt observationsmedel och extra uppbörd inberäknad, till 2,800 riksdaler banko, och motsvarande anslag till amiralitetskrigsmanskassan, innefattande ersättning, utom för advancementspenningarne, äfven för s. k. inskrifningspenningar och passagerareafgifter, till 2,733 rdr 16 sk. banko. Såsom en följd af denna anordning föreskrefs uti Statskontorets den 25 November 1851 utfärdade, på Kongl. brefvet den 17 September samma år grundade kungörelse, angående vissa till åtskilliga förvaltande verk och inrättningar anvisade inkomsters utbytande mot statsanslag, att advancementspenningarne skulle upphöra att till vederbörande kassor ingå, hvarjemte i stämpelförordningen den 21 November 1851 intogs det ännu i gällande stämpelförordning §§ 3 och 4 bibehållna stadgandet, att “i stället för de tillförene till Vadstena krigsmanshuskassa samt amiralitetskrigsmanskassan vid befodringar och transporter erlagda så kallade advancementspenningar eller befodringsafgifter en mot dessa afgifter, sådana de blifvit genom särskilda författningar för olika stater bestämda, svarande förhöjning i den för fullmakter, konstitutorialer och förordnanden samt transport- och bytesresolutioner inom samma stater — — stadgade stämpel skall ega rum.“

Genom föreskriften, att ifrågavarande afgifter skulle fortfara att utgå till oförändradt belopp och efter samma grunder som tillförene, ehuru de derefter skulle utgöras under form af stämpelafgifter och ingå till statsverket, vanns visserligen den fördel, att statsverket kom att uppbära aritmetiskt lika belopp med dem, som förut ingått till kassorna och för hvilka statsverket lemnat ersättning. Men å andra sidan har häraf en synnerligen invecklad beräkning af stämpelafgifterna för

fullmakter och dermed likställda handlingar blifvit en följd. Jemte det att stämpelförordningen icke innehåller upplysning om de krigsmanskasseafgifterna motsvarande stämpelbeloppen för ifrågavarande handlingar, utan i detta hänseende hänvisar till äldre författningar — af hvilka de flesta icke finnas intagna i de vanliga lagsamlingarne och äro synnerligen svåråtkomliga — måste den dubbla beräkningsgrunden för fullmaktsstämpeln vålla vederbörande tjenstemän ett besvärligt och tidsödande arbete. Oafsedt att från krigsmanskassestämpeln, men icke från den allmänna fullmaktsstämpeln vissa befrielser ega rum, förefinnes nämligen den skiljaktighet mellan grunderna för de båda stämplarnes utgörande, att, medan den allmänna stämpeln beräknas å samtliga tjensten åtföljande aflöningsförmåner, krigsmanskassestämpeln allenast beräknas å den med tjensten förenade ordinarie *lön* (således icke å tjenstgöringspenningar eller sportler), samt att, under det vid befordran till högre tjenst den förra stämpeln beräknas allenast å det belopp, hvarmed de nyvunna löneförmånerna öfverskjuta de förut innehafda, den senare stämpeln vid hvarje befordran beräknas å *hela* lönen och detta oberoende deraf, huruvida den nya lönen är högre än den gamla. Vid löneförhöjning åter, utan sammanhang med befordran till annan tjenst, beräknas krigsmanskassestämpeln, lika med den allmänna stämpeln, endast å den vunna förhöjningen.

Då ifrågavarande särskilda fullmaktsstämpel numera utgör en allmän statsinkomst, som med de forna avancementspenningarne till Vadstena krigsmanshuskassa och amiralitetskrigsmanskassan allenast har det historiska ursprunget gemensamt, och då sålunda från nämnde inrättningars sida intet hinder möter för vidtagande af behöfliga ändringar i de grunder, hvarefter stämpeln utgår, kunna komiterade för sin del icke finna, att något verkligt skäl förefinnes för bibehållandet af de hittills bestående olikheterna vid beräkningen af de båda fullmaktsstämplarne. Fastmera torde, då de bestämmelser i afseende på beräkningen af den allmänna fullmaktstämpeln, som innefatta afvikelser från motsvarande för krigsmanskassestämpeln gällande föreskrifter, till större delen meddelats under de senare åren och således lära få anses innebära af erfarenheten nödiga befunna förbättringar i grunderna för stämpeln utgörande, alla skäl tala för dessa förändrade grunders tillämpande äfven å krigsmanskassestämpeln. I öfverensstämmelse härmed anse komiterade stämpeln för fullmakter i allmänhet böra höjas från 1 till 2 procent äfvensom stämpeln för karaktersfullmakter underkastas en motsvarande förhöjning, nemligen för den, som är eller varit i allmän tjenst, från 15 till 16 procent och för annan person från 65 till 66 procent.

Då krigsmanskassestämpeln, med få undantag, utgöres vid utnämningar inom alla stater, utan hänsyn till hvilken myndighet, som utöfvar utnämningssrätten, hafva komiterade, i saknad såväl af en fullständig aflöningsstatistik som af uppgifter angående samtliga under någon viss tidsperiod inträffade utnämningar, sett sig ur stånd att beräkna det inflytande, som den föreslagna förändringen komme att utöfva på statens inkomst af ifrågavarande stämpel. Till någon ledning för omdömet härvid tillåta sig dock komiterade att anföra ett par exempel, hemtade från olika stater. Aflöningen inom *Kammarkollegium* utgår efter följande stat:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa aflöning.
Tjensteman i första lönegraden	1,800	1,200	3,000
Advokatfiskal	3,000	1,500	4,500
Kammarråd	4,400	2,000	6,400
President	7,600	2,400	10,000.

Om man härvid frånräknar den stämpel, som skall utgöras för ålderstillägg — enär för den derigenom vunna löneförhöjning enahanda stämpel erlägges enligt båda beräkningsgrunderna — komme en tjänsteman, som genomginge samtliga graderna i Kammarkollegium, att enligt nu gällande beräkningsgrunder i krigsmanskassestämpel erlägga sammanlagdt 168 kronor, efter de föreslagna nya deremot 100 kronor. Stadnade han deremot såsom advokatfiskal, skulle han enligt sistnämnde grunder hafva erlagt sammanlagdt 45 kronor, enligt de äldre åter 48 kronor. Avancerar han icke utöfver första lönegraden, erlägger han enligt de nya grunderna 30 kronor, enligt de äldre deremot blott 18 kronor.

För *Norra Skånska Infanteriregementet* har aflöningsstaten följande utseende:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Dag-aflöning.	Summa aflöning.
Underlöjtnant	600	120	120	840
Löjtnant af andra klassen	900	120	120	1,140
” ” första ”	1,200	120	120	1,440
Kapten af andra klassen	1,800	200	180	2,180
” ” första ”	2,800	400	180	3,380
Major *)	3,500	500	240	4,240
Öfverstelöjtnant *)	4,600	600	240	5,440
Öfverste *)	6,000	1,500	300	7,800.

*) Lönstillägg för tjenstehästar och fourageringsersättning oberäknade.

För en officer, som genomgått samtliga graderna inom regementet, skulle alltså sammanlagda beloppet af krigsmanskassestämpeln enligt nu tillämpade beräkningsgrunder uppgå till 187 kronor, men enligt de föreslagna nya till 78 kronor. En officer, som stadnar såsom kapten af första klassen, har enligt förstnämnda grunder i stämpel utgjort 46 kronor, men skulle enligt de sistnämnda erläggas 33 kronor o. s. v.

Af de anförda exemplen framgår, att vid de stater, der aflöningen är fördelad i lön och tjänstgöringspenningar eller dagaflöning, statsverkets inkomst af krigsmanskassestämpeln skulle genom de föreslagna nya grundernas tillämpande ställa sig högre för första fullmakten än efter de hittills gällande, men vid följande befordringar en successivt tilltagande minskning i inkomst inträda. Hvad inverkan på statsverkets inkomst på det hela af ifrågavarande stämpel skulle komma att utöfvas af den föreslagna anordningen, torde svårigen kunna på förhand afgöras. Med afseende ej mindre derå, att utnämningar till de lägre tjänstebefattningarne naturligen förekomma i vida större antal än till de högre, än äfven derå, att vid de flesta stater aflöningens fördelning i lön och tjänstgöringspenningar numera blifvit genomförd, torde dock med temlig visshet kunna antagas, att, om än måhända någon minskning i statsinkomst uppstode, densamma likväl icke blefve af synnerligen afsevärd betydelse.

Större betänkligheter skulle möjligen kunna anses möta deraf, att vissa stater utgöra krigsmanskassestämpeln efter annan grund än den i allmänhet gällande, medan åter andra äro från densammas utgörande frikallade antingen helt och hållet eller ock mot erläggande af motsvarande afgift till annan institution. Det förstnämnda är, enligt hvad ofvan blifvit förmäldt, förhållandet med flottans stater, hvilka utgöra ifrågavarande stämpel med 2 procent och hvilka sålunda enligt förslaget skulle få stämpeln nedsatt till 1 procent. Med afseende å det jemförelsevis ringa antalet fullmakter, som skulle komma i åtnjutande af denna nedsättning, torde dock den derigenom uppkommande minskningen i statsinkomst icke vara af den betydelse, att den bör afhålla från genomförandet af en i öfrigt önskvärd likhet i beskattning. Likaså och då någon egentlig grund icke torde förefinnas för den tjänstemännen vid Riksbanken och Riksgäldskontoret medgifna frihet från ifrågavarande stämpel, hafva komiterade icke hyst någon tvekan att i detta afseende göra dem likställda med öfriga tjänstemän. Hvad åter angår de tjänstemän vid bergsstaten, som af Kommerskollegium (förr af Bergskollegium) tillsättas, äfvensom Stockholms och Göteborgs städers tjänstemän, torde det icke kunna förnekas, att, då dessa tjänste-

män till vissa inrättningar (Bergskollegii armbössa, stora barnhuset och Göteborgs hospital) utgöra en mot krigsmanskassestämpeln svarande afgift, ett åläggande för dem att utgöra fullmaktsstämpel till lika belopp med öfriga stater skulle innebära en viss obillighet. Komiterade hafva derföre ansett sig böra i författningen införa ett stadgande, att så länge afgifterna till nyssnämnda inrättningar fortfara att utgå, tjänstemännen vid de ifrågavarande staterna skola utgöra den allmänna fullmaktsstämpeln med allenast 1 procent. Tillika vilja dock komiterade — utan att anse sig befogade att i sådant hänseende framställa något bestämdt förslag — fästa uppmärksamheten på önskvärdheten deraf, att, på enahanda sätt som år 1851 med avancementspenningarne m. fl. afgifter egt rum, de till nämnda inrättningar utgående afgifter måtte mot ersättning af bestämda statsanslag indragas till statsverket och derefter utbytas mot förhöjda stämpelavgifter å vederbörande fullmakter.

Såsom ofvan blifvit nämnt, skall för konstitutorial på behaglig tid eller förordnande tills vidare med tillagda löneinkomster utgöras krigsmanskassestämpel till hälften emot hvad för fullmakter eller konstitutorial på verklig beställning belöper. Enahanda stadgande gälde förr äfven i fråga om den allmänna fullmaktsstämpeln, men borttogs vid 1862—1863 årens riksdag på förslag af Bevillningsutskottet, som ansåg "det icke vara billigt att den, som på obestämd, möjligen mycket kort tid förordnades att bestrida en befattning, utan att ega visshet om att erhålla densamma, skulle vidkännas något löneafdrag". Då detta, enligt komiterades mening, fullgiltiga skäl för afskaffandet af den proportionela stämpeln å förordnanden tills vidare, äfven eger tillämplighet på krigsmanskassestämpeln för sådana förordnanden, hafva komiterade deraf funnit sig föranlåtna att föreslå upphäfvandet äfven af sistnämnda stämpelavgift.

Sedan i § 3, sista punkten, af gällande stämpelförordning stadgats, att i stället för de forna avancementspenningarne skulle utgöras en förhöjd stämpelavgift för fullmakter, konstitutorialer och förordnanden samt transport- och bytesresolutioner, heter det vidare, att "för alla andra i denna § upptagna handlingar, för hvilka afgift till Vadstena krigsmanshus tillförene erlagts, är denna afgift inbegripen i det derför nu bestämda stämpelbeloppet". De handlingar, som härmed åsyftas, äro utnämningsbref till ärftliga samt ordens-värdigheter äfvensom till rikets högsta värdighet, för hvilka handlingar förr utgjordes särskilda afgifter till krigsmanshuset. Dessa afgifter utbyttes vid 1850—51 årens riksdag, i likhet med avancementspenningarne, mot stämpelavgifter, men dessa stämpelavgifter sammanslogos, i olikhet med de

avancementspenningarne motsvarande, med de allmänna stämpelafgifter, som förut funnos för vederbörande handlingar fastställda. Som emellertid genom Kongl. brefvet den 17 September 1851 och Statskontorets derpå grundade kungörelse af den 25 November samma år blifvit förklaradt, att ifrågavarande afgifter till Vadstena krigsmanshus och amiralitetskrigsmanskassan skulle upphöra att utgå, och detta förhållande numera efter trettio års förlopp torde få antagas vara tillräckligt känt, lärer någon särskild erinran derom i stämpelförordningen icke vidare erfordras, lika litet som en sådan erinran torde behövas för det fall, att, enligt komiterades förslag, krigsmanskassestämpeln för fullmakter m. m. varder med den allmänna stämpeln sammanslagen.

Föreskrifterna om stämpel till handlingar, hvarigenom någon *förordnas* att tills vidare eller under viss tid förrätta embete eller tjänst eller att utföra särskildt uppdrag, äro uti nu gällande stämpelförfattning synnerligen dunkla och ofullständiga. För *konstitutorial* eller *förordnande på behaglig tid*, meddeladt af Kongl. Maj:t, utgör, enligt § 3, stämpelsatsen 6 kronor, för *konstitutorial* på behaglig tid, meddeladt af rikets embetsverk eller andra offentliga myndigheter, enligt § 4, 3 kronor; för *konstitutorial* och *förordnanden* från domstolar, embetsverk eller myndigheter, enligt § 5, vid första, andra och tredje afdelningens myndigheter 50 öre för hvarje ark, vid fjerde afdelningens 1 krona för hvarje ark samt vid femte och sjette afdelningens 2 kronor, likaledes för hvarje ark, hvarjemte slutligen, enligt § 7, konstitutorial och förordnanden, så väl vid allmänna verk som vid enskilda stiftelser, äro fria från stämpel, då lön eller arfvode icke åtföljer.

Granskar man närmare nu anförda bestämmelser angående stämpel till konstitutorial och förordnanden, finner man, att bestämd föreskrift egentligen finnes meddelad allenast rörande sådan handling, hvarigenom någon förordnas att *tills vidare* uppehålla embete eller tjänst. Ty att med "konstitutorial eller förordnande på behaglig tid" allenast kan förstås sådan handling och icke derjemte sådan, hvarigenom någon förordnas att *viss tid* sköta en tjänst, framgår så väl af rubrikens ordalydelse, som äfven af den omständighet, att ända till och med år 1863 skolat för konstitutorial eller förordnande på behaglig tid erläggas stämpel, motsvarande $2\frac{1}{2}$ procent af lönen (§ 3) eller hälften af hvad för fullmakt var stadgadt (§ 4) — en beskattning, hvilken tydligen varit orimlig, så vidt rubriken afsett förordnanden på viss, äfven den

kortaste tid. Att icke heller den i § 5 förekommande rubriken "konstitutorial och förordnanden" ursprungligen afsåg förordnanden att under viss tid uppehålla embete eller tjänst, framgår dels deraf, att ända till år 1841 vid rubriken voro fogade orden "till förrättningar", dels deraf att intill år 1835 någon stämpelsats icke fanns utförd för sådana förordnanden, då de utfärdades från Kongl. Maj:ts kansli. Huruvida med de nyssnämnda båda år vidtagna förändringar, att orden "till förrättningar" borttogos, och stämpelsats bestämdes äfven för af Kongl. Maj:t utfärdade handlingar af ifrågavarande slag, afsågs att bereda rubriken tillämplighet äfven å förordnanden på viss tid, är för komiterade obekant, då riksdagsförhandlingarne om afsigten med de vidtagna förändringarne intet förmåla, men att rubriken icke, åtminstone icke i allmänhet, så tolkats, ega komiterade, på grund af från flere håll inhemtade upplysningar, anledning antaga. Fastmera lärers, i saknad af bestämda föreskrifter i ämnet, rubriken "konstitutorial på behaglig tid" allmänneligen ansetts omfatta äfven förordnanden på viss tid.

Under sådana förhållanden skulle rubriken "konstitutorial och förordnanden" i § 5 endast afse förordnanden till hvarjehanda tillfälliga förrättningar. Men äfven vid karteringen af dessa förordnanden måste stundom svårigheter uppstå. I § 7 stadgas nämligen, att "konstitutorialer och förordnanden, *så väl vid allmänna verk som vid enskilda stiftelser*", skola vara från stämpel fria, "då lön eller arfvode icke åtföljer". De af komiterade kursiverade, år 1851 inskjutna orden göra det i någon mån tvifvelaktigt, huruvida ifrågavarande undantagsbestämmelse är tillämplig å andra förordnanden än sådana, som afse uppehållandet af embeten eller tjänster. Men, äfven om med afseende å det uppgifna ändamålet med hela undantagsbestämmelsens införande *), att nemligen från stämpel frikalla konstitutorial till deltagande i komitéer eller dylika befattningar, då lön eller arfvode icke åtföljde, bestämmelsen skulle kunna anses ega en vidsträcktare omfattning, måste genom den affattning bestämmelsen erhållit uppnåendet af det ändamål, som väl hufvudsakligen med densamma afsetts, i icke ringa mån äfventyras. Ty då de flesta uppdrag af ifrågavarande slag äro förbundna med någon ersättning, hvilken väl, långt ifrån att utgöra någon verklig inkomst för förrättningsmannen, blott är afsedd att godtgöra de utgifter, som vållas honom i det allmännas tjänst, men ändock låter sig under benämningen arfvode inpassas, skulle en sträng tolkning efter ordalydelser af nu afhandlade föreskrift medföra, att stämpel borde utgöras för erhållandet af uppdrag, hvilkas mottagande i sjelfva verket måste anses

*) Jfr Bevillningsutskottets utlåtande N:o 35 vid 1834—35 årens riksdag, sid. 10

innebära en uppoftning af den förordnade. Enligt hvad komiterade inhemtat, har ock stadgandet så tillämpats, att förordnanden att deltaga i komitéer, revisioner m. m. allmänneligen utfärdats utan stämpel.

Hvad först beträffar förordnanden att tills vidare eller under viss tid uppehålla embete eller tjänst, kunde det ifrågasättas, huruvida icke, då förstnämnde slag af förordnanden i allmänhet afse längre tid och under vissa förhållanden, t. ex. under omreglering af embetsverk, ofta nog äro liktydiga med utnämning till den ifrågavarande tjänsten, stämpeln för dessa förordnanden borde sättas högre än stämpeln för förordnanden på viss tid. Å andra sidan kunna likväl äfven förordnanden på viss tid, då dessa meddelas på någon längre tid och efter utgången af denna tid pläga förnyas, såsom händelsen ofta är med t. ex. förordnanden för rektorer vid allmänna läroverk, medföra lika stor eller större trygghet för bibehållandet af de med tjänsten förenade förmåner, som förordnanden tills vidare. Med afseende härå och då förordnanden stundom meddelas under en form, som kan göra det tvifvelaktigt, till hvilken kategori de rätteligen böra hänföras (t. ex. förordnanden att "under ledigheten" eller "tills vidare under ledigheten" förvalta ett embete), hafva komiterade ansett enahanda stämpelsatser, eller de nu för förordnanden på behaglig tid gällande, böra bestämmas för alla förordnanden att förvalta embete eller tjänst, med hvilka följer rätt till någon med tjänsten förenad inkomst.

Beträffande derefter förordnanden å förrättningar eller särskilda uppdrag, äro dessa, då de innefatta åläggande för tjänsteman att verkställa någon inom omfånget af hans tjenstebefattning liggande förrättning, fria från stämpel på grund af den allmänna föreskriften om stämpelfrihet för embetsärenden. Förordnanden, som af domstolarne utfärdas, t. ex. för rättens ombudsman, gode män och sysslomän i konkurs o. s. v., pläga utfärdas under form af protokollsutdrag och förses med stämpel såsom sådana. Enahanda expeditionssätt torde iakttagas vid åtskilliga andra embetsverk. De fall, då förordnanden å förrättning eller särskildt uppdrag under annan form än protokollsutdrag af embetsmyndighet meddelas annan person än tjänsteman såsom sådan, torde till antalet vara ganska fåtaliga och i allmänhet mera innefatta utkräfvandet af en medborgerlig pligt än tilläggandet af någon särskild förmån, såsom t. ex. uppdrag att vara ledamot i komité, revisor af vissa räkenskaper o. s. v. Med afseende härå hafva komiterade ansett sådana förordnanden kunna befrias från stämpel. Någon afsevärd förlust af statsinkomst torde derigenom icke uppstå, helst komiterade ega anledning antaga, att de i § 5 af stämpelförordningen stadgade stäm-

pelafgifter för konstitutorial och förordnanden endast sällan blifvit tilllämpade.

Den från äldre tider i stämpelförordningen qvarstående, till betydelsen obestämda och efter militiebostälленas numera till större delen verkställda indragning till kronan i allt fall obehöfliga bestämmelsen om stämpelfrihet för *kontrakt om karaktersbyggnader å militiebostälлен* har blifvit utesluten, hvaremot i likhet med hvad för närvarande gäller i fråga om kontrakt om kronoleveranser, sådan frihet uttryckligen stadgats äfven för kontrakt om *entreprenader* för kronans räkning.

Den nu i § 7 medgifna stämpelfriheten för "*beskrifningar öfver geometriska kartor samt protokoll eller andra handlingar, som af landtmätare eller från provinslandtmäterikontoren utgifvas*" har blifvit bibehållen, allenast med förenkling af rubrikens lydelse till "landtmätares förrättningshandling", med särskildt stadgande om stämpelfrihet för afskrifter och bevis, som af landtmätare utfärdas, hvilka handlingar icke torde falla under nyssnämnde rubrik, men på grund af nuvarande stadgande åtnjuta stämpelfrihet. Vidare har, då enligt Kongl. kungörelsen den 14 Mars 1879 landtbruksingenjörer äro i afseende på behörighet till vissa förrättningar likstälde med landtmätare, samt enligt lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 Juni 1879, § 29, och Kongl. kungörelsen den 30 April 1880, statens landtbruksingenjör och, under vissa förutsättningar, officer vid Väg- och Vattenbyggnadskorpsen, är lika med landtmätare behörig att förrätta sådan syn, som enligt § 27 i nyssnämnde lag skall vid tvist om dikning eller vattenafledning företagas, stämpelfriheten synts böra utsträckas äfven till de förrättningshandlingar, som af nämnde tjänstemän i berörda fall utgifvas.

Det vid rubrikerna *resepass* till inrikes orter eller Norge och till utrikes ort nu förekommande tillägg: "ehvad passet afser en eller flere personer" har uteslutits såsom obehöfligt, då, i saknad af föreskrift om förhöjd stämpelbeläggning för pass afseende flere personer, sådan förhöjning icke lär kunna ifrågakomma. Likaså har den särskildt medgifna stämpelfriheten för dem, hvilka för fattigdom undfå pass gratis, uteslutits såsom följande af den allmänna regeln om stämpelfrihet för medellös person.

Att *tullpass* för *inrikes* sjöfart böra åtnjuta stämpelfrihet synes hafva varit af gällande stämpelförordning, som endast stadgar vissa stämpelafgifter för tullpass till utrikes ort, afsedt och författningen har äfven sålunda blifvit tillämpad. För undanrödjande af alla tvifvelsmål i detta afseende har likväl sådan frihet blifvit uttryckligen stadgad ej mindre för de egentliga tullpassen eller s. k. årspassen än äfven för

de förpassningar, hvaraf varor vid försändning sjöledes inrikes orter emellan enligt tullstadgan i vissa fall skola åtföljas.

Patentbref skola enligt gällande stämpelförordning förses med stämpel beräknad efter 5 kronor för hvarje år af den tid, för hvilken patenträtt blifvit beviljad. Dessutom skall enligt expeditionstaxan för sådant bref erläggas lösen af 9 kronor, hvilken lösen ingår till statsverket och derföre torde böra med stämpel ersättas. För undvikande af den dubbla beräkningsgrund, som skulle varda en följd af det nuvarande lösenbeloppets utbytande mot stämpel, hafva komiterade ansett utbytet lämpligen kunna ske genom förhöjning af den nu stadgade stämpelsatsen till 7 kronor för hvarje år af patenttiden. Då patent, jemlikt § 3 i Kongl. förordningen den 19 Augusti 1856, beviljas på minst tre och högst femton års tid, i förhållande till uppfinningens beskaffenhet och vikt, komme visserligen härigenom att inträda en förhöjning i stämpeln för patenter, som beviljades på en tid af fem år och derutöfver, men då sådana på någon längre tid beviljade patenter i allmänhet torde afse uppfinningar af större vikt, torde betänklighet icke böra möta mot den förhöjning i stämpel, som för dem komme att inträda.

Då samma skäl, som föranledt medgifvandet af stämpelfrihet för förmyndareförordnanden, som från underdomstolar utfärdas, äfven tala derför, att sådan frihet bör tillgodokomma *entlediganden af förmyndare* vid samma domstolar, har en bestämmelse i sådan syftning blifvit i förslaget införd.

Protokoll eller instrument öfver ekonomiska besigtningar å boställen och kronohemman m. fl. åtnjuta för närvarande stämpelfrihet, medan stämpelförordningen saknar bestämd föreskrift, huru med stämpelbehandlingen af instrument öfver *annan besigtning, värdering, utmätning, qvarstad eller annan dylik förrättning* skall förhållas. Det vanligaste torde hafva varit, att dessa handlingar försetts med stämpel såsom "andra utgående handlingar", men då de oftast utfärdas under form af protokoll, synes, vid författningens tystnad i ämnet, fråga kunna uppstå, huruvida de icke borde draga den för protokoll bestämda högre stämpelsatsen. Då likväl en så hög stämpelsats för ifrågavarande handlingar, hvilka oftast förekomma vid utsökningsförrättningar, skulle vara af en för gäldenären synnerligen betungande verkan, hafva komiterade ansett sig böra genom uttryckligt stadgande bekräfta den hittills i allmänhet iakttagna praxis.

Stämpeln till *protokoll, som part författningsenligt är pliktig att lösa*, utgör för närvarande vid fjerde afdelningens myndigheter 1 krona för hvarje ark. Den till statsverket ingående lösen för protokoll vid

de myndigheter, hvilka enligt komiterades förslag komme att hänföras till fjerdde afdelningen, utgör 3 kronor för första arket och 1 krona 50 öre för hvart och ett af de följande, med undantag likväl för Landtmäteristyrelsen, der samma lösen utgör för första arket 2 kronor, för andra arket 1 krona och för hvart och ett af de öfriga 75 öre. Om denna olikhet i afseende på Landtmäteristyrelsen förbises — hvilket utan olägenhet lär kunna ske, då antalet derifrån utfärdade protokoll, hvilka skola af part lösas, torde vara ganska ringa — skulle, derest i öfverensstämmelse med komiterades ofvan uttalade förutsättningar berörde till statsverket ingående lösen utbyttes mot stämpel, dennas belopp komma att utgöra för första arket 4 kronor och för hvart och ett af de följande 2 kronor 50 öre. I afseende härå förekommer likväl, att kostnaden för sådant protokoll från myndighet under femte afdelningen allenast uppgår till 3 kronor för hvarje ark och således i allmänhet är lägre än kostnaden för enahanda expedition från myndighet under fjerdde afdelningen. Denna oegentlighet torde kunna afhjelpas derigenom, att äfven i fråga om expeditioner från femte afdelningens myndigheter stämpeln för första arket bestämmes till 4 kronor, såsom ersättning hvarför stämpeln för de följande arken torde kunna vid femte, och i öfverensstämmelse dermed äfven vid fjerdde, afdelningen, nedsättas till 2 kronor för hvarje ark. Vid sjette afdelningen utgör stämpeln för protokoll, som part är pliktig att lösa, 3 kronor för hvarje ark. Lösen för sådant protokoll uppgår för första arket till 3 kronor samt för hvart och ett af de följande till 1 krona 50 öre. Den härigenom uppkommande sammanlagda kostnaden för sådant protokoll, 6 kronor för första arket samt 4 kronor 50 öre för hvart och ett af de följande, torde emellertid i förhållande till kostnaden för motsvarande expeditioner vid andra myndigheter vara alltför hög, hvarföre densamma synes komiterade böra, genom stämpelbeloppets nedsättande till 1 krona för första arket och 50 öre för hvart och ett af de följande, bringas till öfverensstämmelse med kostnaden för enahanda expeditioner vid fjerdde och femte afdelningarnes myndigheter. Vidtagas de sålunda af komiterade föreslagna anordningarne, vinnes det resultat, att, likasom sammanlagda kostnaden af lösen och stämpel för ett protokoll af ifrågavarande slag är lika vid hvar och en af de tre nedre afdelningarne, samma förhållande kommer att ega rum de tre öfre afdelningarna emellan.

Beträffande derefter *protokoll, som utgifves till part, hvilken icke författningsenligt är pliktig att lösa detsamma*, eger det förhållande rum, att, medan vid de två första afdelningarne den omständigheten, att part icke är skyldig att lösa handlingen, icke föranleder någon olikhet

i stämpelbeloppet, vid de öfriga afdelningarne deremot stämpeln är lägre för sådant protokoll än för protokoll, som det åligger part att lösa. Under erinran, att, hvad tredje afdelningen angår, denna olikhet beror deraf, att lösen motsvarande skilnaden i stämpel skall för protokoll, som part icke är pliktig att lösa, utgöras till vederbörande tjänsteman, anse sig komiterade i fråga om uppkomsten af denna olikhet vid fjerde, femte och sjette afdelningarne böra anföra följande.

Före år 1876 utgjorde stämpeln för protokoll (hvilket innefattades under den allmänna rubriken "andra utgående handlingar") vid samtliga myndigheter, som nu upptagas under fjerde, femte och sjette afdelningarne, 50 öre för hvarje ark, oberoende deraf, huruvida skyldighet att lösa protokollet förefans eller icke. Vid den nyssnämnda år verkställda lönereglern för hofrätterna förklarades, på sätt ofvan blifvit nämnt, att tjänsteman vid hofrätt skulle ega åtnjuta lösen endast för sådana expeditioner, som part på egen begäran erhöle och eljest icke författningsenligt vore pliktig att lösa, hvaremot lösen för öfriga expeditioner indrogs till statsverket och utbyttes mot stämpel. I följd häraf blef det nödvändigt att i tariffen införa en särskild rubrik för protokoll, som part är skyldig att lösa. I kolumnen för fjerde (nuv. femte) afdelningen, upptagande hofrätterna, utfördes emellertid icke den stämpelsats (kronor 3: 50 för första arket och 2 för hvart och ett af de öfriga), hvartill sammanlagda beloppet af stämpeln och den indragna lösen skulle uppgått, utan, af hänsyn till önskvärdheten att erhålla lika stämpel för hvarje ark, ett afjemnadt belopp af 3 kronor för ark. Hvad myndigheter under öfriga nu ifrågavarande afdelningar beträffar, fans ingen motsvarande anledning att höja stämpeln för sådana från dem utgående protokoll, hvilka part vore skyldig att lösa, men på hemställan af Bevillningsutskottet, som ansåg ersättning för vissa upphörda sportel- och tilläggsstämpelafgifter lämpligen kunna beredas genom förhöjning i stämpelafgiften för protokoll i allmänhet *), höjdes stämpeln äfven i tredje (nuv. fjerde) afdelningen till 1 krona och i femte (nuv. sjette) till 3 kronor, allt för ark. Då emellertid för protokoll, som utgifves till part, hvilken icke är pliktig att lösa detsamma, särskild rubrik icke fans utförd, utan sådant protokoll fortfarande innefattades i den allmänna rubriken "andra utgående handlingar", kom detta slag af protokoll icke att drabbas af den allmänna förhöj-

*) Bevillningsutskottets betänkande N:o 3 vid 1876 års riksdag, sid. 13. Anmärkas bör, att afdelningarnes nummerordning i detta betänkande är annan än den i 1876 års stämpelförordning förekommande, hvilket härrör deraf, att efter erhållen återremiss en ny afdelning för underdomstolar å landet insköts.

ningen af stämpeln för protokoll, ehuru stämpeln äfven för sistnämnda allmänna rubrik i ändamål att bereda ökad inkomst af stämpelafgiften *) höjdes vid fjerde och femte (nuv. femte och sjetten) afdelningarne till 1 krona för ark, medan den vid tredje (nuv. fjerde) afdelningen bibehölls vid 50 öre arket. Dessa stämpelsatser hafva derefter allt jemt varit oförändrade endast med den i 1878 års stämpelförordning vidtagna förändring i uppställningen, att en särskild rubrik för protokoll, utslag och resolutioner med rubrik, som part icke är skyldig att lösa, utfördes, vid hvilken rubrik utsattes samma stämpelsatser, som voro upptagna vid rubriken "andra utgående handlingar".

Af förestående redogörelse framgår, att olikheten i stämpelsatsen för protokoll, som part är skyldig att lösa, och dem, i fråga om hvilka sådan skyldighet icke eger rum, vid alla under fjerde, femte och sjetten afdelningarne upptagna embetsverk, med undantag af hofrätterna, föränledes allenast af den tillfälliga omständighet, att vid en tidpunkt, då en allmän höjning af stämpeln för protokoll vidtogs, s' kild rubrik för protokoll, dem part icke är pliktig att lösa, icke i ta iffen var utförd. Då någon verklig orsak till förevarande olikhet sålunda icke finnes, hafva komiterade ansett nämnda olikhet böra utj nas derigenom, att vid fjerde och sjetten afdelningarna stämpeln för protokoll upptages till lika belopp, ehvad part är skyldig att lösa detsamma eller icke, medan deremot vid femte afdelningen, upptagand hofrätterna, stämpeln i sistnämnda fall minskas med den fortfarande utgående lösens belopp till 1 krona för första arket samt 50 öre för hvart och ett af de följande.

Lösen för *kommunikationsresolutioner* i enskilda må, som ej äro af brottmåls egenskap, utgör vid de myndigheter, hvilka enligt komiterades förslag skulle komma att hänföras till fjerde af delningen, 75 öre, med undantag likväl för Kammarkollegium och mmarrätten, der denna lösen upphört att utgå och icke blifvit med stämpel ersatt.

Med afseende på frågan, huruvida den vid fjerde afdelningens myndigheter utgående lösen för kommunikationsresolutioner bör mot stämpel utbytas, få komiterade erinra derom, att, då vid den år 1878 verkställda lönereglering för landsstaten lösen i allmänhet utbyttes mot stämpel, sådant utbyte äfven i fråga om kommunikationsresolutioner egderum, hvaremot, då år 1876 enahanda åtgärd vidtogs för hofrätterna, lösen för kommunikationsresolutioner, såsom allenast utgående till ett obetydligt belopp, ansågs kunna bortfalla*). Sistnämnda skäl har

*) A. st. sid. 15.

*) Bevillningsutskottets betänkande N:o 3 vid 1876 års riksdag, id. 13.

antagligen vållat, att ej heller vid 1879 års löneregleringar för Kammarkollegium och Kammarrätten lösen för ifrågavarande resolutioner blifvit med stämpel ersatt.

Det synes komiterade mindre följdriktigt, att vid vissa af de myndigheter, vid hvilka lösen för kommunikationsresolutioner tillförene utgått, densamma blifvit med stämpel ersatt, vid andra deremot icke. Då emellertid den mot stämpel utbytta lösen för ifrågavarande resolutioner vid tredje afdelningens myndigheter såsom statsinkomst icke saknar betydighet och derföre svårligen torde kunna efterskänkas, hafva komiterade ansett den påpekade bristen på följdriktighet böra afhjelpas derigenom, att enahanda stämpelsats, eller 75 öre, utföres äfven i kolumnerna för fjerde och femte afdelningarne.

Sedan numera den grundsats gjort sig gällande, att expeditioner i brottmål i allmänhet böra förses med stämpel lika med öfriga expeditioner, hafva komiterade icke funnit skäl att förorda bibehållandet i fråga om stämpeln af den afgiftsfrihet, som tillkommit kommunikationsresolutioner i brottmål. Deremot hafva komiterade från expeditionstaxan upptagit bestämmelsen, att afgift för kommunikationsresolutioner icke skall utgöras mera än en gång i hvarje mål, ändå att handlingar flere gånger kommuniceras eller till påminnelser utlemnas.

Uti rubriken "*Tergalresolution eller definitivt beslut, tecknad å företedd handling*", har benämningen "tergalresolution", såsom föråldrad och ur språklig synpunkt mindre egentlig, blifvit utesluten, hvarjemte ordet "definitivt", såsom likaledes oegentligt, utbyts mot "hufvudsakligt". Den omständighet, att ett beslut tecknas å företedd handling i stället för att särskildt utfärdas, synes icke böra ega inflytande å beloppet af den stämpel, som för beslutet bör utgöras. Af sådan orsak hafva vid nyssnämnda rubrik blifvit utförda enahanda stämpelsatser, som vid de olika afdelningarna af embetsverk äro bestämda för första arket af utslag med rubrik.

Då tillstånd till *tjenstebyte* oftast plägar meddelas under formen af resolution, har, till förebyggande af den tolkning af författningen, att sådan resolution skulle utöfver den stämpel, som för tjenstebytet kan ifrågakomma, förses med stämpel såsom för resolution i allmänhet, vid rubriken Resolution hänvisning för detta fall lemnats till rubriken fullmakt, hvarunder de i fråga om stämpel till tjenstebyte gällande bestämmelser finnas upptagna.

Af det skäl, att äfven af skeppsklarerare upprättas *slutsedlar*, hvilka synts böra draga lika stämpel med mäklareslutsedlar, har sistnämnda rubrik ändrats till "Slutsedel".

Enligt gällande stämpelförordning skola "*tillståndsbref*" att hålla

näring och kaffe samt mera dylikt, hvarmed burskap icke är förenadt“, förses med stämpel i Stockholm och Göteborg till 6 kronor, i första och andra klassens städer till 4 kronor samt i de öfriga och på landet till 2 kronor. Ehuru för rättighet att idka handel eller annat näringsyrke numera efter utfärdandet af Kongl. förordningen den 18 Juni 1864 i allmänhet icke erfordras särskildt tillstånd, är sådant likväl fortfarande behöfligt i fråga om vissa näringar, såsom tillverkning och försäljning af brännvin, försäljning till förtäring på stället af vin och icke spirituösa drycker, tillverkning och försäljning af krut, nitroglycerin eller dynamit, tillverkning eller raffinering af eldfarliga oljor. Att sådant tillstånd skall meddelas under formen af särskildt “tillstånds-bref“ eller “tillståndsbevis“, förutsättes af Kongl. förordningen den 18 September 1874 angående villkoren för försäljning, till förtäring på stället, af vin, maltdrycker, kokadt kaffe och andra tillagade, icke spirituösa drycker, § 6, Kongl. förordningen den 1 Oktober 1858 angående tillverkning, vård och försäljning af krut, § 3 (tillverkning), Kongl. förordningen den 21 Oktober 1869 angående tillverkning af nitroglycerin, dynamit och andra sprängämnen, som innehålla nitroglycerin, samt deras vård och försäljning, § 3 (tillverkning), samt Kongl. förordningen den 26 November 1875 angående eldfarliga oljor och vissa andra dermed jemförliga vätskor § 5, hvaremot särskildt bref eller bevis icke omtalas i fråga om tillstånd till tillverkning eller försäljning af brännvin, försäljning af krut m. m., i hvilka fall tillståndet således meddelas genom vanlig resolution. Oafsedt att skilnaden mellan benämningarne “tillstånds-bref“ och “resolution“ är något sväfvande, synes det komiterade olämpligt, att afgiften för expeditioner af i sak väsentligen enahanda beskaffenhet skall utgå med olika belopp efter den olika form, hvarunder de utfärdas. Då stämpelafgiften för resolution hos Konungens Befallningshafvande — af hvilken myndighet samtliga nu ifrågavarande tillstånd i landsorterna meddelas — utgör för part, hvilken författningsenligt är pligtig att lösa densamma, 3 kronor för första arket, hafva komiterade, under antagande att, då tillståndet meddelas genom särskildt bref eller bevis, detta sällan torde öfverstiga ett ark, ansett stämpelafgiften jemväl för sådant bref eller bevis böra bestämmas till 3 kronor, i öfverensstämmelse hvarmed nu ifrågavarande rubrik blifvit ändrad.

I Stockholm utfärdas ifrågavarande tillståndsbevis i vissa fall från Öfverståthållareembetets kansli, i andra åter från Öfverståthållareembetet för polisärenden. I förra händelsen gäller hvad i fråga om sådana bevis af Konungens Befallningshafvande nyss blifvit sagdt, hvaremot, då beviset utfärdas från Öfverståthållareembetet för polisärenden, vid hvilken myndighet expeditionslösen fortfarande utgår, stämpelsatsen

torde med beloppet af berörde lösen, 2 kronor, böra minskas till 1 krona.

Enligt §§ 59 och 60 i utsökningslagen af den 10 Augusti 1877, skall, i det fall att gäldenär icke är tillstädes, då utmättningsman in-finner sig för att verkställa utmätning för fordran, utmättningsmannen tillställa gäldenären skriftlig *underrättelse*, att utmätning för fordringen är sökt. Samma lags § 84 stadgar, att om vid utmätning protokoll öfver förrättningen ej på stället lemnas till gäldenären, utmättningsman-nen är pliktig att genast tillställa honom skriftlig *uppgift* på skuld-beloppet till så kapital, som ränta och lagsökningskostnad, grunden för utmätningen och dagen, då den blifvit verkställd. Då sådan underrät-telse eller uppgift icke skäligen synes böra med stämpelafgift betungas, har bestämmelse om stämpelfrihet därför blifvit i förslaget införd.

Stämpeln för *utslag och resolutioner med rubrik, som utgifvas till part, hvilken författningsenligt är pliktig att lösa desamma*, utgör för närvarande vid fjerde afdelningens myndigheter 1 krona för hvarje ark, medan lösen för utslag och resolutioner med rubrik, som från samma myndigheter expedieras, utgår med 3 kronor för första arket samt 1 krona 50 öre för hvar och ett af de följande. Vid Landtmäteri-styrelsen utgör lösen för första arket 2 kronor, för andra arket 1 krona och för hvar och ett af de följande 75 öre. Då vid dem af förstbe-rörda myndigheter, hvilka enligt komiterades förslag fortfarande skulle tillhöra fjerde afdelningen, äfvensom vid Landtmäteristyrelsen, hvilken skulle deri upptagas, lösen ingår till statsverket och följaktligen bör mot stämpel utbytas, skulle — med förbiseende äfven här af den vid Landtmäteristyrelsen rådande olikhet i lösen — det stämpelbelopp, hvilket komme att motsvara den hittills utgående stämpeln och den indragna lösen, rätteligen utgöra för första arket 4 kronor och för hvar och ett af de öfriga 2 kronor 50 öre. Då, hvad beträffar utslag och resolutioner från Kammarkollegium och Kammarrätten, stämpeln skulle genom dessa embetsverks af komiterade ifrågasatta öfverflyttande till fjerde afdelningen undergå en icke obetydlig minskning, hafva komite-rade, på sätt redan ofvan blifvit antydt, ansett ersättning härför kunna beredas genom någon höjning i den nuvarande kostnaden för utslag och resolutioner vid fjerde afdelningen i allmänhet. Komiterade hafva förestält sig, att stämpelsatsen för berörda handlingar för sådant ända-mål lämpligen kunde höjas till 5 kronor för första arket, hvaremot stämpeln för hvar och ett af de följande arken synes kunna afjemas till 2 kronor.

Angående uppkomsten af den olikhet i stämpel, som för närva-rande förefinnes mellan utslag och resolutioner med rubrik, hvilka part

är skyldig att lösa, och sådana, i fråga om hvilka nämnde skyldighet *icke* eger rum, gäller väsentligen detsamma, som ofvan i fråga om protokoll blifvit anfördt. Närmast före år 1876 utgjorde stämpeln för Kongl. Maj:ts domar, utslag och resolutioner 13 kronor för första arket och 2 kronor för hvar och ett af de följande, samt för domar, utslag och resolutioner, utfärdade från de i nuvarande fjerde och femte afdelningarne upptagna myndigheter 50 öre för hvarje ark. Vid 1876 års riksdag höjdes, till följd af verkställt utbyte af lösen mot stämpel, afgiften för hofrätts domar, utslag och resolutioner med rubrik till 9 kronor för första arket och 2 kronor för hvar och ett af de öfriga, hvarjemte, utan sammanhang med sådant utbyte, afgiften för sådana handlingar i och för vinnande af ökad statsinkomst^{*)} höjdes vid tredje (nuv. fjerde) afdelningen till 1 krona för hvarje ark och vid femte (nuv. sjette) till 15 kronor för första arket och 2 kronor för hvar och ett af de öfriga. För att åstadkomma likformighet med hvad angående kartering af protokoll var stadgadt, tillades vid rubriken "Domar, utslag och resolutioner med rubrik" orden "som part eller sökande är pliktig att lösa", ehuru, på sätt Bevillningsutskottet dervid erinrade^{**)}, någon förändring derigenom icke skedde i afseende å ifrågavarande handlingar, då de från hofrätt utgäfves, enär enligt gällande föreskrifter enskild svarandepart vore pliktig att lösa ett exemplar af hofrätts dom och utslag. Följden häraf blef emellertid, att för utslag eller resolution, expedierad från nuvarande fjerde afdelningens myndigheter, skulle, då part icke vore pliktig att lösa desamma, utgöras stämpel såsom för "annan utgående handling" med allenast 50 öre för ark. Då i sammanhang med den år 1878 verkställda löneregleringen för landsstaten i nämnde års stämpelförordning särskild rubrik upptogs för protokoll, utslag och resolutioner med rubrik, som part icke är skyldig att lösa, utfördes vid denna, på sätt ofvan blifvit sagdt, samma stämpelsatser, som funnos bestämda för andra utgående handlingar, ehuru dessa icke ega tillämplighet å hofrätts och Kongl. Maj:ts utslag och resolutioner, enär någon skilnad mellan sådana, som part är skyldig att lösa, och sådana i fråga om hvilka nämnde skyldighet icke förefinnes, här icke eger rum.

Af det anförda lärers framgå, att vid fjerde afdelningens myndigheter skilnaden i stämpel mellan utslag och resolutioner, som part är skyldig att lösa, och sådana, hvilka han icke är skyldig att lösa, är helt och hållet godtycklig och bör försvinna. Då utslag och resolu-

*) Bevillningsutskottets betänkande N:o 3 år 1876, sid. 10.

**) Betänkande N:o 6 år 1876, sid. 7.

tioner af sistnämnde slag icke hos hofrätterna eller Kongl. Maj:t förekomma, har ingen stämpelsats för sådana handlingar blifvit i femte och sjette afdelningarnes kolumner utförd.

Enligt § 5 i gällande stämpelförordning utgör vid fjerde afdelningens myndigheter stämpelsatsen för "*andra utgående handlingar*" ände i berörde § särskildt nämnda 50 öre för hvarje ark. Då komiterade i likhet med hvad vid föregående tillfällen, då lösen blifvit utbytt mot stämpel, egt rum, icke ansett nödigt att utföra särskilda stämpelsatser för vissa i expeditionstaxan upptagna men mindre ofta förekommande expeditioner, hafva komiterade i stället ansett stämpelafgiften för icke särskildt nämnda expeditioner vid fjerde afdelningen böra höjas till 1 krona för hvarje ark.

De hittills gällande bestämmelserna om stämpel till "*handlingar, som inlemnas*", (§ 5 i stämpelförordningen den 22 Oktober 1880) hafva, med någon förenkling i uppställningen, oförändrade bibehållits under hufvudrubriken B) *Inlagor*. Af hit hänförliga i § 7 i gällande stämpelförfattning meddelade undantagsbestämmelser hafva endast några få behöft särskildt uppföras i tariffen. Flere af nämnde bestämmelser hafva kunnat, såsom öfverflödiga, helt och hållet uteslutas. Hit höra "*ansökningar af studerande vid högre eller lägre läroverk om stipendier samt om undergående af examina*", hvilka redan utan särskildt stadgande äro fria från stämpel på grund af det allmänna stadgandet om stämpelfrihet för ansökningar hos första afdelningens myndigheter; "*ansökningar om fångskjuts*", hvilka likaledes äro stämpelfria på grund ej mindre af den stämpelfrihet, som tillkommer handlingar i tjensteärenden, än äfven af stämpelfriheten för ansökningar, som ingifvas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande; "*förmyndareredogörelse med dertill hörande bilagor*", hvilken, oafsedt att rubriken är mindre egentlig, då, enligt Kongl. förordningen den 24 September 1861, förmyndare endast åligger att å vederbörlig ort ingifva *utdrag* af förmyndar-räkningen, är obehöflig af den grund, att sådant utdrag, såsom icke hänförligt under någon af de med stämpelafgift belagda kategorierna af inlagor, är stämpelfritt på grund af det allmänna stadgandet om frihet för icke särskildt nämnda inlagor; "*fullmakter och voteringsseglar*" vid prestval och andra val, med hvilka handlingar enahanda förhållande eger rum. För bibehållandet af den sedan äldre tider qvarstående stämpelfriheten för ansökningar till Kongl. Maj:t af soldater och kronans båtsmän med flere af gemenskapen vid militären, hvartill i detta hänseende äfven lotsar hänföras, torde skäl saknas, så mycket mer som medellös person är befriad från skyldigheten att utgöra stämpel. Rubriken "*ansökningar i brottmål*" torde innefatta nu i § 7 särskildt upp-

tagna "ansökningar med klagan öfver tillfogadt våld eller oförrätt af kronobetjente eller andra embetsmän, när saken innefattar ett verkligt brottmål", "ansökningar i fiskaliska aktioner" samt "klagoskrifter öfver tillfogadt våld och oförrätt af embets- eller tjenstemän".

Fria från stämpel äro slutligen enligt gällande stämpelförordning ansökningar "i alla sådana ekonomi-, politi- och militärärenden, hvilka antingen kunna röra någon hel menighet eller hafva afseende på allmänna och kommunala onera, såsom publika byggnader, fråga om krono- och kyrkotionde samt presträttigheter, vägars och broars underhållande, knekte-, rustnings- och roteringsskyldigheters utgörande, krono-, fång- och gästgifveriskjuts med mera dylikt". Detta stadgande, så vidt det afser frihet för mål, som "kunna röra någon hel menighet", är i sin nuvarande lydelse alltför obestämdt, och torde dessutom, då kommunerna icke tillhöra de rättssubjekt, hvilka i allmänhet åtnjuta frihet från stämpel, några skäl för den frihet, som särskildt i dessa mål eger rum, icke kunna anföras. I de fall der stämpelfrihet i allmänhet tillkommer ärenden rörande öfriga i berörda stadgande omnämnda föremål, såsom t. ex. kronotionde, är särskildt stadgande om frihet för *ansökningar* i sådana ärenden öfverflödigt, och, der sådan frihet icke i allmänhet eger rum, torde ej heller tillräcklig grund finnas för ansökningarnes befriande. Komiterade hafva derföre ansett ifrågavarande stadgande i sin helhet kunna utgå.

De allmänna *undantagen från stämpelskyldigheten* finnas afhandlade i § 8 af komiterades författningsförslag. På enahanda sätt, som vid affattningen af motsvarande bestämmelser i expeditionstaxan egt rum, har i berörde § en åtskilnad blifvit gjord emellan de undantag, hvilka skulle kunna rubriceras såsom subjektiva, d. v. s. der stämpelfriheten är beroende af någon bestämning hos rättssubjektet, och de objektiva eller dem, hvilka bero af sjelfva målets eller ärendets beskaffenhet.

Med några förtydliganden och redaktionsförändringar hafva de för närvarande medgifna subjektiva undantagen väsentligen blifvit af komiterade bibehållna. Vid rubrikerna "*hospita*" och "*lasarett*", har ordet "allmänna" och vid rubriken "*hushållningssällskap*" ordet "länens" blifvit tillagdt för att förebygga en sådan tolkning af författningen, att stämpelfrihet skulle tillkomma äfven sådana mera enskilda inrättningar, som kunde inrymmas under ifrågavarande benämningar.

Fattiga och *obemedlade* åtnjuta, enligt gällande stämpelförfattning frihet från stämpel, "då domaren eller tjenstemannen, efter derom inför vederbörande rätt eller kollegium gjord anmälan, å handlingen tecknat ordet *gratis*". Då den sålunda föreskrifna anmälan synes ändamålslös

och föreskriften af sådan grund jemväl mera sällan torde hafva iakttagits, har densamma uteslutits och beviljandet af stämpelfrihet, i öfverensstämmelse med stadgandet i § 13 af förordningen om expeditionslösen, gjorts beroende deraf, att vederbörande styrker sin fattigdom eller att den eljest kunnig är.

Pensionskassor och fromma stiftelser åtnjuta för närvarande stämpelfrihet i alla dem rörande mål. Då omfånget af uttrycket "fromma stiftelser" är särdeles obestämdt och, fattadt i sin vidsträcktaste bemärkelse, kunde föranleda anspråk på stämpelfrihet för inrättningar äfven af den mest enskilda beskaffenhet, såsom t. ex. för donationer till understöd för medlemmar af en viss familj o. s. v., och jemväl i fråga om pensionskassor enahanda förhållanden kunna förekomma, hafva komiterade, för att något närmare bestämma och begränsa ifrågavarande begrepp, inskränkt stämpelfriheten till sådana institutioner af ifrågavarande slag, hvilkas reglementen blifvit af Kongl. Maj:t fastställda.

Den särskilda bestämmelsen om stämpelfrihet för *kronoåklagare* i alla af dem å tjenstens vägnar utförda åtal har, då sådan frihet i allmänhet är medgifven embets- och tjenstemän i allt hvad till embetet eller tjensten hör, icke behöft i författningsförslaget upptagas.

I § 27 af kodicillen till gränsetraktaten med Danmark af den 7 Oktober 1751 bestämmes, att "alla lappesaker skola på slätt och ostämplat papper afhandlas och beskrifvas, då en främmande lapp uti saken är intresserad". I öfverensstämmelse härmed är ock uti gällande stämpelförordning frihet från stämpel medgifven *lappar*, "då afhandlingen är mellan svensk och utländsk lapp". Då ändring häruti icke lär kunna ske, så länge berörde kodicill ännu eger gällande kraft, har sistnämnde undantagsbestämmelse blifvit bibehållen, allenast med något förtydligande af ordalagen.

Sedan genom den år 1873 vidtagna anordning, att allmänna bevillningen, kortstämplingsavgiften samt skatterätts- och ekeskogsmöden jemte de till dessa statsinkomster hörande observationsmedel skola ingå till Statskontoret i stället för till *Riksgäldskontoret*, sistnämnde verks egenskap af uppbördsverk upphört, erfordras ej längre bestämmelse om stämpelfrihet för samma verk i dess berörda egenskap.

I fråga om de objektiva undantagen från stämpelpligtigheten, tillåta sig komiterade att först fästa uppmärksamheten på den åtskilnad, som förefinnes emellan de undantag, som omförmälas i mom. 1 af § 7 i gällande stämpelförfattning och de i mom. 2 af samma § omförmälda. De handlingar, som finnas upptagna i mom. 1 åtnjuta frihet från all stämpel, hvaremot i de mål och ärenden, som afses i mom. 2, frihet

väl i allmänhet eger rum, men stämpel dock skall utgöras för Kongl. Maj:ts deruti meddelade resolutioner, utslag och domar, så framt likväl icke expeditionen jemväl enligt mom. 1 är från stämpel fri. Sistnämnde tillägg har varit behöfligt för bibehållande äfven i fråga om Kongl. Maj:ts domar m. m. af de subjektiva undantagen från stämpelskyldigheten.

Att, ehuruval de under mom. 2 afhandlade mål och ärenden, hvilka hufvudsakligen röra beskattningsförfattningarnes tillämpning, ansetts vara af beskaffenhet att i allmänhet böra åtnjuta frihet från stämpel, sådan afgift dock skall utgöras för högsta instansens i dem meddelade beslut, kan endast på historisk väg förklaras. Förhållandet är nämligen, att ifrågavarande stämpel är af annat ursprung än den, som, derest icke frihet varit medgifven, skulle utgått för de lägre instansernas beslut och öfriga handlingar i målet.

Sedan vid 1834—1835 årens riksdag de dittills inom Kongl. Maj:ts kansli utgående kansligebühr, sportler och sigillpenningar blifvit utbytta emot stämpelafgifter, infördes i stämpelförordningen af den 16 Maj 1835 en särskild § (§ 10), hvilken för vissa från Kongl. Maj:t utgående handlingar upptog kansligebühren, sportlerna och sigillpenningarne motsvarande stämpelsatser, att utgöras utöfver den vanliga stämpeln. Då undantagen från stämpelskyldigheten, hvilka meddelades i § 6 af författningen, endast hänförde sig till de *föregående* paragraferna, måste, ehuruval i nämnde § stämpelfrihet var tillförsäkrad väsentligen samma mål och ärenden, som upptagas i mom. 2 af nuvarande § 7, ifrågavarande särskilda stämpel likväl utgöras för Kongl. Maj:ts beslut i dessa såväl som i alla öfriga mål. I stämpelförordningen af den 14 November 1845 borttogs den särskilda paragrafen för kansligebührs-stämpeln och denna afgift upptogs i stället vid vederbörande rubriker i författningen, hvarefter i förordningen af den 20 Oktober 1848 rubriken till § 7, afhandlande befrielser från stämpelskyldigheten, sålunda formulerades, att befrielserna icke afsågo den del af stämpelafgiften, som utgick i stället för kansligebühren och sigillpenningarne *). Sedan slutligen kansligebührsstämpeln blifvit med den allmänna stämpeln helt och hållet sammanslagen, utbrötos i stämpelförordningen af den 30 November 1860 de kategorier af undantag, i hvilka resolutioner, utslag eller domar af Kongl. Maj:t kunde förekomma, till ett andra moment af § 7, med stadgande att för nämnde resolutioner m. m. skulle utgöras en stämpelafgift af 10 riksdaler 50 öre, motsvarande de forna

*) Att denna förändrade formulering icke redan i 1845 års författning egde rum, härrörde af ett förbiseende. Se Bevillnings-utskottets betänkande N:o 11 vid 1847—1848 årens riksdag.

kansligebühren och sigillpenningarne. Af den orsak att skälig anledning att endast på grund af målens och ärendenas beskaffenhet stadga olika afgifter för Kongl. Maj:ts expeditioner icke ansågs förefinnas, ändrades i stämpelförfattningen af den 23 September 1870 sistnämnde föreskrift till den ännu gällande, att för Kongl. Maj:ts ifrågavarande resolutioner m. m. skulle erläggas den i § 5 i allmänhet föreskrifna stämpel.

Skälet, hvarföre de väsentligaste af de mål och ärenden, som i § 7 mom. 2 omförmälas, nämligen bevillnings- och debiteringsmål samt mål angående åsättande af ränta, kronotionde eller rotering, medgifvits frihet från stämpel, har tydligen varit att söka deruti, att man ansett de skattskyldige icke böra belastas med särskilda afgifter till staten för de förhandlingar, som erfordras för bestämmande af beloppet utaf deras skattebidrag. Denna grundsats har i senare tider vunnit en ytterligare utsträckning dels derigenom att, ehuru vid den år 1879 genomförda löneregleringen för Kammarkollegium och Kammarrätten det allmänna förklarande meddelades, att all lösen för bemälda kollegiers expeditioner skulle upphöra att utgå samt ersättas med stämpelpapper, någon inskränkning i den förut medgifna stämpelfriheten för nu ifrågavarande beskattningsmål icke egde rum, hvarigenom dessa kommo att gå fria från all afgift af så väl stämpel som lösen *); dels derigenom att, ehuru väl såsom en följd af 1878 års lönereglering för landsstaten — enligt hvilken likaledes lösen för de expeditioner, part författningsenligt vore pliktig att lösa, skulle utbytas mot stämpel — den förut medgifna stämpelfriheten för *expeditioner* i ekonomi-, politi-, och militärärenden, äfvensom för andra expeditioner än Kongl. Maj:ts resolutioner m. m. i mål angående åsättande af kronotionde, ränta eller rotering i stämpelförordningen af den 20 September 1878 upphäfdes, stämpelfriheten för sistnämnde slag af mål redan i förordningen af den 19 September 1879 återinfördes, hvarigenom äfven dessa mål i de lägre instanserna befriades från all afgift.

Då grundsatsen om afgiftsfrihet för handlingar i mål, som afse bestämmandet af skattebidrag till det allmänna, sålunda vunnit erkännande genom nämnde föreskrifter om deras befrielse ej mindre från den egentliga stämpeln än äfven från lösen, hafva komiterade ansett följdriktigheten fordra, att friheten utsträckes äfven till den nu ifrågavarande, de forna kansligebühren m. m. motsvarande stämpeln, så mycket mer som denna stämpel, hvilken utgör en till statsverket indragen löneförman för tjenstemännen i Kongl. Maj:ts kansli, i detta afseende är af

*) Anmärkas bör, att redan dessförinnan ganska omfattande undantag från skyldigheten att utgöra lösen vid dessa mål funnos medgifna.

alldeles samma natur som den numera upphörda lösen för Kammarkollegii och Kammarrättens expeditioner i dessa mål, hvilken lösen jemväl, enligt Kongl. cirkulären den 23 Februari 1858 och den 9 November 1860, förklarats skola ingå till statsverket.

Till ledning för bedömandet af den inverkan på statsinkomsterna, som komme att utöfvas af det föreslagna upphäfvandet af kansligesbührsstämpel för Kongl. Maj:ts resolutioner, utslag och domar, kan anföras, att sådana resolutioner — hvilka skolat förseas med stämpel, och icke varit fria på grund af föreskrifterna i mom. 1 af § 7 — under år 1880 utfärdats i 95 bevillningsmål (deraf 52 rörande allmän bevillning, 39 bränvin och 4 tull), i 1 mål angående åsättande af kronotionde och i 3 mål angående åsättande af ränta, men deremot icke i något mål angående åsättande af rotering.

Af skäl, som ofvan i fråga om *bevis* blifvit anförda, har rubriken *militärärenden* bland undantagen från stämpelskyldigheten uteslutits.

Då handlingar i *salpetersjuderiärenden* ansetts i allmänhet böra åtnjuta stämpelfrihet, torde äfven den kansligesbühren motsvarande stämpeln för Kongl. Maj:ts resolutioner i dessa mål kunna efterskänkas, helst den särskilda lagstiftning i fråga om tillverkning och inlösen af salpeter för statsverkets räkning, som förr gält öfver hela riket, numera, enligt komiténs för salpeterärenden kungörelse den 9 December 1865, blott eger tillämpning inom Vesterbottens och Norrbottens län, och med den inskränkning lagstiftningen sålunda erhållit, ifrågavarande stämpelbelopp, såsom statsinkomst, torde sakna all betydenhet.

Slutligen anmärkes, att, då *handlingar i revisionssaker*, som för parts räkning från hofrätt till Kongl. Maj:t insändas, hvarken äro att hänföra till expeditioner från offentlig myndighet eller till inlagor till sådan myndighet, någon bestämmelse om stämpelfrihet för dem, motsvarande den nu i § 7 meddelade, icke synts behöfva i författningsförslaget intagas.

Beträffande den allmänna uppställningen af tariffen under Art. II vilja komiterade erinra derom, att, enligt hvad komiterade redan förut antydtt, i tariffen endast upptagits stämpelpligtiga handlingar, och att således alla handlingar, som icke uttryckligen deri omförmälas, redan derigenom och utan särskildt undantagsstadgande äro fria från stämpel. — I fråga om de särskilda bestämmelserna under Art. II hafva komiterade bort anföras följande.

Fördels- och undantagskontrakt skola enligt gällande stämpelförordning, då de hos domaren uppvisas, föras med 50 öres stämpel. Då emellertid ifrågavarande aftal allenast utgöra *en* särskild art af de afhandlingar om afkomst eller annan förmån af fast egendom, om hvilka i § 54 af Kongl. förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom förmåles, och enahanda bestämmelser skäligen synas böra gälla för samtliga dessa aftal, har nyssnämnde vidsträcktare rubrik blifvit i författningsförslaget införd med en stämpelsats af 50 öre, hvar emot vid rubrikerna fördelskontrakt och undantagskontrakt allenast lemnats hänvisning till berörde rubrik. Det obestämda uttrycket: "då de för domaren uppvisas" har förändrats derhän, att stämpelskyldigheten för dessa handlingar, likasom för fordringsbevis i allmänhet, kommer att inträda då de för vinnande af inteckning eller betalning hos offentlig myndighet företes.

Med bibehållande i sak af nu gällande bestämmelser om stämpel till *anvisningar*, hafva föreskrifterna om den *särskilda* stämpeln å 50 öre för utländska anvisningar eller s. k. mandats, hvilka för närvarande meddelas under rubriken *vexlar*, sammanförts under gemensam rubrik med stämpeln för anvisningar i allmänhet. Då "mandat" allenast är den franska termen för anvisning och någon olikhet uti betydelsen af dessa båda ord icke torde förefinnas, har, till undvikande af onödigt bruk utaf främmande termer, den förstnämnda benämningen uteslutits. Bestämmelserna om tiden, då utländska anvisningar skola föras med stämpel, äro affattade i öfverensstämmelse med föreskrifterna i nu gällande stämpelförordnings § 16 mom. 5.

Bodmeribref, hvilka uti nu gällande tariff icke äro särskildt nämnda, hafva upptagits med hänvisning till rubriken *skuldebref*.

Om affiden person på flere orter efterlemnad egendom, hvaröfver särskilda *bouppteckningar* blifvit upprättade, må, enligt gällande stämpelförordning, hvar och en af dem, utan att vara med stämpel försedd, ingifvas till den rätt, der egendomen är belägen, men skola sedermera samtliga inlemnas till den rätt, inom hvars domvärjo den affidne vid dödsfallet varit mantalsskrifven, och skall dervid sammanräknade behållningen, enligt samtliga bouppteckningarne, tagas till grund för beräkning af stämpelbeloppet.

Ehuru enligt 9 kap. 4 § Ärfdabalken, jemförd med 10 kap. 2 § Rättegångsbalken, bouppteckning efter affiden person skall ingifvas till rätten i den ort, der den döde bott eller varit mantalsskrifven, har likväl, antagligen på grund af stadgandet i 10 kap. 14 § Rättegångsbalken, den praxis allmänligen gjort sig gällande, att, der den affidne innehaft fast egendom utom nämnde rätts jurisdiktion och särskild bouppteck-

teckning deröfver upprättats, sådan bouppteckning först ingifves till rätten i den ort, der egendomen är belägen, och derefter, tillika med de öfriga bouppteckningar, som kunna hafva blifvit upprättade, till domstolen i den ort, hvarest den aflidne haft sitt hemvist. Till följd af denna praxis, mot hvilken intet är att erinra, har behof uppstått af föreskrifter, huru i sådant fall bör förhållas med stämpelbeläggningen af de särskilda bouppteckningarne och ofvananförde, i sådant afseende meddelade stadgande i stämpelförordningen torde ock på ett tillfredsställande sätt hafva uppfyllt sitt ändamål. Mot den formela affattningen af detta lagbud kan likväl anmärkas, att i stämpelförordningen, hvilken icke är af civillags natur, icke lämpligen torde böra meddelas utöfver allmänna lagens föreskrifter gående bestämmelser om den domstol, till hvilken bouppteckning bör ingifvas. Med afseende härå hafva komiterade, under bibehållande af hela syftningen i lagbudet, gifvit detsamma en något förändrad redaktion.

Det i mom. 12 af gällande stämpelförordnings § 8, innefattande allmänna föreskrifter vid författningens efterlefnad, meddelade stadgande om bevis å förseglad bouppteckning, att densamma är försedd med behörigt stämpelbelopp, har, såsom allenast afseende rubriken bouppteckningar, upptagits under förevarande Art. I sammanhang härmed tillåta sig komiterade anmärka, att, om ock med de jemförelsevis låga belopp, hvarmed bouppteckningsstämpeln för närvarande utgår, några synnerliga olägenheter icke försports af den uti 9 kap. 4 § Årfdabalken medgifna rätt att ingifva bouppteckning förseglad till vederbörande domstol, en sådan rätt likväl, vid det förhållande, att egendom vid öfvergång genom dödsfall blifvit gjord till föremål för beskattning, icke står väl tillsammans med statens anspråk på erhållande af tillförlitlig kännedom om skatteobjektet, och svårligen torde kunna bibehållas, derest en utsträckning af arfsbeskattningen skulle ifrågakomma.

Af den anledning, att tvekan uppstått, huruvida, då ny författning om stämpelpapper utkomme, sedan en person dött, men innan bouppteckning efter honom hunnit till domstol ingifvas, bouppteckningen borde förses med stämpelpapper efter den författning, som gälde vid dödstillfället eller den, som varit gällande, då bouppteckningen blifvit till domstol ingifven, infördes vid 1859—60 årens riksdag i stämpelförfattningen det ännu gällande stadgandet, att bouppteckningar skola förses med stämpel enligt den författning, som gäller, då de till domstol ingifvas. Då stämpelförordningen endast i fråga om utländska försäkringshandlingar, vexas och anvisningar stadgar ansvar för underlåtenhet att vid utfärdandet förse handlingarne med stämpel, kan deraf dragas den slutsats, att, äfven der icke, såsom i flertalet fall, sådant

är uttryckligen förklaradt, skyldigheten att förse öfriga i denna Art. omförmälda handlingar med stämpel först inträder i och med det handlingen företes inför vederbörande myndighet. Med afseende härå och då stämpelbeloppet otvifvelaktigt bör uträknas efter den författning, som gäller, då skyldigheten att utgöra sådan afgift inträder, hafva komiterade funnit särskild föreskrift i detta hänseende ej mer vid bouppteckningar än vid öfriga handlingar erforderlig.

Värdet af fast egendom, som ingår i qvarlåtenskapen, får, enligt gällande stämpelförordning, icke upptagas lägre än till det å egendomen *vid dödsfallet* gällande taxeringsvärdet. För beräkningen af stämpel till köpe-, bytes- och gåfvobref samt testamentariska förordnanden och fideikommissbref om fast egendom, skall deremot det lagfarten *nästföregående årets* taxeringsvärde, dels vilkorligt, dels ovilkorligt, läggas till grund. Då det ofta kan för vederbörande domare vara förenadt med svårighet att afgöra, hvilket taxeringsvärde vid dödsfallet varit gällande, synes af detta skäl, äfvensom för vinnande af större öfverensstämmelse mellan författningens särskilda föreskrifter, den tidsbestämning, som i detta afseende gäller i fråga om köpebref m. fl. handlingar, böra tillämpas äfven i fråga om bouppteckningar. Författningsförslaget § 10, hvarest föreskrifterna om beräkningen af fast egendoms värde i och för stämpelafgiftens utgörande blifvit sammanförda, har fördens skull så affattats, att i alla de fall, då nämnda afgift skall beräknas efter egendomens taxeringsvärde, detta värde skall upptagas till *nästföregående årets*.

Bland stämpelfria handlingar upptagas i § 7 af nu gällande stämpelförordning: "bouppteckningar, då behållna summan icke uppgår till 1,000 kronor, äfvensom efterlevande makes gifterätt, beräknad till hälften af behållningen, samt afskrifter eller utdrag af bouppteckningar". I afseende på den rätta betydelsen af den sålunda medgifna stämpelfriheten för afskrifter och utdrag af bouppteckningar få komiterade anföra följande. I stämpelförordningen den 14 November 1845 tillades efter den i § 7 såsom stämpelfri upptagna rubriken: "bouppteckningar, då behållna summan icke uppgår till 50 Rdr" orden "äfvensom afskrifter eller utdrag deraf", och skedde detta, enligt hvad Bevillningsutskottets betänkande N:o 13 vid 1844—45 årens riksdag utvisar, af den anledning, att den för bouppteckning med behållning icke uppgående till 50 Rdr medgifna befrielse ansågs böra gälla, ehvad handlingen i original eller afskrift företeddes, i hvilket afseende olika meningar gjort sig gällande. Till följd af den affattning stadgandet erhållit — i synnerhet efter det i stämpelförordningen den 4 December 1863 ordet "deraf", i sammanhang med inskjutandet af mellanmeningen om frihet

för efterlevande makes giftorätt, blifvit utbytt mot orden "af bouppteckningar" — har emellertid den ursprungliga betydelsen gått förlorad, och stadgandet tillämpats så, att begärd afskrift af hos vederbörande domstol förvarad bouppteckning utlemnats utan stämpel. Då för bibe-hållandet af den sålunda i praxis uppkomna stämpelfriheten något som helst skäl icke lärers förefinnas, och någon tvekan derom, att stämpelfrihet bör tillkomma bouppteckning med behållning icke uppgående till 1,000 kronor, äfven om densamma ingifves i afskrift, så mycket mindre bör kunna uppstå, som allmänna lagen i 9 kap. 4 § Årfdabalken förutsätter, att bouppteckning allenast i afskrift behöfver ingifvas, har hela stadgandet om stämpelfrihet för afskrifter och utdrag af bouppteckningar uteslutits.

Enligt gällande stämpelförordning skall "*försäkringsbref*, förnyelsebevis, premieqvittens eller annan handling, af hvad namn som helst, hvilken af *utländskt* bolag eller dess agent här i riket utfärdas eller utlemnas till försäkring af fast eller lös egendom mot eld- och brand- eller sjöskada, äfvensom af menniskolif, på försäkringsbolagets bekostnad förses med stämpel" till vissa uppgifna belopp. Detta stadgande, med hvilket afses att underkasta utländska försäkringsbolag en årlig beskattning i visst förhållande till beloppet af de af dem uppburna premier^{*)}, skulle efter ordalydelsen kunna tolkas derhän, att stämpel skall utgöras icke allenast för qvittenset å premieinbetalningen, ehvad detta tecknas å försäkringshandling eller särskildt utfärdas, utan äfven derutöfver för sjelfva försäkringshandlingen. En sådan tolkning, hvilken skulle föranleda dertill, att de år, då försäkring meddelades eller förnyades, ifrågavarande beskattning skulle uppgå till dubbla beloppet, torde emellertid icke öfverensstämma hvarken med billighet eller med författningens afsigt, och hafva komiterade därför bestämdt uttryckt, att endast qvittens å premie skall förses med stämpel.

Stadgandet, att stämpelbeläggningsen skall ske på försäkringsbolagets bekostnad, torde kunna uteslutas såsom följande ej mindre af föreskriften, att stämplingen skall ske innan handlingen utlemnas, än äfven af det för agent, som utlemnar handlingen utan stämpel, stadgade ansvar.

Enligt § 6 i stämpelförordningen af den 22 Oktober 1880 skola vexlar och anvisningar eller s. k. mandats, vare sig dragna å utrikes ort eller stälda att å utrikes ort betalas, förses med särskild stämpel, vaxel å 1 krona och anvisning å 50 öre. Vexlar och anvisningar äro likväl icke de enda former, hvarunder penningareremisser till och från utlandet kunna förmedlas; sådant kan nämligen ske äfven genom in-

*) Bevillnings-utskottets betänkande N:o 8 vid 1856—58 årens riksdag, sid. 20.

visningar, d. v. s. handlingar innefattande uppdrag till en person att till en annan för utställarens räkning göra en utbetalning. Enligt hvad komiterade inhemtat har sistnämnda sätt att öfverflytta penningar till eller från utlandet på senare tider vunnit allt större utsträckning. Utländska banker och bankirer pläga nämligen till härvarande affärs-vänner öfversända böcker med delegationer eller öppna invisningsbref, å hvilka orden "vexel", "anvisning" eller "mandat" icke förekomma, och hvilka af sådan anledning, åtminstone i många fall, gå fria från stämpel. För uppehållande af den i öfrigt gällande grundsatsen, att handlingar, hvarigenom penningremisser till och från utlandet verkställas, böra förses med stämpel, torde äfven dylika invisningar böra underkastas stämpelskyldighet; och hafva därför komiterade uti tariffen infört rubriken "invisningar" med hänvisning till rubriken "anvisningar", med hvilket sistnämnda slag af handlingar invisningarne torde vara närmast jämförliga.

Afhandling om *afsöndring af jord* eger väl, allt efter som jorden upplåtes för alltid under full eganderätt eller ock till besittning på viss tid eller på lifstid, egenskapen af köpe- eller nyttjanderättsaftal, och något tvifvel rörande den stämpel, sådan afhandling är underkastad, bör därför icke gerna kunna uppstå, men för fullständighetens skull har dock särskild rubrik för ifrågavarande afhandlingar blifvit i tariffen upptagen.

En handlings stämpelpligtighet bör i allmänhet bestämmas af dess innehåll, icke af dess form. I öfverensstämmelse härmed har rubriken "*köpebref*" förändrats till "afhandling om köp" och äfven vid andra rubriker motsvarande förändring vidtagits.

Då enligt stadgad lagtolkning och praxis frälseränta anses ega karakteren af fast egendom, har uttryckligt stadgande, att de för öfverlåtelse af sådan egendom stadgade stämpelsatser äfven äro å frälseränta tillämpliga, icke varit af nöden.

Vid köp af fast egendom, med undantag af säteri- och skatterusthåll, skulle fordom till Vadstena krigsmanshuskassa erläggas en afgift, benämnd "en per mille-afgiften"; likaså skulle vid öfvergång af egande- eller åborätt till rusthåll till Vadstena krigsmanshuskassa och amiralitetskrigsmanskassan utgöras särskilda "till- och afträdesavgifter". Sedan emellertid vid 1850—51 årens riksdag dessa avgifter, mot ersättning af statsanslag till krigsmanskassorna, blifvit till statsverket indragna och utbytta mot stämpel, utgjordes de till en början såsom sjelfständiga stämpelavgifter, men sammanslogos vid 1856—58 årens riksdag, efter vissa grunder, med den allmänna stämpeln för köpebref m. fl. afhandlingar rörande öfverlåtelse af fast egendom, af hvilken anledning i

stämpelförordningen den 27 November 1857 intogs ett stadgande, att berörde afgifter voro i stämpelbeloppet för köpebref m. m. inbegripna. Då emellertid redan genom Statskontorets kungörelse den 25 November 1851 blifvit förklaradt, att afgifterna till krigsmanskassorna skulle upphöra att utgå, eger nyssnämnde ännu qvarstående stadgande endast betydelsen af en historisk upplysning och torde derföre kunna ur författningen uteslutas.

Om köpe-, bytes- eller gåfvo-bref eller testamentariskt förordnande, förr än lagfart beviljats, å annan man transporteras eller öfverlåtes, skall, enligt gällande stämpelförordning handlingen å nyo beläggas med stämpel för hvarje transport eller öfverlåtelse, så vida icke densamma eger rum inom den för lagfart föreskrifna tid, räknad ifrån första fånget, samt öfverlåtelsehandlingens för lagfarts erhållande inom samma tid hos domstolen företes, i hvilket fall förnyad beläggning ej ifrågakommer. Enligt flere samstämmade domslut af Högsta Domstolen, medgifves friheten från förnyad stämpelbeläggning endast i det fall, att öfverlåtelsen skett genom en enkel transport, d. v. s. utan tillägg till eller förändring i de uti den första upplåtelsehandlingens stadgade villkoren. Då likväl författningens ordalag härutinnan icke förete all önskvärd tydlighet, hafva komiterade ansett den uti lagskipningen antagna tolkningen af författningen böra genom uttryckligt stadgande bekräftas.

Enligt gällande stämpelförordning skola *köpe-, bytes- och gåfvobref om skepp, fartyg och båtar* af öfver 10 lästers eller 33,33 tons drägtighet förseas med stämpel i förhållande till värdet lika med köpebref om fast egendom, eller, der värdesumma ej finnes utsatt, med stämpel efter 50 öre per läst eller 15 öre per ton. I afseende härå är att märka, att, sedan vid 1859—60 årens riksdag den förut gällande bestämmelsen, att köpebrefvet skulle förseas med berörde stämpel "för att vara gällande", uteslöts, all kontroll saknas derå, att ifrågavarande stämpel verkligen utgår. Oafsedt att köp om fartyg icke behöfver skriftligen aflattas och att således icke alla sådana köp varda stämpel underkastade, finnes ingenstädes föreskrift meddelad om skyldighet att vid något tillfälle inför offentlig myndighet förete upprättadt köpebref om fartyg, hvarföre kontroll å stämpelbeläggningen icke kan utöfvas i samma ordning som i fråga om de i Art. II upptagna handlingar i allmänhet eger rum. Vid sådant förhållande och då det icke torde finnas lämpligt att till afhandlingar om fartyg utsträcka den nu endast i fråga om utrikes vaxlar och anvisningar samt utländska försäkringshandlingar gällande bestämmelsen om ansvar för underlåtenhet att vid utfärdandet eller utlemnandet förse handling med stämpel, hafva komiterade

så mycket mindre tvekat att föreslå upphäfvandet af nu ifrågavarande stämpelsats, som, med undantag för de i inskränkt mening s. k. lös-öreköpen, afhandlingar om köp, byte eller gåfva af annan lös egendom än fartyg icke äro stämpel underkastade.

Den i författningsförslaget intagna föreskriften att, om på grund af köpeafhandling inteckning eller betalning sökes för ogulden köpeskilling, afhandlingen skall förseas med stämpel lika med skuldebref, öfverensstämmer med hittills alltid iakttagen praxis.

I gällande stämpelförordning stadgas, att till köpe- och bytesbref kontrahenterna skola bestå hälften hvardera till stämpeln, om ej annorlunda derom slutadt är. I fråga om stämpelafgifter ej mindre än i fråga om andra skatter är det emellertid för statens ändamål tillräckligt, om beskattningsförfattningarne äro så affattade, att det med tillräcklig tydlighet framgår, af hvem afgifterna skola till staten inbetalas; frågan, hvem, som af dem kommer att i sista hand drabbas, kan deremot öfverlåtas åt enskild uppgörelse. Det anförda stadgandet — hvilket för öfrigt saknar motsvarighet vid andra tariffrubriker — har derföre blifvit uteslutet.

Rörande sättet för kartering af afhandlingar, hvarigenom *lifränta* utfästes, har hittills föreskrift saknats. För afhjelpande af denna brist hafva komiterade föreslagit, att sådan afhandling skall, under iakttagande af enahanda uppskattning af lifröntans kapitalvärde, som i ut-sökningslagen finnes föreskrifven, karteras lika med skuldebref.

Den nuvarande rubriken "kontrakter", hvilken endast afhandlar af-tal angående *nyttjanderätt till fast egendom*, har i författningsförslaget erhållit en innehållit mera motsvarande, inskränktare lydelse. Bestämmelserna rörande stämpel till ifrågavarande slag af aftal hafva i öfrigt blifvit dels något förkortade, dels i vissa punkter förtydligade och fullständigade. Rörande de vidtagna ändringarne anse sig komite-rade endast behöfva anföra följande.

För sådana i afgälden ingående persedlar eller förmåner, hvilka icke finnas i markegångstaxan uppförda eller blifvit i kontraktet visst värde i penningar åsatta, skall enligt gällande författning den för kontraktet utgående stämpel ökas med 50 öre. Då hit hänförliga persed-lar och förmåner i allmänhet endast ega ett obetydligt värde, torde berörde stämpelsats, som efter de allmänna grunderna för stämpel till nyttjanderättsaftal motsvarar ett årligt värde å persedlarne eller förmå-nerna af minst 200 kronor, vara allt för hög, med afseende hvarå och då någon tillfredsställande grund för värdeberäkningen i detta fall en-dast med svårighet torde kunna vinnas, komiterade ansett berörde per-

sedlar och förmåner böra vid uppskattningen af afgäldens värde lemnas utom räkningen.

Då äfven i andra kontrakt än sådana, som "å landet upprättas mellan jordegare och torpare eller andra personer om jord, dervid städja erlægges", vederlaget för upplåten nyttjanderätt helt och hållet eller till en del kan sättas till viss afgift en gång för alla, hafva de för stämpel till nyssnämnde kontrakt gällande bestämmelser erhållit en allmännare tillämplighet.

Gällande stämpelförfattning stadgar, att, om, sedan ett kontrakt varit för domstol eller exekutor uppvisadt, arrendesumman förhöjes och kontraktet derefter för domstol eller exekutor å nyo företes, detsamma skall förses med stämpel för skilnaden mellan den förra och den förhöjda summan. Detta stadgande synes förutsätta, att, derest ett nyttjanderättskontrakt upprepade gånger i och för utsökande af afgäldssumman för olika år inför domstol eller exekutor företes, kontraktet likväl aldrig kan komma att sammanlagdt beläggas med högre stämpelbelopp, än som motsvarar afgäldssbeloppet för ett år. En sådan grundsats synes likväl komiterade mindre riktig. Då författningen nämligen förut stadgat, att ett kontrakt, som för fordrans utbekommande vid domstol eller hos exekutor företes, skall förses med stämpel efter den summa, hvarför betalning sökes, kan deraf svårigen dragas annan slutsats, än att lagstiftaren betraktat det sålunda företedda kontraktet såsom ett fordringsbevis, hvilket, lika med hvarje annat, bort med stämpel förses. Om denna uppfattning, såsom komiterade antaga, är grundad, torde deraf följa, att, så snart hos vederbörande myndighet utsökning begäres för ett afgäldssbelopp, för hvilket enahanda åtgärd förut icke blifvit sökt, stämpel bör utgöras för hela det utsökta beloppet, oberoende deraf huruvida stämpelafgift motsvarande hela afgäldssbeloppet för ett år tilläfventyrs redan förut blifvit erlagd. I öfverensstämmelse härmed har ifrågavarande stadgande i författningsförslaget blifvit ändradt, hvarjemte, då stadgandet i dess nuvarande lydelse medgifver en sådan tolkning, att, äfven om den ursprungliga afgälden varit så låg, att kontraktet vid dess första företeende varit stämpelfritt, kontraktet likväl vid förnyadt företeende efter afgäldssummans förhöjning skulle förses med stämpel allenast för skilnaden mellan den ursprungliga och den förhöjda summan och icke för hela afgälden, stadgandet äfven i detta afseende underkastats en omredaktion.

Nu gällande stämpelförordning saknar föreskrift, huru med stämpelafgiftens beräkning bör förhållas i det stundom förekommande fall, att uti afhandling om nyttjanderätt till fast egendom afgälden är bestämd att under olika år af legotiden utgå med olika belopp. Denna

brist hafva komiterade sökt afhjelpa genom en föreskrift, att i berörde fall stämpelafgiften skall beräknas å den högsta afgäld, som för något år utgöres.

I § 13 hafva komiterade intagit det i punkt 5:o af Kongl. cirkuläret den 11 Februari 1847 förekommande stadgande, att, då fast egendom, belägen inom särskilda domstolars områden, blifvit upplåten under egande- eller nyttjanderätt genom en handling, hvarå lagfart eller in-teckning sökes, denna handling skall förSES med stämpel efter fulla värdet vid den domstol, der den först företes.

Då, jemlikt § 55 i Kongl. förordningen den 16 Juni 1875 angående in-teckning i fast egendom, in-teckning numera kan meddelas till säkerhet för *servitutsaftal*, hafva komiterade ansett sig böra bland stämpelpflichtiga handlingar upptaga äfven sådana aftal och dervid, i afseende på stämpelbeloppet, likställa dem med afhandlingar om afkomst eller annan förmån af fast egendom, med hvilka de torde vara närmast jemförliga.

Hos domstolarne hafva yppat sig olika meningar, huruvida till lagfart föredt bref eller resolution å *skatterätt till kronojord* bör förSES med stämpel eller icke. Å ena sidan kan visserligen, så till vida som genom skattebrefvet eganderätten till jorden öfvergår från kronan till enskild person, skatteköpet icke fränkännas den allmänna juridiska karakteren af ett köp, och det kunde derföre synas som skulle bestämmelserna om stämpel till köpebref utan vidare vara å ett sådant skattebref tillämpliga, men å andra sidan låter det sig icke förneka, att den för stämpel till köpebref stadgade beräkningsgrund, tillämpad å skattebref, skulle föranleda till obillighet. Värdet af den vid ett köp öfverlåtna rätten, hvilket bör läggas till grund för stämpelberäkningen, har sitt naturligaste uttryck i köpeskillingen och denna har äfven intill senare tider utgjort den enda grunden för nämnde beräkning. Sedermera har likväl till förebyggande af underslef genom köpeskillingens utförande till ett lägre belopp än det verkliga aftalade, stadgats, att stämpeln skall beräknas efter den i penningar bestämda köpeskillingen endast så framt denna icke understiger fastighetens taxeringsvärde, men i annat fall efter sistberörda värde. Tillämpad å skattebref skulle emellertid denna, i fråga om andra köpebref fullt ändamålsenliga, beräkningsgrund medföra, att stämpeln enligt regeln komme att beräknas å ett annat belopp än det, som uttryckte den öfverlåtna rättens verkliga värde. Detta måste nämligen anses uttryckt af den enligt skatteköpsförfattningarne bestämda skatteköpeskillingen — afseende bör härvid fästas derå, att redan den före skatteköpet innehafda åborätten i icke obetydlig mån närmar sig karakteren af eganderätt — hvaremot

stämpeln, åtminstone med ytterst få undantag, komme att beräknas efter det i allmänhet mångdubbelt högre taxeringsvärdet. Då dessutom den fara för underslef, hvars förebyggande man åsyftat genom föreskriften om taxeringsvärdet såsom alternativ beräkningsgrund för stämpeln, i fråga om skattelösen af kronojord icke kan tänkas förekomma, hafva komiterade föreställt sig att en följdriktig grund för karteringen af skattebref skall vinnas genom ett stadgande, att för sådan handling väl skall utgöras den allmänna köpebrefsstämpeln, 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af värdet, men alltid beräknad endast å skatteköpe-skillingen.

Bestämmelserna om stämpel till *skogsafverkningskontrakt* hafva från rubriken köpebref, dit desamma icke rätteligen torde höra, utbrutits till en särskild rubrik. Enligt författningens ordalydelse skall för ett skogsafverkningskontrakt stämpelafgift *ovilkorligen* utgöras, oberoende deraf huruvida detsamma företes inför offentlig myndighet eller icke, hvaremot hvarje föreskrift om kontroll å uppbörden eller påföljd för underlåten stämpling saknas för det fall, att företeende inför offentlig myndighet icke eger rum. Så väl med afseende härå som enär någon grund, hvarför ifrågavarande kontrakt, framför andra nyttjanderättsaftal, skola underkastas ovilkorlig stämpelskyldighet, icke torde kunna uppgifvas, hafva komiterade ansett stämpelskyldigheten böra inskränkas till de fall, då kontraktet för erhållande af inteckning eller betalning inför offentlig myndighet företes, och har, för vinnande af öfverensstämmelse med de i fråga om stämpel till andra slag af fordringsbevis gällande bestämmelser, stämpelsatsen för ett skogsafverkningskontrakt, som företes för *vinnande af betalning* blifvit nedsatt till 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af det utsökta beloppet, medan deremot, med afseende å den frändskap, som i vissa fall förefinnes mellan ett skogsafverkningskontrakt och ett köpeaftal, stämpelafgiften för sådant kontrakt vid inteckning synts böra bibehållas vid dess nuvarande, med stämpeln för köpeafhandling lika belopp. Slutligen böra komiterade anmärka, att den hittills gällande alternativa stämpelsatsen af 5 öre för hvarje full kvadratref blifvit utbytt mot den enligt nya ytmåttet ungefärligen motsvarande af 5 öre för hvarje fullt antal af 10 ar.

Enligt gällande stämpelförordning skola *skuldebref*, då de för domaren eller exekutor uppvisas, förses med stämpel till 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af det kapitalvärde, för hvilket inteckning eller betalning sökes. Med den affattning, dessa bestämmelser erhållit, ega de enligt ordalydelsen icke tillämpning å sådana förskrifningar, till säkerhet för hvilka af Kommersekollegium eller magistrat förlagsinteckning beviljas. Denna oegentlighet har blifvit afhjelpat derigenom, att uti

författningsförslaget uttrycket "offentlig myndighet" blifvit användt i stället för "domaren eller exekutor".

Skuldebref och godkända räkningar äro, enligt § 7 af gällande stämpelförordning, stämpelfria, då det kapitalvärde, för hvilket inteckning eller betalning sökes, ej uppgår till 500 kronor. Syftemålet med denna undantagsbestämmelse, hvilken först infördes i stämpelförordningen den 15 Oktober 1875, var, enligt hvad Bevillnings-utskottets betänkande N:o 7 vid samma års riksdag utvisar, att förekomma, det de mindre bemedlade skulle allt för hårdt träffas af stämpelbeskattningen för ifrågavarande handlingar. Då emellertid vid alla öfriga under Art. II hörande handlingar, för hvilkas stämpelbeläggning värdet ligger till grund, stämpelskyldigheten inträder redan vid ett värde af 100 kronor, och något skäl, som i fråga om skuldebref och godkända räkningar mer än i fråga om öfriga handlingar påkallar lindring i beskattningen för de mindre bemedlade, icke lär kunna utfinnas, synes komiterade följdriktigheten bjuda, att, genom upphäfvande af den särskildt för skuldebref och godkända räkningar medgifna stämpelfriheten, dessa göras likställda med öfriga hithörande handlingar.

Enligt gällande stämpelförordning skola *öfverlåtelse- och transportbref* å kronorusthåll förses med stämpel enligt samma grund som andra köpebref; *öfverlåtelsebref* å kronohemman med hälften mindre än vanliga köpebref och *öfverlåtelsebref* å skattlagda nybyggen med fjerdedelen. Sedan genom Kongl. kungörelsen den 8 Maj 1863 innehafvare af kronohemman medgifvits en lika vidsträckt frihet i afseende på *öfverlåtelse* af hemmanet, som den, hvilken enligt Kongl. förordningen den 22 Februari 1749 tillkommer innehafvare af kronorusthåll, har, med afseende å den sålunda uppkomna likheten i dispositionsrätten, stämpelsatsen för *öfverlåtelse* af kronohemman synts böra höjas till lika belopp med den för *öfverlåtelse* af kronorusthåll bestämda.

Att en handling, som för vinnande af lagfart, inteckning eller betalning en gång varit inför vederbörlig myndighet företedd och dervid blifvit med stämpel försedd, icke, om handlingen ånyo i samma afseende företes — hvilket kan inträffa om t. ex. ansökningen vid första företeendet blifvit afslagen eller om inteckning ånyo sökes för en förut intecknad handling, hvars inteckningsrätt förfallit — bör ånyo förses med stämpel, följer deraf, att, enligt hvad komiterade förut utvecklat, den ifrågavarande stämpelafgiften är att betrakta, icke såsom en godtgörelse till staten för anlitaandet af dess myndigheter, utan såsom en beskattning å sjelfva transaktionen. Enligt hvad komiterade ega sig bekant, har likväl, antagligen på grund af den något dunkelt affattade föreskriften i punkt 6 af Kongl. cirkuläret den 11 Februari

1847, en i viss mån i motsatt riktning gående praxis temligen allmänt utbildat sig. Om nämligen stämpeln för handlingen skulle enligt den vid tiden för det förnyade företeendet gällande författning uppgått till högre belopp än det, hvarmed handlingen vid första företeendet blifvit försedd, har man plägat förse handlingen med fyllnadsstämpel, motsvarande skilnaden mellan det belopp, hvarmed handlingen är försedd, och det högre, som enligt den nya författningen skulle för densamma utgått. Till förebyggande af ett sådant förfaringssätt, hvarigenom en nyutfärdad stämpelförordning tillerkännes retroaktiv verkan, hafva komiterade i § 16 stadgat, att, derest handling, hvilken för vinnande af lagfart, in-teckning eller betalning varit inför offentlig myndighet företedd och dervid blifvit försedd med stämpel, ånyo i samma afseende som tillförene till myndighet ingifves, förnyad stämpelbeläggning icke eger rum, der ej annorlunda är stadgad. I samma § hafva komiterade ansett uttryckligt stadgande böra intagas derom, att förnyad stämpelbeläggning icke eger rum, der på grund af skuldebref eller annat fordringsbevis betalning sökes för belopp, för hvilket in-teckning tillförene varit sökt, eller der in-teckning sökes för belopp, för hvilket betalning förut varit sökt.

Äldre stämpelförordningar stadgade för enskild person, som underläte att med stämplat papper till sitt rätta belopp förse de handlingar, som i författningen voro nämnda, ansvarspåföljd af 3 riksdaler 16 skillingar böter och skyldighet att betala kartans värde *). Tillika var **) föreskrifvet, att, då, enligt 14 kap. 4 § Rättegångsbalken, sakesgare tillätes att i stället för hufvudskrifter af särskilda handlingar förete besannade afskrifter, tillika borde på visst angifvet sätt intygas till hvad belopp hufvudskriften vore med stämplat papper försedd; befunnes dervid, att behörig stämpel saknades till större eller mindre belopp, skulle bötas enligt den §, som innefattade nyss omförmälda straffbestämmelse, och den felande stämpeln fyllas. På hemställan af 1823 års riksdags Bevillnings-utskott — som ansåg "det ansvar äldre författningar ålagt enskilda personer för eftersatta skyldigheter i afseende på denna författning böra, såsom mindre lämpligt, förfalla, så vida det egentligen tillhörde statens embets- och tjenstemän att vaka öfver författningens efterlefnad och dervid tillse att det allmännas rätt icke åsidosattes" ***)) — uteslötos i den dernäst utfärdade stämpelförordningen af den 8 Januari 1824 alla bestämmelser om ansvar för enskild person för underlåtagandet att förse handling med behörig stämpel (blott med

*) Jfr stämpelförordningen af den 31 Juli 1818 § 25.

**) Samma förordning § 10.

***)) Betänkande N:o 44 p. 12.

undantag för det fall att stämpelpligtiga handlingar okarterade med posten insändes till vederbörande myndighet.) Icke desto mindre har nyss anförde föreskrift om skyldighet att förse afskrift med intyg om hufvudskriftens stämpel kommit att, i hufvudsak oförändrad, qvarstå ända till närvarande tid (stämpelförordningen den 22 Oktober 1880 § 8 mom. 8, med hänvisning i fråga om ansvarspåföljd och ersättnings-skyldighet till § 16), oaktadt derigenom en dubbel oegentlighet uppstått, nämligen *dels* den, att, ehuru företeendet i hufvudskrift af en stämpelpligtig handling okarterad numera icke i allmänhet föranleder till ansvarspåföljd, sådan likväl skulle ega rum, derest af intyg å förededd afskrift framginge, att hufvudskriften icke vore med stämpel behörigen försedd, *dels ock* den att någon i detta fall tillämplig straffbestämmelse i allmänhet ej längre finnes. Skyldigheten att förse afskrift med intyg om hufvudskriftens stämpel torde därför böra inskränkas till det fall, att någon på grund af skuldebref eller annan handling söker betalning hos offentlig myndighet och dervid i stället för hufvudskrift af stämpelpligtig handling företer afskrift deraf. Då emellertid vid utsökande af betalning sistnämnde förfaringssätt torde vara det allmännast förekommande, hafva komiterade ansett det böra stadgas såsom regel, att afskriften bör förseas med den för hufvudskriften stadgade stämpel, men den betalningssökande lemnas öppet att med vederbörligt intyg styrka, att hufvudskriften blifvit med stämpel försedd. För den händelse likväl af afskriften framgår eller det eljest visas, att tillförene inteckning eller betalning för beloppet varit vid offentlig myndighet sökt, bör sådant utgöra tillräckligt bevis för att stämpel äfven blifvit utgjord, utan att särskildt intyg derom behöfver företes.

I § 8 mom. 8 stadgas vidare, att "hvarje förut uppvisad originalhandling eller skrift, som är utgifven sedan denna författning börjat tillämpas, skall, då den vid domstol eller annan embetsmyndighet företes, vara försedd med vederbörlig stämpel. Påskrift å handlingar derom att stämpel, som saknas, varit åsatt, gälle vid intet tillfälle, så framt icke lagligen styrkas kan, att behörigen makuleradt stämpelpapper varit bilagdt, men förkommit". Med detta stadgande, som i hufvudsakligen enahanda lydelse först infördes i stämpelförordningen af den 23 Januari 1830, afsåg man, enligt hvad Bevillnings-utskottets betänkande N:o 29 vid 1828—30 årens riksdag utvisar, att införa det korrektiv mot origtig kartering för bouppteckningar och dylika handlingar, att, om de funnes sakna karta, när helst de officiellt förededdes, skulle de, utan afseende på derå befintlig påskrift om kartering, genast förseas med det stämplade papper, som felade. Sedan emellertid Kongl.

kungörelsen den 15 Maj 1846 infört en vida starkare kontroll å ifrågasvarande handlingars stämpelbeläggning än den, som genom ofvan anförda stadgande kunnat vinnas, torde berörde stadgande, hvilket i allt fall i sin nuvarande lydelse är i det närmaste meningslöst *), kunna såsom obehöfligt uteslutas.

Intill dess stämpelförordningen af den 30 November 1860 utfärdades, förekommo inga subjektiva befrielser från skyldigheten att utgöra stämpel till de i Art. II omförmälda handlingar, på det enda undantag när, att handlingar, som å kronans vägnar företeddes, voro från stämpel fria. Genom nyssnämnde förordning skedde härutinnan en ändring, i det den paragraf, som afhandlade undantag från författningens föreskrifter (§ 7), flyttades från sin plats framför § 8 ("om chartering af kontrakter, köpeafhandlingar och förbindelser m. m.") till tariffens slut och derigenom gjordes tillämplig äfven å de i sistnämnde § upptagna handlingar, en förändring, hvilken, enligt hvad komiterade ega sig bekant, vållat osäkerhet och tvifvelsmål vid författningens tillämpning. Ett steg till återinförande af den äldre ordningen togs derefter af stämpelförordningen den 23 Juli 1869, som stadgade, att för skuldebref af alla slag, godkända räkningar, godkända eller protesterade vexlar och enskilda assignationer skulle utgöras stämpel äfven om de innehades af publika verk, fromma stiftelser eller andra enligt § 7 från stämpelafgift befriade inrättningar, hvilket steg fullföljdes af förordningen den 19 September 1879, som utsträckte skyldigheten att utgöra stämpel för nyssnämnde handlingar äfven till kronan och kyrkor. Skälet för den sålunda vidtagna afvikelsen från den af 1860 års förordning uppställda regel var **) hufvudsakligen det, att det kunde antagas, att den, som utfärdat skuldebrefvet, ehvad det in-tecknades eller betalning för detsamma utsöktes, finge vidkännas stämpelafgiften, i förra fallet för att åt detsamma bereda den större kredit, som med in-teckningen åsyftades, samt i det senare för att godtgöra statsverket den kostnad, som påkallandet af myndigheternas handräckning föranledde, och att sålunda den ifrågasvarande afgiftsfriheten endast undantagsvis komme de långifvande milda stiftelserna m. fl. till godo.

För sin del anse komiterade öfvervägande skäl tala för en in-skränkning, äfven hvad öfriga slag af handlingar beträffar, af de hittills medgifna stämpelbefrielserna. Hvad först angår stämpeln till

*) Att med "denna författning" i ifrågasvarande moment bör förstås stämpelförordningen den 23 Januari 1830 framgår af Bevillnings-utskottets ofvan åberopade betänkande, sid. 8, der utskottet förklarar sig icke vilja gifva det af detsamma föreslagna stadgandet en retroaktiv verkan.

**) Bevillnings-utskottets betänkanden 1869 N:o 12 och 1879 N:o 5.

köpebref och öfriga handlingar, som innefatta öfverlåtelse af eganderätt till fast egendom, är det otvifvelaktigt, att denna periodiskt återkommande skatt i längden verkar såsom en grundskatt, hvars årliga belopp för hvarje fastighet representeras af så stor del af de erlagda stämpelbeloppen, som efter en medeltalsberäkning af den tid, inom hvilken fastigheterna i landet ombyta egare, belöper på hvarje år. Då emellertid fast egendom, som tillhör fromma stiftelser, kyrkor m. fl. dylika institutioner, enligt regeln icke, eller åtminstone högst sällan, ombyter egare, varder deraf en följd, att sådan egendom faktiskt åtnjuter frihet från en skatt, som för all annan jord i landet måste utgöras. Detta förhållande har i vissa länder, t. ex. Frankrike och Österrike, föranlett till införande af en årlig utjemningsskatt på sådan egendom (*biens de main-morte*, Güter der todten Hand), afsedd att ersätta staten den förlust, som uppstår derigenom, att någon afgift för öfverlåtelse af egendomen icke ifrågakommer till utgörande. Utan att vilja till införande hos oss förorda en sådan afgift, anse dock komiterade staten åtminstone böra ega rätt att fordra, att, vid det tillfälle då egendomen öfvergår till en dylik institution, vanlig öfverlåtelseavgift bör erläggas, så mycket mer som, då stämpelavgiften på öfverlåtelse af fast egendom otvifvelaktigt, likasom hvarje skatt på sådana egendomar, utgör en af de faktorer, som i längden verka bestämmande på jordvärdet i landet, staten genom att vid egendomsförvärf ställa de ifrågavarande institutionerna i en gynsamare ställning än andra köpare eller gåfvotagare, skulle — icke, såsom i fråga om de i Art. I afhandlade stämpelavgifter, befria dem från avgifter för anlitaandet af statens inrättningar — utan i sjelfva verket tilldela dem en skänk af mera privaträttslig natur, hvarpå de icke torde ega befogade anspråk.

Sistnämnda skäl talar ock i viss mån för upphäfvandet äfven af de subjektiva befrielserna från stämpel till andra hithörande handlingar än de nu särskildt omförmälda, hvilka handlingar dessutom icke i allmänhet torde vara af den betydelse för vederbörande institutioner, att endast i fråga om dem undantag från de allmänna reglerna om stämpelskyldighet skulle påkallas.

Af nu anförda orsaker hafva komiterade ansett sig böra föreslå upphäfvandet af de hittills i fråga om de i denna Art. omförmälda handlingar medgifna subjektiva stämpelbefrielser, dervid likväl komiterade gjort ett undantag för *kronan*. Ett utkräfvande utaf kronan af nu ifrågavarande avgifter skulle nämligen allenast innebära en ändamålslös omgång; och hafva komiterade äfven i fråga om skuldebref och dermed likställda fordringsbevis så mycket mindre funnit skäl att stadga något undantag från den kronan i allmänhet tillkommande

stämpelfrihet, som inteckning ytterst sällan torde sökas för kronans räkning och, om än, i de fall då betalning för kronans räkning sökes, gäldenären skulle få vidkännas stämpelbeloppet, derest sådant borde utgå, förhållandet likväl är enahanda i alla mål och ärenden, der kronan uppträder mot enskild person och denna är den förlorande parten.

Artiklarne III—VI motsvara §§ 9—17 och delvis 8 af gällande stämpelförfattning, hvarjemte i Art. IV blifvit upptagna de i Kongl. kungörelsen den 15 Maj 1846 och Kongl. cirkuläret den 11 Februari 1847 meddelade bestämmelser om kontroll å vissa handlingars stämpelbeläggning, så vidt dessa bestämmelser ännu ega tillämplighet. Vid affattandet af berörda artiklar hafva komiterade sökt att i möjligaste mån förkorta och förenkla de nu gällande, temligen vidlyftiga, delvis otydliga och osammanhängande föreskrifterna i hithörande ämnen. Jemte häraf föranledda redaktionsförändringar, hvilka icke torde behöfva närmare motiveras, hafva komiterade äfven i sak vidtagit några, ehuru icke synnerligen genomgripande förändringar, för hvilka komiterade här gå att redogöra.

Då de beläggningsstämplar, hvilka enligt Kongl. kungörelsen den 14 Maj 1880 förfärdigas, i storlek endast obetydligt skilja sig från vax- och anvisningsstämplarne, har behovet af särskilda stämplar för nyssnämnda slag af handlingar, hvilket endast egt sin grund i de förr brukliga beläggningsstämplarnes stora format, numera upphört och stadgandet om deras tillhandahållande af sådan grund uteslutits.

I § 8 mom. 6 af gällande stämpelförordning medgifves, att, då stämpelafgift för en handling på en gång skall utgöras med högre belopp än 500 kronor, afgiften må erläggas i Stockholm genom insättning i föreskrifven ordning i räntekammaren och i landsorterna genom leverering till vederbörande landtränteri. Detta stadgande, hvilket först i form af ovilkorlig föreskrift infördes i stämpelförordningen af den 4 December 1863 och derefter erhöll sin nuvarande lydelse i förordningen af den 23 November 1866, föranleddes, enligt hvad Bevillnings-utskottets utlåtande N:o 7 vid 1862—63 årens riksdag utmärker, deraf, att, då stämplar å högre värde än 100 riksdaler icke vore tillgängliga, stämplarne å en del handlingar stundom uppginge till så stort antal, att de icke kunde handlingarne biläggas. Som likväl numera stämplar å så väl 200 som 500 kronors valör tillhandahållas, torde nyssnämnde olägenhet icke vidare vara att befara och det uti ifrågavarande stadgande innefattade medgifvande derföre icke

längre böra bibehållas, helst det för kontrollen å stämpelafgiften icke kan vara annat än menligt, att afgiften för samma slag af handlingar på olika sätt redovisas.

Derest försäljningsman skulle göra sig skyldig till försumlighet eller oordentlighet vid fullgörandet af sina åligganden, synes den myndighet, som härom förordnat, böra ega rätt att, utan inledande af särskild procedur mot försäljningsmannen, honom från befattningen entlediga. Ett stadgande i sådan syftning har blifvit infördt i § 25 af författningsförslaget.

Gällande stämpelförordning medgifver (§ 12 mom. 1, punkt 2), att stämpelpapper, hvarmed skuldsedlar vid inteckningar till låns erhållande ur riksbanken eller publika kassor varit belagda, må mot annat utbytas, då med vederbörandes betyg styrkes, att ansökningarna blifvit afslagna samt skuldebrefven af sådan orsak blifvit öfverkorsade. En inteckningshandling, som för låns erhållande varit ingifven till en publik kassa, är likväl numera sällan så uppställd, att densamma, om låneansökningen blifvit afslagen, icke kan på annat ställe belånas. Ej heller innefattar handlingens öfverkorsande, hvilket icke medför inteckningsrättens upphörande, säkerhet därför, att icke handlingen ånyo i rörelsen utsläppes. Så väl af dessa skäl som emedan, derest ifrågasvarande stadgande bibehölles, följdriktigheten fordrade, att detsamma utsträcktes till alla de fall, då låneansökningar blifvit afslagna — hvilket likväl icke utan fara för missbruk kan ske — hafva komiterade ansett stadgandet böra utgå.

Då vid 1862—63 årens riksdag stämpeln för vaxlar i utländskt myntslag, hvilken dittills utgått i visst förhållande till vaxelsummans storlek, sattes till fixt belopp af 1 krona och till följd deraf stadgandet om tillhandahållande af vaxelblanketter å 20, 40 och 75 öre samt å 1 rdr 50 öre ur stämpelförordningen uteslöts, medgafs i sammanhang dermed, att utbyte af obegagnade vaxelblanketter å ditintills förekommande värden finge ske utan afgift. Detta stadgande har allt sedan i författningen kvarstått, men torde numera, då med visshet kan antagas, att utbyte af ifrågasvarande vaxelblanketter, för hvilka under närmare tjugu års tid användbarhet saknats, ej vidare ifrågakommer, kunna såsom obeförligt uteslutas.

I öfrigt torde, beträffande föreskrifterna om utbyte af makulerade stämplat, komiterade måhända böra fästa uppmärksamheten derå, att de bestämmelser i detta hänseende, som innefattas i § 29 af författningsförslaget, allenast afse utbyte, som begäres af enskild person eller af embets- eller tjensteman, hvilken icke begagnat den honom i § 27 medgifna rättighet att mot redovisningsskyldighet utfå stämplat, hvaremot utbyte, begärdt af försäljningsman eller af embets- eller tjenste-

man, hvilken tillika är redogörare för stämplat, blifvit, såsom egentligen utgörande ett moment vid den af dessa afgifna redovisning, omförmäldt i § 39 i sammanhang med öfriga bestämmelser om uppbörd och redovisning.

Emellan § 8 mom. 2 i gällande stämpelförfattning, der det heter, att "domare eller andre, hvilka i och för deras tjenstebefattning emottaga skrifter och handlingar, böra vid det i 16 § stadgade ansvar tillse, att ingifna handlingar äro riktigt försedda med stämpel", och 12 mom. i samma §, som stadgar, att "de domstolar, till hvilka bouppteckningar, äktenskapsförord, morgongåfvobref m. m. dylikt ingifvas, ansvara för denna författnings noga iakttagande i dessa delar", förefinnes en viss motsägelse derutinnan, att sistnämnda moment ålägger vederbörande *domstol* den ansvarighet, som enligt det förra momentet åligger den *tjensteman*, hvilken emottager stämpel underkastade handlingar. Komiterade, som funnit riktigast, att ansvarigheten alltid åläggas tjenstemannen, hafva i öfverensstämmelse dermed gifvit hithörande stadgande i författningsförslaget (§ 31 mom. 1) en sådan affattning, att den påpekade motsägelsen derigenom varder undanröjd.

Enligt nyss återopade § 8 mom. 2 af gällande stämpelförordning åligger det domare eller andre, hvilka i och för deras tjenstebefattning emottaga skrifter och handlingar att tillse det ingifna handlingar äro riktigt försedda med stämpel vid äfventyr, enligt § 16, af ansvar och skyldighet att ersätta kronans förlust. Medan författningen sålunda ålägger tjensteman (eller enligt § 8 mom. 12 i vissa fall domstol), som underlåtit att tillse det ingifven handling är riktigt försedd med stämpel, skyldighet att ersätta det felande stämpelbeloppet, har författningen deremot intet att förmåla om det sätt, hvarpå denna tillsyn bör utöfas, eller med andra ord om de åtgärder, som, derest ingifvaren af en handling vägrar att erlægga belöpande stämpelafgift, böra af tjenstemannen ydtagas till bevakande af kronans rätt. Att den i § 8 mom. 2 stadgade skyldighet för tjenstemannen att, i händelse part uraktlåter att förse handlingen med stämpel och att makulera stämpeln, besörja fullgörandet häraf emot rättighet att för besväret dermed beräkna sig viss ersättning för hvarje stämpel, allenast afser det fall, att ingifvaren af en handling antingen underlåtit att makulera stämpeln till handlingen eller ock, ehuru han icke försett handlingen med stämpel, dock aflemnar en emot stämpelbeloppet svarande penningesumma, är uppenbart, enär en vidsträcktare tolkning af detta stadgande skulle medföra åliggande för en uppbördsman att, då en skattskyldig tredskas att erlægga ett visst skattebelopp, i dennes ställe utgöra beloppet med rättighet att derefter söka sitt åter, en afvikelse från sunda beskattningsgrundsatser, hvilken icke rimligen kan antagas hafva varit af författningen åsyftad. Att för-

fattningsens mening ej heller varit sådan, framgår äfven af Bevillningsutskottets betänkande N:o 10 vid 1853—54 årens riksdag, deruti utskottet hemställde om införande i författningen af berörda stadgande. Vid denna författningens tystnad synes en tjänsteman, till hvilken en stämpelpligtig handling ingifves okarterad, endast kunna vidtaga endera af följande utvägar. *Antingen* kan han mottaga handlingen och, sjelf eller genom annan dertill befogad myndighet, vid vite förelägga ingifvaren att inkomma med belöpande stämpel, i afvaktan hvarpå ärendet antingen hvilar eller ock fortgår i vanlig ordning, *eller* kan han mottaga handlingen, men underlåta att dermed vidtaga någon åtgärd, innan stämpel erlägges, *eller ock* kan han vägra att mottaga handlingen. Mot den första af dessa utvägar kan anmärkas, att ett föreläggande af vite för indrifvande af en skatt, till hvars utgörande den skattskyldige måhända saknar förmåga, otvifvelaktigt måste betecknas som en mindre ändamålsenlig åtgärd; mot den andra, att, sedan en handling inkommit till och blifvit mottagen af en myndighet, sättet för dess vidare behandling finnes föreskrifvet i vederbörande författningar, hvarifrån afvikelse, åtminstone icke utan ändring af dessa författningar, icke lär böra ega rum. Mot den tredje utvägen synes deremot intet vara att erinra, så vida som, då författningen föreskrifver, att en handling vid dess ingifvande till myndighet skall vara försedd med stämpel, den logiskt rigtiga påföljden för underlåtenhet att fullgöra detta vilkor, otvifvelaktigt är den, att handlingen icke af myndigheten mottages. Komiterade anse derföre den ofvan påpekade bristen i författningen böra afhjelpas genom uttryckligt stadgande i sistnämnda rigtning. Hittills har emellertid den omständighet, att provision å försålda stämplat är försäljningsman tillförsäkrad, föranlett dertill, att vederbörande tjänstemän funnit med sin fördel förenligt, att i de flesta fall, då handlingar ingifvits utan stämpel, på eget äfventyr förse dem dermed. Af enahanda orsak torde man kunna antaga, att den af komiterade föreslagna påföljden för uraktlåten stämpelbeläggning endast jemförelsevis sällan skall behöfva tillämpas. Särskildt torde böra framhållas, att, äfven i de fall, då vederbörande tjänsteman icke finnes villig att på eget ansvar förse företedd handling med stämpel, sådant endast sällan torde föranleda till förlust af fatalier, enär handlingar af sådan beskaffenhet, att stämpel för dem kan ifrågakomma, i det öfvervägande flertalet fall icke få med posten insändas, utan skola till myndigheten ingifvas, dervid ingifvaren varder i tillfälle att erlagga felande stämpelbelopp.

Stämpelförsäljningsman skall, enligt § 10 mom. 2 af gällande stämpelförordning, månatligen eller hvar tredje månad, allt efter för-

säljningens större eller mindre belopp, insätta inflytande stämpelmedel i ränteriet eller dem till kronofogden aflemna. Då medlens aflemnande till kronofogden allenast innebär en omväg, hvilken icke torde bereda försäljningsmännen synnerlig lättnad eller af dem i någon vidsträcktare mån begagnas, har det i detta hänseende för närvarande lemnade medgifvande icke blifvit i författningsförslaget upptaget. Stadgandet att aflemnandet af medlen skall ega rum månatligen eller hvar tredje månad, allt efter försäljningens större eller mindre belopp, har, såsom saknande den i en uppbördsförfattning önskvärda bestämdhet, förändrats derhän, att sådant aflemnande skall ega rum senast inom hvar tredje månad.

De dagaböter till belopp af 25 öre, hvilka vid försummelse att inom behörig tid afgifva redovisning, skola af försäljningsmän, landtränsmästare m. fl. redogörare för stämpelmedel erläggas, torde, med afseende å den förändring i penningevärdet, som inträdt sedan den tid, då nämnde belopp fastställdes, lämpligen kunna förhöjas till 1 krona.

Då, enligt komiterades förslag, den myndighet, som försäljningsman förordnat, eger att, när så skäligt pröfvas, honom entlediga, synes den i § 10 mom. 2 af nu gällande stämpelförordning meddelade ovilkorliga föreskrift, att försäljningsman, som underlåtit att inom den 15 Januari hvarje år aflemna återstående stämpelmedel, skall medelst förordnande af ny försäljningsman entledigas, icke vidare vara af behovet påkallad.

Fel eller försummelser, hvartill embets- eller tjenstemän göra sig skyldiga vid fullgörandet af sina åligganden enligt stämpelförordningen, straffas, jemlikt § 16 mom. 2 af nu gällande författning, efter allmän lag, likväl med den modifikation i afseende på straffmätningen, att böter, som för förbrytelser enligt stämpelförordningen ådömas, skola beräknas till minst 50 procent af det felande stämpelbeloppet, dock icke under 10 kronor. Då emellertid storleken af den genom förseelsen kronan tillskyndade förlust, hvilken det i allt fall åligger den felande att till fullo ersätta, icke lärer utgöra en riktig mätare af den begångna förseelsens straffbarhet, hafva komiterade ansett berörde särskilda föreskrift för straffmätningen böra bortfalla.

I stämpelförordningens 16 § 1 mom. stadgas:

“Vid de tillfällen, då embetsmän eller enskilda personer ega rätt att till embetsverk, domare eller embetsmän insända förseglade handlingar, som med stämpel böra vara försedda, åligger det insändarne att, på sätt § 8 mom. 2 stadgar, sådant fullgöra vid ansvar af böter, motsvarande 25 procent af det felande eller undanhållna stämpelbeloppet, dock ej under 5 kronor, samt skyldighet att ersätta hvad som brister i stämpel“.

Detta stadgande, hvilket först infördes i stämpelförordningen af den 8 Januari 1824 och, enligt hvad af Bevillnings-utskottets betänkande N:o 44 vid 1823 års riksdag framgår, afsåg att för okarterade handlingar, som *med posten* tillsändes embetsverk eller embetsmän, bibehålla det i öfrigt vid samma riksdag afskaffade ansvaret för underlåtenhet att förse handlingar med stämpel, torde redan sedan längre tid tillbaka hafva upphört att tillämpas. Det stämpelbelopp, som kan ifrågakomma till utgörande för de i berörda stadgande afsedda handlingar — numera endast vissa ansökningar — är nämligen så ringa, endast 50 öre för hvarje ark, att den procedur, som erfordras för utkräfvande af detta belopp jemte böter af en ofta aflägsse boende insändare, med skäl måste förefalla allt för vidlyftig. Då dessutom, enligt komiterades förslag, stämpel underkastad handling, som till myndighet ingifves utan att vara med stämpel behörigen försedd, icke skulle af myndigheten mottagas, torde detta innebära en vida starkare kontroll å stämpelbeloppets utgörande än ifrågavarande bötesbestämmelse. Komiterade hafva derföre ansett denna kunna undvaras.

Likaså torde stadgandet i § 16 mom. 3 att "allt underslef med stämpelpapper, uppbärande af högre betalning än utsatt är, förfalskning eller annan grof förbrytelse, åtalas vid laga domstol och straffas efter allmän lag", vara obehöfligt, då sjelfklart är, att, äfven utan särskildt stadgande derom, ifrågavarande förbrytelser skola behandlas enligt allmän lag.

Enligt mom. 4 i samma § skall agent för utländskt försäkringsbolag för underlåtenhet att förse försäkringshandling, som af honom utlemnas, med behörig stämpel, böta 25 procent af den undansnillade afgiften, dock ej under 50 kronor. Då det sålunda stadgade minimum för bötesbeloppet redan motsvarar de böter, som, enligt nyssnämnda procentberäkning, skulle utgöras för underlåtenhet att erlägga stämpelafgift för ett premiebelopp, i fråga om lifförsäkring, af 80,000 kronor och, i fråga om annan försäkring, af 40,000 kronor, torde ådömandet af högre böter än 50 kronor sällan eller aldrig ifrågakomma. För den händelse flere öfverträdelse samtidigt lagföras, torde emellertid, under förutsättning att, på sätt lagstiftaren synes hafva afsett, samtliga öfverträdelsena böra anses såsom ett brott, berörda bötesbelopp vara alltför lågt, hvaremot det, ådömdt för hvarje särskild öfverträdelse, synes väl högt. Komiterade hafva derföre ansett bötesbeloppet böra bestämmas till 25 kronor, med uttryckligt förklarande, att detta belopp bör ådömas för hvarje gång öfverträdelse sker.

Det i § 16 mom. 6 stadgade ansvar för underlåtenhet att maku-

lera stämpel, hvarmed vaxel eller anvisning, innan handlingen utlemnas, skall förses, har blifvit utsträckt till alla de fall, då makuleringen icke kontrolleras af offentlig myndighet, d. v. s. då qvittens å försäkringspremie skall beläggas med stämpel, eller ock vaxel eller anvisning skall förses med särskild stämpel.

Föreskrifterna i gällande stämpelförordnings § 15 mom. 1 och 2, om domstol i mål rörande stämpelpapper, härröra från en tid, då ansvar ännu i allmänhet var stadgadt för enskild person, som underlåte att förse handling med stämpel till behörigt belopp, och motsvara derföre icke de förändrade förhållanden, som inträdt, sedan ansvaret blifvit inskränkt till försummelser i afseende på sådana handlingar, som skola förses med stämpel oberoende deraf, huruvida de företes inför offentlig myndighet, d. v. s. i vissa fall försäkringshandlingar, vaxlar och anvisningar. Berörde föreskrifter torde därför lämpligen kunna ersättas med stadgande, dels att åtal mot embets- eller tjensteman för öfverträdelse af författningen behandlas i samma ordning som åtal för tjenstefel i allmänhet, dels att förseelser af enskild person, då dessa äro med ansvar belagda, åtalas af allmän åklagare vid allmän domstol.

Mom. 3 af nyssnämnde § stadgar, att den, som vill tilltala stämpelpappersförsäljningsman för begångna fel i och för denna befattning, skall sådant tillika anmäla hos den myndighet, som försäljningsmannen förordnat. Äfven utan att sådana anmälanden ega rum, synes vederbörande myndighet ega tillräckligt tillfälle att bilda sig ett omdöme om försäljningsmannens sätt att fullgöra sina åligganden, hvarföre berörde stadgande torde kunna utgå.

I § 51 af författningsförslaget hafva komiterade meddelat föreskrift, att böter, som enligt stämpelförordningen ådömas, vid bristande tillgång skola förvandlas efter allmän strafflag.

Derest komiterades ofvan framställda förslag om expeditiöslösens utbytande mot stämpel vid de embetsverk, der den förra ingår till statsverket, skulle vinna godkännande, erfordras särskild föreskrift, att lösen enligt Kongl. förordningen den 30 November 1855 och de senare författningar, som till nämnde förordning meddelat tillägg eller deruti gjort ändring, skall upphöra att utgå för bemälda embetsverks expeditioner; dock att der, enligt gällande stadganden, tjensteman eger uppbära lösen för vissa handlingar, sådant fortfarande bör lända till efterrättelse. Vidare torde skälig ersättning böra beredas vederbörande

tjenstemän för förlusten af dem hittills tillkommande provision af 6 procent å aflevererad expeditionslösen; och synes, i öfverensstämmelse med hvad genom Kongl. bref af den 14 November 1879 blifvit i fråga om Kammarkollegium och Kammarrätten stadgadt, detta lämpligen kunna ske derigenom, att de tjenstemän inom ifrågavarande embetsverk, hvilka ega att verkställa stämpelbeläggningen af expeditioner, berättigas att, utöfver den godtgörelse de såsom redogörare för stämpelmedel ega uppbära, åtnjuta tre procent provision utaf det belopp, som enligt redogörelse inflyter i stämpelafgift för expeditionerna.

På sätt ofvan blifvit förmäldt, hafva uti bifogade författningsförslag blifvit med någon redaktionsförändring inryckta föreskrifter om kontroll å stämpeluppbörden, motsvarande dem, som för närvarande finnas meddelade i Kongl. kungörelsen den 15 Maj 1846, angående särskilda kontrollbestämmelser i afseende på karteringen af vissa handlingar, hvilka i förhållande till värdet böra med stämplat papper för- ses, och i Kongl. cirkulärbrefvet till hofrätterna den 11 Februari 1847, angående vissa handlingars upptagande vid härads- och rådstufvurätter uti särskildt protokoll, för underlättande af kontrollen å charta sigillata, samt om andra hithörande bestämmelser. I de delar, hvilka i författningsförslaget icke ega någon motsvarighet, hafva berörde författningar redan tillförene blifvit ersatta med andra stadganden, eller upphört att ega tillämplighet. Till undvikande af all genom nyssberörda olikhet i redaktionen möjligen uppkommande tvekan, torde, derest komiterades förslag i ifrågavarande hänseende varder godkändt, förklarande böra meddelas, att hvad i nämnde författningar är stadgadt upphört att vara gällande.

Slutligen hafva komiterade, till hvilkas kännedom kommit, att en omarbetning af gällande expeditionstaxa är ifrågasatt, ansett sig, på grund af vunnen erfarenhet om det nära sammanhanget mellan berörde taxa och stämpelförordningen, icke böra underlåta att fästa Herr Statsrådets uppmärksamhet derå, att en förändrad affattning af expeditionstaxan tilläfvventyrs kan påkalla ändring i vissa delar af det utaf komiterade utarbetade förslag till ny stämpelförordning.

En af undertecknad Zachrison afgifven särskild mening bifogas.

Ronneby den 30 Augusti 1881.

A. LILIENBERG. MATS ZACHRISON. HANS WACHTMEISTER.

FÖRFATTNINGSFÖRSLAG.

F Ö R S L A G

till

kungörelse angående stämpelafgiften.

Art. I.

Om stämpel till expeditioner från och inlagor till statsmyndigheterna.

§ 1.

I fråga om stämpel till dessa handlingar hänföras statsmyndigheterna till följande afdelningar:

Första Afdelningen.

Underdomstolar i stad; krigsdomstolar; chefsembeten och förvaltande myndigheter vid armén och flottan; Styrelsen för Allmänna Väg- och Vattenbyggnader; Styrelsen för Statens Jernvägstrafik; Styrelsen öfver Statens Jernvägsbyggnader; Öfverståthållareembetets afdelning för uppbördsärenden och öfverståthållareembetet för polisärenden; landtränmästare; magistrater och öfriga till statsförvaltningen hörande verk i städer och köpingar; direktioner för sjömanshusen; notarii publici; bergmästare; Telegrafstyrelsen; Generaltullstyrelsen; Öfverintendents-embetet; biskopsembeten; domkapitel; Stockholms stads konsistorium; hofkonsistorium; myndigheter, som handhafva styrelsen eller förvaltningen vid statens undervisningsverk; Fullmäktige i Riksbanken och

Riksgäldskontoret äfvensom alla statsmyndigheter, hvilka icke finnas i denna eller öfriga afdelningar särskildt upptagna.

Andra Afdelningen.

Underdomstolar å landet.

Tredje Afdelningen.

Öfverståthållareembetets kansli; Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och till landsstaten hörande tjänstemän med undantag af landtränmästare.

Fjerde Afdelningen.

Fångvårdsstyrelsen; Arméförvaltningen; Marinförvaltningen; Lotsstyrelsen; Kommerskollegium; Landtmäteristyrelsen; Justeringsstyrelsen; Kammarkollegium; Kammarrätten; Statskontoret; Generalpoststyrelsen; Skogsstyrelsen och Medicinalstyrelsen.

Femte Afdelningen.

Rikets Hofrätter.

Sjette Afdelningen.

Statsdepartementen; Nedre Justitierevisionen; Justitiekanslersemetet; Riksdagens Justitieombudsman; Riksrätten; Hofexpeditionen och Sekreterareembetet vid Kongl. Maj:ts orden.

§ 2.

Af de embets- eller tjänstemän, som icke här ofvan blifvit särskildt uppräknade, hänföres en hvar till samma afdelning, som den myndighet, till hvilken han hör.

§ 3.

I afseende å handlingarnes förseende med stämpel gäller, med de här nedan i § 8 nämnda undantag, denna tariff:

	1		2		3		4		5		6	
	Afd.		Afd.		Afd.		Afd.		Afd.		Afd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
A. Expeditioner.												
<i>Adelsbref</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—
<i>Afflyttningsbetyg</i> för sjöman							fritt					
<i>Afsked</i> , då den afskedstagande tillägges pensionsförmån, hvartill han icke författningsenligt är berättigad, och särskildt pensionsbref icke utfärdas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—
„ då den afskedstagande tillägges värdighet af högre embete eller tjänst, förses, utöfver den stämpel, som eljest bör utgå, med stämpel lika med <i>Fullmakt å karakter af embete eller tjänst</i> .												
„ i annat fall							fritt					
<i>Afskrift</i> af landtmätarens förrättningshandling							fri					
„ som meddelas för vetenskapligt ändamål							fri					
„ eller utdrag af fastighetsbok, som tecknas å lagfartsbevis eller å utdrag af lagfarts- eller inteckningsprotokoll							fri					
„ annan, hvarje ark	—	50	—	50	—	50	—	50	1	—	1	—
<i>Anordning</i>							fri					
<i>Antagningsbevis</i> å embete eller tjänst; lika med <i>Fullmakt</i> .												
<i>Anvisning</i> eller <i>Assignment</i>							fri					
<i>Apoteksprivilegium</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—
<i>Besigtning</i> ; se <i>Protokoll</i> .												
<i>Betyg</i> från universitet	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ från annat statens undervisningsverk							fritt					
„ afflyttnings-, för sjöman; se <i>Afflyttningsbetyg</i> .												
„ annat; se <i>Bevis</i> .												
<i>Bevis</i> , af underdomstol eller derstädes anställd tjänsteman tecknad å förededd handling							fritt					
„ diarii	—	50	—	50	—	50	—	50	1	—	1	—
„ om förlagsinteckning	fritt		fritt		—	—	6	—	—	—	—	—
„ gravations-, som af domare på landet meddelas, förses med stämpel till samma belopp, som den för beviset utgående lösen.												
„ att begärd expedition icke utbekommit							fritt					

	1	2	3	4	5	6
	Afd.	Afd.	Afd.	Afd.	Afd.	Afd.
	Kr. ö.	Kr. ö.	Kr. ö.	Kr. ö.	Kr. ö.	Kr. ö.
<i>Bevis</i> , vederhäftighets-, som tecknas å förtedd förbindelse			fritt			
„ af Chefen för Justitiedepartementet på anmälan om tidnings utgifvande	—	—	—	—	—	5
„ af landtmätare			fritt			
„ antagnings-; se <i>Antagningsbevis</i> .			fritt			
„ öfver på- eller afmönstring af sjöman			fritt			
„ prest-			fritt			
„ af läkare eller karantänstjensteman			fritt			
„ annat	— 50	— 50	— 50	2	1	1
<i>Bilbref</i>	1	1	—	—	—	—
<i>Burbref</i>	15	—	—	—	—	—
<i>Diplom</i> för konsul eller vice konsul; se <i>Fullmakt</i> .						
<i>Doktorsbref</i> , som utfärdas efter aflagdt prof			fritt			
„ som utfärdas utan aflagdt prof	100	—	—	—	—	150
<i>Dom</i> med rubrik; lika med <i>Utslagmedrubrik</i> .						
<i>Fastighetsbok</i> , utdrag af; se <i>Afskrift</i> .						
<i>Fribref</i> :						
för fartyg af till och med 50 ton	—	—	—	3	—	—
„ „ öfver 50 „ 100 „	—	—	—	4	—	—
„ „ „ 100 „ 200 „	—	—	—	6	—	—
„ „ „ 200 „	—	—	—	9	—	—
<i>Friherrebref</i>	—	—	—	—	—	500
<i>Fullmakt</i> för ledamot af Statsrådet			fri			
„ eller diplom för konsul eller vice konsul, som icke åtnjuter fast aflöning			fri			
„ för hofrättskommissarie	—	—	—	—	8	—
„ för notarius publicus:						
i Stockholm och Göteborg	50	—	—	—	—	—
i öfriga städer	15	—	—	—	—	—
„ för mäklare:						
i Stockholm och Göteborg	200	—	—	—	—	—
i öfriga städer	50	—	—	—	—	—
„ för skeppsklarerare:						
i Stockholm och Göteborg	150	—	—	—	—	—
i öfriga städer	25	—	—	—	—	—
„ annan, å embete eller tjänst, förses med stämpel till belopp af 2 kronor						

	1	2	3	4	5	6
	Afd.	Afd.	Afd.	Afd.	Afd.	Afd.
	Kr. ö.	Kr. ö.	Kr. ö.	Kr. ö.	Kr. ö.	Kr. ö.
på tjenstebyte: der särskilda fullmakter utfärdas i annat fall; lika med <i>Fullmakt</i> . annan; lika med <i>Utslag med rubrik</i> . Se för öfrigt § 7.			<i>fri</i>			
<i>Sjöfartsbok</i>			<i>fri</i>			
<i>Sjömansrulla</i> för utrikes sjöfart	1	—	—	—	—	—
„ för inrikes sjöfart			<i>fri</i>			
<i>Skeppsdagbok</i>			<i>fri</i>			
<i>Skiljobref</i> i äktenskap eller trolofning	1	—	—	—	—	—
<i>Slutsedel</i>	— 25	—	—	—	—	—
<i>Stämning</i>	— 50	— 50	— 50	— 2	— 2	—
<i>Tillståndsbref</i> för utöfvande af näring eller yrke	1	—	3	—	—	—
<i>Tullförpassning</i> ; se <i>Förpassning</i> .						
<i>Tullpass</i> ; se <i>Pass</i> .						
<i>Underrättelse</i> eller uppgift rörande utmätning, skriftlig, som af utmättningsman meddelas gäldenär			<i>fri</i>			
<i>Utdrag</i> af fastighetsbok; se <i>Afskrift</i> .						
„ af dombok eller protokoll; se <i>Protokoll</i> .						
<i>Utnämningsbref</i> för:						
riddare och kommandör af Kongl. Maj:ts orden	—	—	—	—	—	400
kommandör med stora korset:						
af Svärdsorden	—	—	—	—	—	200
af Nordstjerneorden	—	—	—	—	—	—
af Vasaorden	—	—	—	—	—	—
kommandör						
af Svärdsorden	—	—	—	—	—	150
af Nordstjerneorden	—	—	—	—	—	—
af Vasaorden	—	—	—	—	—	—
riddare af konung Carl XIII:s orden	—	—	—	—	—	150
riddare af Svärdsorden	—	—	—	—	—	—
riddare eller ledamot af Nordstjerneorden	—	—	—	—	—	50
riddare eller ledamot af Vasaorden						
dock är riddare- eller kommandörsbref, som i följd af under fälttåg skedd utnämning meddelas, från stämpel			<i>fritt</i>			

	1		2		3		4		5		6	
	Afd.		Afd.		Afd.		Afd.		Afd.		Afd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
<i>Utslag</i> med rubrik:												
som utgifves till part, hvilken författ-												
ningsenligt är pliktig att lösa detsamma:												
första arket	1	—	—	—	3	—	5	—	9	—	15	—
andra arket	1	—	—	—	2	—	2	—	2	—	2	—
hvert och ett af de öfriga	1	25	—	—	2	—	2	—	2	—	2	—
som utgifves till part, hvilken icke för-												
fattningsenligt är pliktig att lösa det-												
samma:												
första arket	1	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—
andra arket	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—
hvert och ett af de öfriga	1	25	—	—	1	25	2	—	—	—	—	—
<i>Vederhäftighetsbevis</i> ; se <i>Bevis</i> .												
<i>Arspass</i> ; se <i>Pass</i> .												
<i>Expedition</i> , som icke här ofvan är särskildt												
nämnd, hvarje ark	—	50	—	50	—	50	1	—	1	—	1	—
 B. Inlagor.												
<i>Ansökning</i> , som i Konungens egna händer												
aflemnas							fri					
„ i brottmål							fri					
„ annan, hvarje ark	fri		fri		fri		—	50	—	50	—	50
<i>Besvärsskrift</i> ; lika med <i>Ansökning</i> .												
<i>Deduktion</i> eller <i>Kontradeduktion</i> :												
första arket	—		—		—		—		—		5	—
hvert och ett af de öfriga	—		—		—		—		—		2	—
<i>Förklaringskrift</i> ; lika med <i>Ansökning</i> .												
<i>Inlaga</i> , som icke här ofvan är särskildt												
nämnd							fri					
<i>Bilaga</i>							fri					

§ 4.

I afseende på stämpel till fullmakter och andra handlingar, genom hvilka embeten eller tjänster tillsätts, iakttages:

1. Då embete eller tjänst åtföljes af extra ordinarie inkomst eller sportler af sådan egenskap, att bevillning enligt gällande bevillningsstadga därför utgöres, äfvensom då de med en befattning följande aflöningsförmåner eljest äro underkastade vexling, skall stämpelbeloppet beräknas efter medeltalet af de löneförmåner, för hvilka under de senaste fem åren bevillning blifvit erlagd, men, der bevillning ej utgått så lång tid, för den kortare tid sådant skett.

2. I afseende på embete eller tjänst af sådan beskaffenhet, åligger, der förslag upprättas, den myndighet, som förslaget afgifver, och, i annat fall, den tjänsteman, som för expeditionens förseende med stämpel ansvarar, att infordra och bilägga handlingarne utdrag af taxeringslängderna för de år, i afseende å hvilka löneförmånerna skola ligga till grund för stämpelberäkningen; dock att för ecklesiastik beställning, som är af sådan egenskap, att för dess tillsättande vallängd skall konsistorium tillställas, eller ock är patronel, dylikt utdrag bör till konsistorium med vallängden eller patroni kallelse öfverlemnas.

3. Indelt lön skall i värde beräknas efter nästföregående årets markegång.

4. Stämpel till utnämningssbref för tjänstemän vid de förenade rikenas beskickningar hos utländska makter jemte öfriga under Utrikesdepartementet lydande embets- och tjänstemän äfvensom de vid nämnda departement anstälde vaktmästare beräknas allenast å den del af deras aflöning, som motsvarar svenska statsverkets bidrag.

5. Fullmakt å embete eller tjänst af den beskaffenhet, att lön på stat dermed ej åtföljer eller först framdeles kommer att åtnjutas, förses med stämpel enligt de för fullmakt i allmänhet bestämda grunder, dervid stämpeln beräknas å den ordinarie lön, som åtföljer dylik eller dermed jemförlig beställning, under iakttagande att beräkningen sker: för fullmakt i regemente eller korps eller i armén eller flottan, efter staten för det regemente eller den korps, hvarest den befordrade tjänar, för oplacerade, i armén qvarstående officerare äfvensom för officerare vid Stockholms borgerskaps militärkorps efter den lägsta för indelt infanteriregemente gällande stat, samt för de särskilda generalsgraderna i armén efter den för fördelningsgeneral bestämda lön, allt med beräkning af lägsta lönen inom graden, derest olika löner inom samma grad finnas.

Der den, som erhållit dylik beställning, sedermera undfår lön å stat i samma eller högre grad, beräknas stämpeln efter enahanda grunder, som om han innehåft ett lönebelopp, motsvarande det, hvarför stämpelafgift redan utgått.

6. Embets- eller tjensteman må ej tillgodonjuta honom tillagda löneförmåner eller förhöjning deri, innan han hos den myndighet, der han eger uppbåra lönen, uppvisat fullmakten eller förordnandet, behörigen försedt med stämpel.

§ 5.

För fullmakt å karakter af embete eller tjenst skall, hvad beträffar militärstaten, stämpel beräknas efter den lägsta för indelt infanteri-regemente gällande stat.

§ 6.

Så länge enligt gällande stadganden afgift, motsvarande 1 procent af lönen, vid befordran utgöres af tjenstemän vid bergsstaten till Bergskollegii armbössa, af Stockholms stads tjenstemän till stora barnhuset och af Göteborgs stads tjenstemän till stadens hospital, skall den i denna Art. för fullmakter stadgade stämpel för dessa tjenstemän utgå med allenast hälften af hvad i allmänhet är föreskrifvet.

§ 7.

För de genom Hofexpeditionen utfärdade resolutioner minskas stämpelafgiften med ett belopp motsvarande lösen och sigillpenningar.

§ 8.

Från stämpelafgift enligt denna Artikel äro befriade:
 Akademier och statens undervisningsverk;
 Embets- och tjenstemän i allt hvad till embetet eller tjensten hörer;
 Fattigvårdssamhällen och fattigvårdsinrättningar;
 Hospital, allmänna;
 Hushållningssällskap, länens;
 Häktad person till handling för talans utförande och fullföljande i mål angående det brott, för hvilket han sitter häktad;

Kronan;
 Kyrkor;
 Lappar i mål, deri utländsk lapp eger del;
 Lasarett, allmänna;
 Medellös person, då han styrker sin fattigdom eller den eljest kunnig är;

Pensionsinrättningar och
 Stiftelser, fromma, då dessa inrättningars eller stiftelsers reglementen blifvit af Kongl. Maj:t fastställda.

Frihet från stämpel enligt denna Art. eger jemväl rum i mål och ärenden, som angå påförande, debitering, afskrifning eller restitution af kronoutskylder eller andra afgifter till staten, åsättande af rotering, anmärkning vid offentliga räkenskaper, redogörelse för allmänna medel, utsyning af skog å allmänning eller ekars fällande å kronojord, tillverkning och inlösen af salpeter, tvist om värfning äfvensom i ärenden, som anhängiggöras hos Justitiekanslersembetet eller Riksdagens Justitieombudsman.

Art. II.

Om stämpel till handlingar, som afse öfverlåtelse af egande- eller nyttjanderätt, öfvergång af egendom genom dödsfall eller ock förskrifning af penningar eller penningars värde.

§ 9.

Följande handlingar skola förseas med stämpel på sätt här nedan stadgas.

Afkomst eller annan förmån af fast egendom, afhandling derom, då denna för vinnande af in-teckning eller betalning hos offentlig myndighet företes: 50 öre.

Anvisning; lika med *Skuldebref*.

Der anvisning ställes att å utrikes ort betalas eller är utfärdad å utrikes ort, skall, oberoende af den stämpel, som i allmänhet är stadgad, anvisningen, då den utställes, eller, om den utfärdats utom riket, innan den här i riket öfverlåtes eller till godkännande eller betalning företes, förseas med särskild stämpel af 50 öre.

Arrendekontrakt; se *Nyttjanderätt*.

Bodmeribref; lika med *Skuldebref*.

Bouppteckning, då denna för inregistrering hos domstol företes: 50 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet.

Befrielse från stämpel eger likväl rum för efterlevande makes giftorätt, hvilken, ehvad den utgör mer eller mindre, beräknas till hälften af behållningen, äfvensom der behållningen i boet ej uppgår till 1,000 kronor; skolande för bouppteckning, som till underdomstol i stad ingifves, från det belopp, hvartill stämpeln efter nu stadgad beräkningsgrund uppgår, afdragas ett belopp, motsvarande den för bevis om bouppteckningens inlemnande och inregistrering vid domstolen bestämda lösen, äfven om på grund af gällande författning dylik lösen ej må fordras.

Se för öfrigt §§ 10 och 14.

Byte af fast egendom, afhandling derom; lika med afhandling om *Köp* af fast egendom.

Certeparti; lika med *Skuldebref*.

Fideikommissbref om fast egendom; lika med afhandling om *Köp* af fast egendom.

Fraktslut om fartyg; se *Certeparti*.

Fördelskontrakt; se *Afkomst* af fast egendom.

Förnyelse af försäkring, bevis derom; se *Försäkringsbref*.

Förpantningsbref; lika med *Skuldebref*.

Försäkringsbref eller annan handling, hvarigenom försäkring meddelas; lika med *Skuldebref*.

Af utländsk försäkringsgifvare eller hans agent meddeladt qvittens å premie, ehvad det tecknas å försäkringshandling eller särskildt utfärdas, skall, innan det här i riket utlemnas, förseas med stämpel till nedannämnde belopp:

vid försäkring af egendom: 50 öre för hvarje fulla 100 kronor af premien; och

vid försäkring af lif: 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af premien;

dock icke i något fall under 50 öre.

Förvärf af fast egendom i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof eller om afledning af vatten, fångeshandling derå; lika med afhandling om *Köp* af fast egendom.

Gåfva af fast egendom, afhandling derom; lika med afhandling om *Köp* af fast egendom.

Hyreskontrakt; se *Nyttjanderätt*.

Invisning; lika med *Anvisning*.

Jordaföndring, afhandling derom:

för alltid; se *Köp* af fast egendom;

till besittning för viss tid eller på lifstid; se *Nyttjanderätt*.

Köp:

af fast egendom, afhandling derom, då denna för lagfart företes: 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde;

dock att, der afhandlingen inom den för lagfart föreskrifna tid, räknad ifrån första fånet, på annan man öfverlåtes utan tillägg till eller förändring i de stadgade villkoren och inom samma tid för lagfart företes, stämpel skall erläggas allenast för sista fånet.

Fångeshandling, på grund af hvilken sökes lagfart å jernväg, är från stämpel fri.

„ af lösören, hvilka i säljarens vård qvarblifva, afhandling derom, då denna till intagande i vederbörande myndighets protokoll företes: 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af köpesumman.

Sökes på grund af köpeafhandling hos offentlig myndighet in-teckning eller betalning för ogulden köpeskillning, förses köpeafhandlingen med stämpel lika med *Skuldebref*.

Se för öfrigt §§ 10, 13 och 15.

Lifränta, afhandling derom, då denna för vinnande af in-teckning företes: 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af lifröntans kapitalvärde.

Sökes på grund af afhandlingen hos offentlig myndighet betalning, förses afhandlingen med stämpel lika med *Skuldebref*.

Se för öfrigt § 12.

Lösöreköp, afhandling derom; se *Köp*.

Morgongåfvobref, då detta till intagande i domstols protokoll företes: 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af gåfvans värde.

Nyttjanderätt till fast egendom, afhandling derom, då denna för vinnande af in-teckning företes: 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af afgälden för ett år eller, der aftalet afser kortare tid, för legotiden;

dock att stämpel icke beräknas å sådana i afgälden ingående persedlar eller tjänstbarheter, hvilka vid upplåtelsen icke blifvit i penningar uppskattade eller icke finnas i markegångstaxa upptagna.

Erlägges för nyttjanderätten viss afgift en gång för alla, beräknas stämpeln å det belopp, som motsvarar 5 procent af denna afgift med tillägg af den årliga afgälden, der sådan är utfäst.

Sökes på grund af afhandlingen hos offentlig myndighet betalning, förses afhandlingen med stämpel lika med *Skuldebref*.

Se för öfrigt §§ 11 och 13.

Premiekvittens; se *Försäkringsbref*.

Räkning, godkänd; lika med *Skuldebref*.

Servitutsaftal, afhandling derom; lika med afhandling om *Afkomst* eller annan förmån af fast egendom.

Skattelösen af kronojord, bref eller resolution derå, då handlingen för lagfart företes: 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af skatteköpeskillingen.

Skogsafverkning, afhandling derom, då denna för vinnande af inteckning företes: 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af hvad för rättigheten blifvit utfäst, eller, om detta icke blifvit i afhandlingen till visst belopp bestämdt, 5 öre för hvarje fullt antal af 10 ar utaf det upplåtna skogsskiftet.

Sökes på grund af afhandlingen hos offentlig myndighet betalning, förses afhandlingen med stämpel lika med *Skuldebref*.

Skuldebref, då detta för vinnande af inteckning eller betalning hos offentlig myndighet företes: 25 öre för hvarje fulla 100 kronor af det kapitalbelopp, för hvilket inteckning eller betalning sökes;

dock är skuldebref fritt från stämpel, då på grund deraf fordran anmäles i konkurs eller då inteckning sökes i jernväg.

Testamente om fast egendom; lika med afhandling om *Köp* af fast egendom.

Undantagskontrakt; se *Afkomst* af fast egendom.

Vexel, godkänd eller protesterad; lika med *Skuldebref*.

Der vexel ställes att å utrikes ort betalas eller är utfärdad å utrikes. ort, skall, oberoende af den stämpel, som i allmänhet är stadgad, vexeln, då den utställs, eller, om den utfärdats utom riket, innan den här i riket öfverlåtes eller till godkännande eller betalning företes, förses med särskild stämpel af 1 krona.

Är vexel utfärdad i flere exemplar och har ett af dem blifvit med nyssnämnda särskilda stämpel försedt, vare de öfriga från sådan stämpel fria.

Äktenskapsförord, då detta till intagande i domstols protokoll företes: 3 kronor.

Öfverlåtelse af kronohemman eller skattlagdt krononybygge, afhandling derom, då denna för vinnande af åborätt hos vederbörlig myndighet företes: för kronohemman 60 öre och för nybygge 15 öre för hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde.

Se för öfrigt § 10.

§ 10.

Då stämpelafgift skall utgå efter värdet af fast egendom, må detta icke upptagas lägre än nästföregående årets taxeringsvärde, men

skall, hvad angår köp af fast egendom eller öfverlåtelse af kronohemman eller nybygge, beräknas efter den i penningar bestämda köpe- eller löseskillingen, så framt denna öfverstiger nämnda värde.

I fråga om fast egendoms taxeringsvärde må debetsedel, så upprättad som gällande bevillningsstadga föreskrifver, ega lika vitsord med af vederbörande tjänsteman utfärdadt taxeringsbevis.

§ 11.

Der uti afhandling om nyttjanderätt till fast egendom afgälden är bestämd att under olika år af legotiden utgå med olika belopp, beräknas stämpelafgiften å den högsta afgäld, som för något år utgöres.

I afgälden ingående persedlar eller tjänstbarheter af sådan beskaffenhet, att stämpel för dem bör utgå, beräknas efter det värde, hvartill de vid upplåtelsen uppskattats, eller, der visst värde dervid icke blifvit dem åsatt, efter senast fastställda markegångspris.

Derest, efter det afhandling om nyttjanderätt varit inför domstol företedd, afgälden förhöjes, utgöres stämpelafgift efter den förhöjda summan med afdrag för den afgift, som dessförinnan må hafva blifvit erlagd.

§ 12.

Uppskattning af lifräntas kapitalvärde sker efter en räntefot af fem för hundra med användande af den dödlighets- och lifslängdstabell för riket, som af vederbörande myndighet senast blifvit utgifven.

§ 13.

Har fast egendom, belägen inom särskilda domstolars områden, blifvit upplåten under egande- eller nyttjanderätt genom en handling, hvarå lagfart eller in-teckning sökes, skall denna handling förses med stämpel efter fulla värdet vid den domstol, der den först företes.

§ 14.

Har affiden person på flere orter efterlemn timer egendom, hvaröfver särskilda bouppteckningar blifvit upprättade, erlägges stämpelafgiften efter sammanräknade behållningen enligt samtliga bouppteckningarne och utgöres då dessa ingifvas till domstolen i den ort, der den affidne vid dödsfallet varit mantalsskrifven.

Bouppteckning, som ingifves förseglad, skall vara försedd med

bevis af förrättningsmännen, att den är belagd med stämpel till behörigt belopp.

§ 15.

Fideikommissbref äfvensom annat testamente eller afhandling om gåfva, då enligt bestämmelserna deri fast egendom skall öfvergå till flere personer efter hvarandra, förses med stämpel hvarje gång då, efter det egendomen öfvergått till ny innehafvare, lagfart derå sökes.

§ 16.

Derest handling, hvilken för vinnande af lagfart, inteckning eller betalning varit inför offentlig myndighet företedd och dervid blifvit försedd med stämpel, ånyo i samma afseende som tillförene ingifves, ege, med undantag för de fall, som i §§ 11 och 15 omförmälas, förnyad stämpelbeläggning ej rum.

Samma stadgande gälle, der på grund af skuldebref eller annat fordringsbevis betalning sökes för belopp, för hvilket inteckning tillförene varit sökt, eller der inteckning sökes för belopp, för hvilket betalning tillförene varit sökt.

§ 17.

Då på grund af skuldebref eller annan handling betalning hos offentlig myndighet sökes och dervid, i stället för hufvudskriften, företes afskrift, bör denna förses med den för hufvudskriften stadgade stämpel.

Styrkes med intyg af domare, magistratsperson eller kronobetjent, att hufvudskriften blifvit försedd med stämpel för det belopp, hvarför betalning sökes, eller för någon del deraf, eller visas, att tillförene inteckning eller betalning varit för samma belopp eller någon del deraf vid offentlig myndighet sökt, belägges dock afskriften icke med stämpel i vidsträcktare mån än till det belopp, som för hufvudskriften brister.

§ 18.

Från stämpelafgift enligt denna Artikel är *kronan* befriad.

Art. III.

Om stämplarne och deras tillhandahållande.

§ 19.

Stämplor skola vara att tillgå af följande slag, nemligen:

- a) helarksstämplor å 50 öre samt 1, 1,25, 1,50, 2 och 3 kronor; samt
- b) enkla och dubbla beläggningsstämplor å 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60 och 75 öre samt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 25, 50, 75, 100, 200 och 500 kronor.

§ 20.

När till en handling, som skall förse med stämpel, erfordras sådan till större belopp, än en stämpel innehåller, må tvenne eller flere stämplor begagnas.

§ 21.

Till handlingar, som för vinnande af lagfart eller inteckning vid domstol företes, äfvensom till bouppteckningar, äktenskapsförord, morgongåfvobref och afhandlingar om lösöreköp, hvilka till underdomstol ingifvas, skola begagnas dubbla beläggningsstämplor.

§ 22.

Beläggningsstämplor anbringas på det sätt, att den enkla beläggningsstämpeln och den med N:o 1 märkta delen af den dubbla å handlingen fästas med hela den limmade sidan.

§ 23.

Då handling förse med beläggningsstämpel, skall denna makuleras genom lämplig påteckning, färg- eller svartstämpling. Å stämpel till vaxel eller anvisning bör tecknas vaxelns eller anvisningens årtal och utgifningsdag.

Å dubbel beläggningsstämpel makuleras den med N:o 1 märkta

delen af den, som ingifver den handling, till hvilken stämpeln hörer, men den andra af vederbörande embets- eller tjensteman.

§ 24.

Stämpling af blanketter till vexlar och anvisningar må på derom hos Statskontoret gjord ansökning verkställas genom nämnde myndighets försorg, börande sådan ansökning vara åtföljd af blanketterna, tvefald uppgift å dessas antal samt penningar motsvarande det erforderliga stämpelbeloppet.

§ 25.

Statskontoret skall i Stockholm genom dertill antagne försäljningsmän och i länen genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande låta tillhandahålla stämplat af de särskilda slag, som enligt denna författning skola vara att tillgå; åliggande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att för stämplarnes tillhandahållande förordna försäljningsmän för hvarje stad äfvensom, till erforderligt antal, för landet.

Den myndighet, som försäljningsman förordnat, eger, när så skäligt pröfvas, honom entlediga. Deröfver må klagan ej föras.

§ 26.

Försäljningsman vare skyldig att för sin uppbörd ställa behörigen godkänd borgen eller ock nedsätta obligationer i enlighet med derom gällande föreskrifter; egande försäljningsman att efter requisition hos den myndighet, som honom förordnat, få stämplat sig tillställda inom det belopp, för hvilket säkerhet sålunda blifvit stäld.

För stad förordnad försäljningsman åligger att hafva den till försäljningen afsedda lägenhet för allmänheten tillgänglig hvarje söcknedag å tid, som bestämmes af den myndighet, som försäljningsmannen förordnat. Å landet skall försäljningsman vid hvarje lagtima ting tillhandahålla allmänheten stämplat, der sådant icke af vederbörande domare besörjes.

§ 27.

Embets- eller tjensteman eger likaledes att, mot stäld säkerhet, som i näst föregående § sägs, och efter requisition i Stockholm hos

Statskontoret samt i länen hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande erhålla de vid hans tjensteutöfning erforderliga stämplat.

§ 28.

Ett exemplar af denna författning bör tillställas försäljningsman; och åligger det honom att, då upplysning begäres om det stämpelbelopp, som erfordras för en viss handling, utan ersättning sådan upplysning meddela.

§ 29.

Har genom misskrifning eller annorledes stämpel blifvit för sitt ändamål obrukbar, må densamma, helarksstämpel likväl allenast så framt det blad, hvarå stämpeln är satt, är ostympadt, hos försäljningsman utbytas mot annan stämpel, dervid dock för hvarje stämpel skall betalas 3 öre.

Stämplat till underskrifna expeditioner må ock på enahanda sätt och mot enahanda afgift utbytas, såvida behörigen styrkes, att expeditionerna icke varit för ändamålet begagnade eller att lösen för dem icke erhållits.

Art. IV.

Om tillsyn å stämpelafgiftens utgörande.

§ 30.

Ansvarighet därför, att expedition i vederbörlig ordning förses med stämpel, åligger vid Statsdepartementen och Hofexpeditionen den tjensteman, till hvilkens tjenstebefattning hörer att hålla expeditionen vederbörande tillhanda, samt vid öfriga myndigheter den tjensteman, som för expeditionen ansvarar; dock att, der annan tjensteman vederbörligen förordnats att stämpelbeläggningen verkställa, ansvarigheten åligger denne.

§ 31.

Embets- eller tjensteman, till hvilken stämpel underkastad handling ingifves, bör tillse, att handlingen är behörigen försedd med stämpel och att stämpeln är makulerad på sätt i § 23 föreskrifves.

Är handlingen icke behörigen försedd med stämpel, och erlägges ej genast efter erhållen tillsägelse det felande stämpelbeloppet, må handlingen icke emottagas.

Är stämpel ej vederbörligen makulerad, bör embets- eller tjänstemannen besörja fullgörandet deraf mot ersättning för besväret dermed af 5 öre för hvarje stämpel; dock må denna ersättning ej beräknas för flere stämplat, än det minsta antal, som för handlingen erfordras.

§ 32.

Då renoveradt exemplar af underrätts protokoll öfver lagfarter, inteckningar, äktenskapsförord samt bouppteckningar, morgongåfvobref och afhandlingar om lösöreköp till hofrätt insändes, skola dervid fogas de med N:o 2 märkta delarne af de dubbla beläggningsstämplat, med hvilka de till protokollen hörande handlingar blifvit försedde; börande dessa stämpeldelar antingen fasthäftas å brädden vid den § af protokollet, der det ärende, som föranledt stämpelbeläggningen, förekommer, eller ock, med domstolens sigill genomdragna, särskildt medfölja protokollet med åtecknad hänvisning till hvilka §§ de höra.

§ 33.

De insända stämpeldelarne skola i hofrätternas advokatfiskalskontor granskas och med protokollen jämföras genom dertill af hofrätterna förordnade tjänstemän, hvilka böra förekommande felaktigheter hos advokatfiskalen anmäla; egande dessa tjänstemän att för omförmälda granskningsarbete, hvilket för alla under ett år till advokatfiskalskontoret aflemnade protokoll bör vara fulländadt senast inom slutet af det nästföljande året, uppbära af stämpelmedlen utgående arvoden.

§ 34.

Å brädden af de i § 32 omförmälda protokoll bör, i afseende å handling, hvars stämpelbeläggning skall i hofrätt redovisas, göras anteckning dels om värdet, som ligger till grund för stämpelberäkningen, dels ock om stämpelns belopp.

I fråga om handling, som förut blifvit försedd med stämpel för hela eller någon del af det värde, efter hvilket stämpel eljest skolat beräknas, bör på enahanda sätt antecknas när och hvarest stämpelbeläggningsrummet egt rum.

§ 35.

Å stämplat, som blifvit till hofrätt insända, må qvitto kunna erhållas, derest afsändaren aflemnar två lika lydande, af honom underskrifna förteckningar å stämplatens antal och sammanräknade belopp, af hvilka förteckningar den ena qvarstannar hos hofrätten, och den andra återställes qvitterad.

Art. V.

Om uppbörd och redovisning.

§ 36.

Försäljningsman åligger att senast inom hvar tredje månad aflemna dittills influtna stämpelmedel i Stockholm till Statskontoret och i länen till landtränteriet.

§ 37.

Hvarje år å sista söcknedagen skall i Stockholm genom Statskontorets och i länen genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes försorg inventering hos försäljningsman anställas till utrönande, huru mycket af emottagna stämplat är osåldt; och må dervid hos domare å landet stämplat, som blifvit använda till sådana, årets hösteting tillhörande expeditioner, hvilka vid inventeringstillfället, enligt intyg af förrättningsmannen, kronofogde eller länsman, ännu icke äro utlösta, i instrumentet öfver förrättningen upptagas såsom osålda.

Jemväl å annan tid må, när omständigheterna dertill föranleda, inventering hos försäljningsman kunna ega rum och då tillika redovisning honom affordras för hvad af emottagna stämplat icke finnes i behåll.

§ 38.

Försäljningsman skall föra och för kalenderår afsluta räkning öfver emottagna stämplat och hvad därför i penningar inflyter; börande denna räkning jemte inventeringsinstrumentet och qvittenserna å hvad

under året i penningar levererats, vara aflemnad i Stockholm till Statskontoret sist den 31 Januari och i länen till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande sist den 15 Januari nästföljande år vid vite af 1 krona för hvarje dag försäljningsmannen derutöfver med räkning uteblifver.

Samtidigt härmed skall jemväl återstoden af stämpelmedlen för året vara aflemnad vid påföljd i annat fall, att försäljningsmannen anses hafva försålt alla af honom emottagna stämplat; och åligger i följd häraf vederbörande myndighet att genast låta indrifva det deremot svarande, dittills icke redovisade belopp jemte laga ränta derå.

§ 39.

På framställning af försäljningsman eger i Stockholm Statskontoret och i länen Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter föregången granskning, att för sådana stämplat, hvilka enligt § 29 få utbytas, bevilja afskrifning i räkenskapen emot den i nämnde § stadgade afgift; börande å hvarje stämpel, för hvilken afskrifning sålunda medgifves, medelst färg- eller svartstämpling anbringas ordet "makulerad".

Innan afskrifning beviljats, må stämplatne i räkenskapen upptagas såsom behållning.

§ 40.

Det från Statskontoret Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillsända förråd af stämplat, hvilket bör i landtränteriet förvaras, skall hvarje halft år, sista söcknedagen i Juni och December, inventeras; åliggande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att inom en månad derefter insända instrumentet öfver inventeringen till Statskontoret jemte förslag öfver uppbörd och försäljning af stämplat i länet.

Inventering af det stämpelkassören anförtrordda förråd af stämplat verkställes i enlighet med derom särskildt meddelade föreskrifter.

§ 41.

Landtränteriets för kalenderår upprättade räkning öfver stämpeluppbörden jemte tillhörande verifikationer skall före utgången af nästföljande Januari månad vara till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande aflemnad vid vite för landträntmästaren af 1 krona för hvarje dag han derutöfver med räkningen uteblifver.

Öfver länets hela stämpeluppbörd har landskontoret att afgifva redogörelse, likaledes med kalenderår afslutad, hvilken redogörelse,

åtföljd af ränteriräkningen, försäljningsräkningarne och instrumenten öfver de hos försäljningsmännen hållna inventeringar, skall inom den 1 Maj vid enahanda vite för landskamereraren vara till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande öfverlemnad för att till Kammarrätten insändas.

Vid lika påföljd åligger stämpelkassören att före utgången af Februari månad hafva till Statskontoret aflemnad sin uppbördsredogörelse för nästförflutna kalenderår med tillhörande verifikationer.

§ 42.

De i denna Art. omförmälda redogörelser upprättas i öfverensstämmelse med fastställda formulär; och skall i öfrigt beträffande stämplarnes förvarande, bevakande af de utaf försäljningsmännen aflemnade säkerhetshandlingar samt tillsyn å stämpelmedlens ordentliga indrifvande och redovisande lända till efterrättelse hvad i afseende å allmänna kronouppbörderna är eller varder föreskrifvet och gällande instruktioner innehålla.

§ 43.

I redovisning för stämplat eger försäljningsman, såsom ersättning för besvär och kostnader, räkna sig till godo i Stockholm och länsresidensstäderna 3 procent samt i öfriga städer och å landet 4 procent af det belopp, för hvilket stämplat försålts, dock att domhafvande å landet må, äfven om han är boende i residensstad, tillgodoföra sig 4 procent af försäljningsbeloppet.

Landtränsmästare eger för sitt besvär med stämpeluppbörden att undfå 2 procent af hvad enligt landskontorets redogörelse för det föregående året i kronans kassa influtit och kronan tillkommer.

Om den provision, hvartill vid vissa embetsverk den tjensteman är berättigad, hvilken erhållit förordnande att verkställa stämpelbäggning af expeditioner, är särskildt stadgadt.

§ 44.

Hvad i denna Art. är stadgadt om försäljningsman gälle äfven i fråga om embets- eller tjensteman, hvilken jemlikt § 27 för sin tjenstutöfning erhållit stämplat.

Art. VI.

Om ansvar för öfverträdelse af denna författning.

§ 45.

Fel eller försummelse af embets- eller tjensteman vid fullgörandet af hvad enligt denna författning honom åligger anses efter allmän lag.

§ 46.

1. Agent för utländsk försäkringsgifvare, som utlemnar qvittens å premie, utan att detta är behörigen med stämpel försedt, böte, för hvarje gång sådant sker, 25 kronor.

2. Den, som utställer, öfverlåter eller ock till godkännande eller betalning företer vaxel eller anvisning, hvilken icke blifvit med föreskrifven särskild stämpel försedd, böte 25 kronor.

3. I de fall, hvarom i denna § sägs, vare ock skyldighet att ersätta kronans förlust.

§ 47.

För underlåtenhet att makulera stämpel i de fall, då qvittens å försäkringspremie beläggas med stämpel eller ock vaxel eller anvisning förses med särskild stämpel, vare påföljden böter 5 kronor.

§ 48.

Åtal mot embets- eller tjensteman för öfverträdelse af denna författning anhängiggöras och utföres i den ordning, som i afseende på åtal för tjenstefel i allmänhet är föreskrifven, dock att tiden för anställande af åtal för fel eller försummelse i afseende å stämpelbeläggning, för hvilken enligt § 32 skall i hofrätt redovisas, beräknas till två år från den dag, då renoveradt protokoll till hofrätten inkommit.

§ 49.

De i §§ 46 och 47 omförmälda förseelser åtalas af allmän åklagare vid allmän domstol.

§ 50.

Mål, som angår brist hos försäljningsman eller embets- eller tjensteman i uppbörden för de till honom utlemnade stämplat, handlägges i den ordning, som är för balansmål stadgad.

§ 51.

Böter enligt denna författning förvandlas vid bristande tillgång efter allmän strafflag.

§ 52.

Af böter och skadestånd, som enligt denna författning ådömas, tillfalle hälften åklagaren och hälften kronan.

Då åtal är grundadt på anmärkning af särskild enligt § 33 af hofrätt förordnad tjensteman, tage denne hälften af åklagarens andel.

Denna författning skall lända till efterrättelse från nästkommande års början till slutet af det år, under hvars lopp ny stämpelbevillning varder af Riksdagen fastställd; dock att vaxel- och anvisningsstämplar af hittills gällande slag tills vidare må utlemnas och begagnas.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Finans-
departementet.

Af den omständigheten, att de stämpel underkastade handlingarne i nu gällande lagstiftning blifvit grupperade efter de olika sätten för deras stämpelbehandling, har, såsom komiterade anmärkt, vållats, att ändamålet med handlingarnes gruppering under särskilda rubriker i

väsentlig mån förfelats, i det upplysning om stämpelsatsen för en handling i den nuvarande stämpelförordningen icke kan med någon trygghet sökas under någon bestämd rubrik, utan är att vinna allenast medelst genomgående af stämpeltariffen i dess helhet. Och komiterade hafva i sammanhang härmed såsom sin mening uttalat, att, för afhjelpande af denna olägenhet, grunden för handlingarnes indelning till upptagande under rubriker borde sökas uti någon för handlingarne sjelfva kännetecknande egenskap.

Just derföre, att jag till fulla värdet uppskattar vigten af hvad sålunda blifvit erinradt, har jag icke funnit mig tillfredsställd af den grund för handlingarnes indelning under olika hufvudrubriker, hvilken blifvit följd uti det af komiterade uppgjorda förslag. Denna grund, enligt hvilken handlingarnes särskiljande i två grupper är hufvudsakligen beroende deraf, huruvida stämpelafgiften är att anse såsom ersättning för någon statens prestation eller såsom skatt på enskildas transaktioner, är nemligen, i likhet med hvad vid den nuvarande indelningen egt rum, ytterst hemtad från sjelfva lagen och motiven för dess bestämmelser, men hvilat icke på någon hos sjelfva handlingen inneboende egenskap, som är åskådlig för den allmänhet, för hvilken lagen skall lända till efterlefnad. I följd häraf torde äfven hvad mot den nuvarande indelningen blifvit anmärkt om svårigheten att lätt utröna stämpelsatsen för en handling vara, om än i betydligt mindre grad, tillämpligt äfven på den indelning, som komiterade föreslagit. Sålunda skulle, för att anföra ett exempel, den, som hade för afsigt att söka handräckning hos Konungens Befallningshafvande och af stadgandena i första Artikeln af förslaget trott sig inhemta, att inlagan till nämnde myndighet, jemte den dervid såsom bilaga fogade afskriften af fordringsbeviset, vore från stämpel fri, säkerligen få erfara, att han, för denna sin enkla angelägenhet, bort inhemta kännedom jemväl af förslagets andra artikel, som för det ifrågasatta fallet innehåller föreskrifter om stämpel till afskriften af fordringsbeviset. Och dylika blindskär för den med lagstiftningen i ämnet mindre förtrogna allmänheten torde, enligt mitt förmenande, icke kunna undvikas, med mindre samtliga de stadganden, som afse allmänhetens skyldighet i afseende på stämpelbeläggningsen, sammanföras under en rubrik, utan sammanblandning med föreskrifterna om de stämplat, hvarmed expeditioner böra af statsmyndigheter föras.

Då jag, med föranledande häraf, trott mig finna en naturlig indelningsgrund för handlingarne uti deras väsentliga egenskap att vara af antingen offentlig eller enskild natur, skulle, såsom jag föreställer mig, till det förra slaget af handlingar, eller till de offentliga, hänföras

allenast statsmyndigheternas expeditioner, hvilka dessa myndigheter, för beredande af ersättning för någon statens prestation, böra förse med stämpel, under det att de senare, eller de enskilda, skulle omfatta alla de öfriga handlingarne, hvilka allmänheten har att, för utgörande af skatt å förändringar i privaträttsliga förhållanden, belägga med stämpel.

Den sålunda ifrågasatta förändrade grunden för handlingarnes indelning skulle i det afgifna förslaget icke föranleda annan ändring, än att de få enskilda handlingar — de s. k. inlagorna till statsmyndigheterna — hvilka, i sammanhang med expeditionerna, finnas upptagna i första Artikeln, derifrån uteslötes och med de öfriga enskilda handlingarne upptoges i andra Artikeln. Men då de stämpelafgifter, hvilka utgöras för inlagorna, icke hvilat på enahanda grund, som samma afgifter för öfriga enskilda handlingar, utan hafva med stämpelafgifterna till de offentliga handlingarne eller expeditionerna den gemensamma egenskapen att utgöra ersättning för en statens prestation, möter dock för genomförande af den sålunda ifrågasatta anordningen den svårighet, att, som vidare af de olika grunderna för stämpelafgifterna härflyta vidt åtskilda bestämmelser för de fall, då stämpelfrihet bör ega rum, inlagorna icke kunna sammanföras med de öfriga enskilda handlingarne, utan att derigenom skulle vållas oreda uti de i öfrigt för dessa handlingar gemensamma bestämmelserna om stämpelfrihet.

Detta förhållande, att inlagorna, med hänsyn till de för dem utgående stämpelafgifterna, icke lämpligen kunna upptagas i någon af de grupper, i hvilka de stämpel underkastade handlingarne i öfrigt förnuftsenligt böra indelas, häntyder otvetydigt derpå, att med samma afgifter måste vara förenad någon omständighet, som är för den öfriga lagstiftningen i ämnet främmande; och en sådan omständighet förefinnes äfven och består deri, att dessa afgifter hafva karakteren af en *förskottsvis* staten lemnad ersättning för en prestation.

I fråga härom torde böra erinras, att, under det, enligt den äldre lagstiftningen i ämnet, alla inlagor jemte dertill hörande bilagor borde, enligt regeln, skrivas på stämplat papper eller dermed förses, så omfattande förändringar sedermera blifvit härutinnan vidtagna, att deremot frihet från stämpel nu eger rum för det ojemförligt största antalet af sådana handlingar. Stämpelafgift uti ifrågavarande hänseende utgöres nemligen nu endast för inlagor till de statsmyndigheter, hvilka, enligt grupperingen af dessa myndigheter, finnas inbegripna under fjärde, femte och sjette afdelningarne; och att för dessa inlagor, hvilkas antal är jemförelsevis ringa, bibehålla en stämpelafgift, som för det stora flertalet af inlagor icke vidare utgöres, synes, enligt min

uppfattning, desto mindre vara skäligt, som, enligt sakens natur, ersättning för en af staten påkallad prestation icke bör utkrävas förr, än villkoret för ersättningens uppbärande — prestationens fullgörande — blifvit uppfyllt.

Då brist på enhet i lagstiftningen i öfrigt oftast medför olägenheter, hvilka äro svåra att förutse eller förebygga, har ej heller all menlig inverkan uteblifvit i följd af den nu omförmälda oegentligheten, att en del inlagor skola beläggas med stämpel, under det att andra äro derifrån fria. I detta afseende bör jag icke underlåta att påpeka, huruledes, i anseende dertill, att en del statsmyndigheter, i sammanhang med vidtagna löneregleringar och dermed förenadt utbyte af lösen mot stämpel, blifvit hänfödda än till den ena och än till den andra af de afdelningar, hvarunder dessa myndigheter inbegripas, uppkommit det egendomliga förhållande, att inlagor till de sålunda omflyttade myndigheterna den ena dagen skolas beläggas med stämpel, men den andra dagen varit derifrån fria, under det att sålunda dessa förändringar icke varit föranledda af någon omständighet, som stått i ringaste samband med den ifrågavarande stämpelavgiften, utan varit beroende af andra, för samma afgift helt främmande förhållanden. Ett i ögonen fallande exempel härpå lemnar det af komiterade uppgjorda förslag, i det inlagor till Landtmäteristyrelsen, hvilka hittills varit stämpelfria, genom denna myndighets uppflyttning från första till fjärde afdelningen skulle för framtiden beläggas med stämpel, under det att inlagor till akademikersambeten, direktionen öfver serafimerlasarettet, Telegrafstyrelsen, Generaltullstyrelsen, krigsöfverdomstolar och af Kongl. Maj:t tillsatta myndigheter, hvilka icke finnas i de olika afdelningarna särskildt upptagna, hittills bort förses med stämpel, men, i anseende till dessa myndigheters förändrade plats från fjärde till första afdelningen, framdeles blefve stämpelfria. Och en sådan vaxling från stämpelfrihet till stämpelskyldighet och tvärtom torde, om den äfven i materiellt hänseende saknar synnerlig betydelse, dock ur principiell synpunkt vara mindre lämplig och synes i allt fall egnad att hos allmänheten framkalla en berättigad undran öfver beskaffenheten af de grunder, hvilka vid lagstiftningen i ämnet följas.

När jag, i enlighet med hvad sålunda blifvit anfördt, trott mig finna, att det komiterade föresatta mål, att söka åstadkomma öfverskådlighet och klarhet i stämpelförfattningens uppställning i förening med följdriktighet i dess bestämmelser, skulle, der de nuvarande stämpelavgifterna för inlagor bibehölles, i väsentlig mån motverkas, har jag ansett frågan om dessa avgifters borttagande vara af den vikt, att jag bort låta min härutinnan från öfrige komiterades afvikande mening

komma till Herr Statsrådets kännedom; och då jag sålunda för min del förordar, att samma afgifter måtte helt och hållet upphöra, har jag att jemväl meddela yttrande, huruledes ersättning för den minskning i statsinkomster, som häraf blefve en följd, lämpligen må kunna beredas.

De ifrågavarande afgifterna, hvilka, enligt hvad ofvan blifvit erinradt, erläggas för inlagor allenast till statsmyndigheterna i fjerde, femte och sjette afdelningarne, utgå i allmänhet med 50 öre för hvarje ark, men utgöras för deduktioner och kontradeduktioner, som till Justitierevisionen inlemnas, med belopp af 5 kronor för första arket och 2 kronor för hvart och ett af de följande arken.

Då af det ofvan anförda framgår, att berörde afgifter äro att betrakta såsom en förskottsvis staten lemnad ersättning för en påkallad prestation, är, likaledes i enlighet med hvad förut blifvit yttradt, häraf en följd, att, der dessa afgifter komma att upphöra, vederlag derför bör lemnas vid det tillfälle, då den äskade prestationen, genom utfärdandet af den slutliga expeditionen i saken, bringas till fullbordan; och i öfverensstämmelse härmed torde, såsom jag föreställer mig, vederlaget lämpligen kunna utgöras i sådan ordning, att, genom förhöjning i stämpelsatserna för domar, utslag och resolutioner med en krona i fjerde och femte afdelningarne samt med fem kronor i sjette afdelningen, stämpelsatserna för dessa expeditioner komma att utgå, inom fjerde afdelningen, som omfattar hufvudsakligen rikets kollegier, med 6 kronor, inom femte afdelningen, eller i rikets hofrätter, med 10 kronor och inom sjette afdelningen, eller företrädesvis hos Kongl. Maj:t, med 20 kronor.

I afseende på den sålunda föreslagna förhöjningen från 15 till 20 kronor i sjette afdelningen, torde emellertid kunna anmärkas, att, vid det förhållande att en sammanräknad afgift af vid pass sistnämnde belopp hittills utgått allenast i sådana rättegångssaker, som blifvit i Högsta Domstolen afgjorda, en förhöjning i de nuvarande afgifterna blefve af förändringen förorsakad dels för expeditionerna i de öfriga mål och ärenden, som af samma domstol behandlas, samt dels för samtliga de expeditioner af angifna slaget, hvilka kunna utfärdas från Statsdepartementen, Justitiekanslersembetet, Riksdagens Justitieombudsman,, Riksrätten, Hofexpeditionen och sekreterarembetet vid Kongl. Maj:ts Orden.

Hvad nu först angår de af Kongl. Maj:t meddelade beslut, i afseende å hvilka förslaget skulle föranleda stegrad stämpelavgift, så torde utan tvifvel det närvarande förhållandet, att de sammanräknade stämpelavgifterna i vissa mål, som af Kongl. Maj:t pröfvas, äro högre, än de dylika afgifter, som i andra mål utgå, vara ganska olämpligt,

så att den likformighet i stämpelafgifterna för alla hos Kongl. Maj:t afgjorda mål, hvilken genom förslaget skulle åvägbringas, synes vara en förändring till något bättre, än det bestående. Och den omständigheten, att denna likformighet skulle åstadkommas genom en förhöjning af afgifterna till det ungefärliga högre belopp, hvarmed de för närvarande för vissa mål utgå, torde desto mindre möta betänklighet, som, med hänsyn till det nuvarande penningvärdet, detta belopp, 20 kronor, icke synes vara oskäligt betungande samt den häraf härflytande tillökningen i statsinkomster i öfrigt kan anses i viss mån erforderlig såsom vederlag för den minskning i dylik inkomst till ett beräknadt belopp af ungefär 4,250 kronor, som skulle föranledas deraf, att, enligt komiterades förslag, tvänne stämpelafgifter^{*)}, hvilka hittills utgått från Kongl. Maj:ts kansli, komme att upphöra.

Beträffande sedermera de öfriga omförmälda myndigheter, som finnas upptagna i sjetten afdelningen, så torde expeditioner af ifrågakomna slaget icke kunna förekomma hos några andra af dessa myndigheter, än tilläfventyrs, till något fåtal, hos Riksrätten och Hofexpeditionen, så att, i afseende på samma myndigheter, den föreslagna förhöjningen synes sakna all afsevärd betydelse.

Derest, i öfverensstämmelse med hvad jag sålunda förordat, de stämpel underkastade handlingarnes egenskap att vara af offentlig eller enskild natur toges till grund för deras särskiljande i två grupper, samt vidare de stämpelafgifter, hvilka hittills skolat utgöras för inlagor, finge, mot vederlag på det af mig föreslagna sättet, upphöra, skulle de fördelar, hvilka komme att, utan nämnvärd rubbning i de nuvarande stämpelafgifterna, genom berörda anordningar beredas, hufvudsakligen bestå deruti,

att till befrämjande af redighet och klarhet vid författningens uppställning, samtliga de stadganden, som afse allmänhetens skyldigheter i afseende på stämpelbeläggningen, komme att upptagas under en rubrik, utan sammanblandning med föreskrifterna om de stämplat, hvarmed expeditioner böra af statsmyndigheter förses;

att, för befordrande af enhet i lagstiftningen, det för närvarande utan stöd i sakens natur rådande förhållande, att en del inlagor skola förses med stämpel, under det att andra äro derifrån fria, skulle upphöra och samtliga inlagorna blifva stämpelfria;

att vidare, i sistnämnda syfte, den olikhet i stämpelafgifter för

*) Dessa afgifter bestå dels af den särskilda stämpel till belopp af 6 kronor, hvarmed af Kongl. Maj:t utfärdade fullmakter böra beläggas, och dels af den stämpel till belopp af 15 kronor, hvarmed vissa af Kongl. Maj:t meddelade resolutioner, utslag och domar, enligt 7 § 2 mom. i gällande stämpelförordning, skola förses.

vissa af Kongl. Maj:t afgjorda mål, som, i följd af den så kallade deduktionsafgiftens ersättande med stämpel, hittills egt rum, komme att försvinna, så att stämpelavgifterna för samtliga mål och ärenden, som underställdes Kongl. Maj:ts pröfning, blefve lika; samt

att slutligen, utan allmänhetens oskäligen betungande, vederlag kunde beredas för den minskning i statsinkomster, som skulle förorsakas deraf, att, enligt komiterades förslag, vissa stämpelavgifter, som för närvarande utgå, komme att upphöra.

I händelse de sålunda af mig förordade anordningarna skulle vidtagas, torde deraf betingas åtskilliga ändringar i redaktionen af det utaf komiterade afgifna författningsförslaget; och tillåter jag mig till sist härom yttra några ord.

Då i första Artikeln skulle upptagas uteslutande bestämmelser rörande stämpel till de expeditioner, som af statsmyndigheter utlemnas, torde rubriken till denna Artikel böra i öfverensstämmelse dermed affattas.

Den i författningsförslaget införda rubrik till andra Artikeln — "om stämpel till handlingar, som afse öfverlåtelse af egande- eller nyttjanderätt, öfvergång af egendom genom dödsfall eller ock förskrifning af penningar eller penningars värde" — synes mig gifva anledning till den anmärkning, att i denna rubrik icke torde inbegripas den handling, som i berörde Artikel finnes upptagen under benämning af utländsk försäkringsgifvares qvittens å premie. Då i anseende härtill och med hänsyn jemväl till den ändring, rubriken till första Artikeln, enligt mitt förslag, komme att undergå, synes nödigt, att jemväl den ifrågavarande rubriken får en förändrad lydelse, har det, vid öfvervägande af den affattning samma rubrik borde erhålla, förefallit mig, att, som, enligt den af mig föreslagna anordning, alla de stadganden, hvilka afse stämpel till handlingar, som till statsmyndigheter inlemnas, skulle meddelas i andra Artikeln, det vore ganska lämpligt och för den allmänhet, som dessa stadganden företrädesvis angå, synnerligen upplysande, om rubriken gäfves sådant innehåll, att detta förhållande tydligt deraf framginge. Men, om sålunda i rubriken skulle införas, att den ifrågavarande Artikeln afsåge stämpel till alla handlingar, som inför statsmyndighet uppvisades, skulle dock härunder icke inbegripas de i samma Artikel upptagna handlingar — utländsk försäkringsgifvares qvittens å premie samt utrikes vaxel eller anvisning — i fråga om hvilka gäller det från lagstiftningen i öfrigt afvikande stadgande, att skyldigheten att förse dem med stämpel icke är beroende deraf, att de för ett eller annat ändamål till statsmyndighet inlemnas. Då det emellertid synes mig ganska tjenligt, derest, genom dessa handlingars sär-

skilda omnämmande i rubriken, deri gjordes någon antydning om det för dem gällande undantagsförhållande, skulle, enligt mitt förmenande, rubriken till andra Artikeln lämpligen kunna affattas sålunda: "om stämpel till handlingar, som till statsmyndigheter inlemnas, äfvensom till utländsk försäkringsgifvares qvittens å premie; så ock om särskild stämpel till utrikes vaxel eller anvisning."

Under förutsättning, att någon särskild motivering icke erfordras för de redaktionsförändringar, som i öfrigt äro i följd af mitt förslag nödiga, hemställer jag, att författningsförslaget måtte i följande delar ändras sålunda:

att rubriken till I Artikeln erhåller denna lydelse: "Om stämpel till expeditioner, som från statsmyndigheter utlemnas";

att samtliga de i 3 § af förslaget under mom. b upptagna stadganden rörande inlagor uteslutas och i sammanhang dermed ordet "handlingarnes" i första raden af § utbytes mot ordet "expeditionernas" samt orden "A. Expeditioner" i öfverskriften till tariffen utelemnas;

att stämpelsatserna till tariffrubriken "Resolution, innefattande hufvudsakligt beslut, tecknadt å företedd handling" undergå den ändring, att de komma att utgöra, i fjerde spalten 6 kronor, i den femte 10 kronor och i den sjette 20 kronor;

att stämpelsatserna till tariffrubriken "Utslag med rubrik, som utgifves till part, hvilken författningsenligt är pliktig att lösa detsamma: första arket" ändras sålunda, att de jemväl här upptagas till 6 kronor i fjerde, 10 kronor i femte och 20 kronor i sjette spalten;

att stämpelsatsen i fjerde spalten till tariffrubriken: "Utslag med rubrik, som utgifves till part, hvilken icke författningsenligt är pliktig att lösa detsamma: första arket" höjes till 6 kronor; samt

att slutligen rubriken till II Artikeln får denna lydelse: "Om stämpel till handlingar, som till statsmyndigheter inlemnas, äfvensom till utländsk försäkringsgifvares qvittens å premie; så ock om särskild stämpel till utrikes vaxel eller anvisning".

Ronneby den 30 Augusti 1881.

Mats Zachrison.